

MAGNETOFONSKI SNIMAK
23. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 22.6.2000. godine, sa početkom u

PREDSJEDAVAJUĆI
PERO SKOPLJAK

Smatram da ima dovoljan broj zastupnika u dvorani, nadajući se da će i ostali doći nakon poziva. Molim Tajništvo da prozove zastupnike. Molim vas, počinjemo sa radom. Molim vas, prije početka, predlažem prozivku zastupnika, da znamo ko je sve nazočan, a ko nije.

BRANKA TODORVIĆ

Možemo li početi?

Federacija BiH

Alagić Raifa – tu je
Bičakčić Edhem – tu je
Rijad Raščić – tu je
Čaršimamović Tarik – nije tu
Kulović Hamdija – nije tu
Filipović Mediha – tu je
Genjac Halid – prisutan
Jahić Adnan – nije tu
Kadić Rasim – tu je
Neimarlija Hilmo – prisutan
Oručević Safet – minus
Pamuk Mustafa – tu je
Silajdžić Haris – nije tu
Spahić Ibrahim – prisutan
Lagumdžija Zlatko – nije prisutan
Mijačević Ivo – bolestan
Muminagić Suada – prisutna
Divković Ivo – prisutan
Bogić Bogičević – prisutan
Tokić Sejfudin – tu je
Đedović Ibrahim – prisutan
Havel Ana – prisutna
Zovko Ljubomir – nije prisutan
Pašalić Lhotak Ivica – nazočan
Skopljak Pero – prisutan
Mikulić Anita – nije prisutna
Baković Mirko – prisutan
Lozančić Ivo – prisutan

RS

Bećirbašić Smail - prisutan
 Karić Munira – nije prisutna
 Malkić Abdurahman – prisutan
 Balta Radenka – prisutna
 Mirković Dragan – prisutan
 Deretić Miodrag – prisutan
 Bošnjak Milenka – prisutna
 Dokić Branko – prisutan
 Jovanović Branislava – prisutna
 Rakić Vito – odsutan
 Banjac Mirko – prisutan
 Perkanović Mara – nije prisutna
 Rađević Desanka – prisutna
 Špirić Nikola – prisutan

PERO SKOPLJAK

Gospodin Kadić ima nešto u povodu prozivke reći, ja ne znam.
 Koliko je nazočno?

RASIM KADIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, dragi gosti, prilikom prozivke, gospođa Todorović je prozivala i dva čovjeka za koje, za jednog potpuno sigurno znam da je podnio neopozivu ostavku i to dva puta uputio pismo OSCE-u i predsjedavajućem Doma, radi se o gospodinu Oručeviću, a s druge strane, čini mi se koliko znam, da je gospodin Kulović podnio ostavku na članstvo u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Ja sam na prošlom zasjedanju pitao OSCE, koji verificira mandate izabranih zastupnika, zašto treba toliko vremena da bi se ostavka jednog člana Predstavničkog doma legitimirala i mi dolazimo u jednu dosta neugodnu situaciju. Želim da reagiram u ime kolega koji su podnijeli ostavke, a ovdje se još uvijek vode kao zastupnici i ne dolaze na sjednice jer su podnijeli ostavke, a s druge strane, njihov status se ne regulira odlukom OSCE-a i nema zamjene, tako da mi smo uskraćeni za prisustvo dva eventualno člana Parlamenta u Predstavničkom domu. Mislim da predsjedavajući Doma mora pod hitno da stupi u kontakt sa OSCE-om i da zatraži razrješenje ove situacije, kako bi se izbjegle neugodnosti po ljude koji su podnijeli ostavke, a s druge strane, omogućio što kvalitetniji rad Predstavničkog doma.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Kadiću. Smatramo da je ovo opravdana primjedba i pokušat ćemo je riješiti. Hvala.

Dame i gospodo, štovani gosti, otvaram 23. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Imamo kvorum i predlažem, prije početka rada sjednice, da poslušamo bosanskohercegovačku himnu.

/INTONIRANJE HIMNE/

Pored zastupnika, na sjednicu su pozvani predsjedatelj i članovi Predsjedništva BiH, predsjedavajući Vijeća ministara BiH, kao i predstavnici ministarstava, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, predstavnici Promatračke misije u BiH, predstavnici Misije UN u BiH, predstavnik Političkog odjela Ambasade SAD u BiH, predstavnik FAR Projekta, pozvani su i predstavnici sredstava javnog priopćavanja, sve nazočne srdačno pozdravljamo uz napomenu da, isto tako, pozdravljam gospođu Sonju Mozer ... koja je ispred EU isto tako ovdje nazočna našoj sjednici.

Prema izvješću službe, sjednici je nazočno 30 zastupnika. Izostanak su najavili i opravdali zastupnici Ivo Mijačević, Ljubomir Zovko i Vito Rakić.

Zastupnik Tarik Čaršimamović se javio da će kasniti dva sata na sjednicu. Gospodin Safer Oručević je u ostavci, ali od OSCE-a još nismo dobili odluku o njegovoj zamjeni, o čemu je gospodin Kadić već zatražio odgovor.

Štovana gospodo, predlažem da počnemo s radom. Imamo kvorum za punovažan rad i odlučivanje.

Za 23. sjednicu ste dobili prijedlog dnevnog reda, koji je usuglašen na sjednici Kolegija 15. lipnja. U prijedlogu dnevnog reda, omaškom nije navedeno da je zastupnik Haris Silajdžić predlagač Nacrta zakona od broja 7 do broja 12 predloženog dnevnog reda. Prema tome, sada vas podsjećam na to, mada ste vi prilikom prijema tih nacrta zakon primili to k znanju. Želim vas izvijestiti da smo jutros održali sastanak Kolegija sa predstavnicima klubova zastupnika i predstavnicima stranaka koji nemaju zastupnike. Istina, na taj sastanak se, kao i redovito, nije odzivano baš u velikom broju, ali smo imali kvorum. Razmotrili smo prijedlog dnevnog reda i usuglasili da idu sve predložene točke dnevnog reda, osim točke 4. Nacrt zakona o preuzimanju dužnosti člana Predsjedništva BiH u tijeku trajanja mandata. Zašto? Naime, u međuvremenu, dobili smo intervenciju predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, gospodina Alije Izetbegovića, koja se odnosi na ovu točku. Predsjedavajući Predsjedništva BiH, smatra da bi raspravu o ovom pitanju trebalo prolongirati dok ne stigne najavljeni prijedlog OHR-a i OSCE-a o reguliranju postupka zamjene člana Predsjedništva BiH, ovo k znanju i ravanju. Zbog toga, predložili smo da se točka 4. skine sa prijedloga dnevnog reda i kao takav, bez točke 4., prijedlog dnevnog reda će biti predložen ispred nas trojice. To bi bile naše napomene. Ja otvaram raspravu o predloženom dnevnom redu. Molim zastupnike da budu konstruktivni, decidni i jasni. Izvolite, tko se javlja za raspravu u povodu prijedloga dnevnog reda.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo poslanici, cijenjeni gosti, ja samo jednu malu ispravku. Na Kolegijumu nije postignuta saglasnost oko dnevnog reda, već je u dnevni red stavljeno sve što je došlo Domu, tako smo se dogovorili, a da li će to ući ili neće u dnevni red, o tome će se raspravljati. Prema tome, nije postignuta saglasnost oko tačkaka dnevnog reda, već je rečeno, prihvatamo da u dnevni red se predloži sve što je stiglo, a u raspravi ćemo vidjeti da li to može ići u dnevni red ili ne, da bude sasvim precizno rečeno.

Naravno, ja zadržavam pravo da o dnevnom redu govorim kasnije.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici – poslanici, predlažem da se kao tačka dnevnog reda na današnje zasjedanje uvrsti Nacrt zakona o sportu. Nacrt zakona o sportu je uradila grupa eksperata iz oba bosanskohercegovačka entiteta, u parlamentarnu proceduru, formalno su je uputili pojedinačno poslanici Ristan Ristić iz Nezavisnih socijaldemokrata i Ivo Lozančić iz NHI, Ivo Divković, Mugdin Herceg i ja iz SDP-a. Nacrt zakona o sportu predstavlja potrebu i zahtjev brojnih sportskih udruženja, što je potvrđeno na nekoliko održanih konferencija u okviru međunarodnih institucija i predstavlja mogućnost da bosanskohercegovački sport, vrhunski sport bude predstavljen na međunarodnoj sceni, sportskoj sceni, reguliše mogućnost finansiranja, odnosno organizovanja sportskih manifestacija, status objekata i čitav niz drugih pitanja vezanih za sport u BiH.

Obzirom da je to interes oba bosanskohercegovačka entiteta, obzirom da u javnosti postoji izuzetan zahtjev da se ova problematika riješi i obzirom na opredjeljenja koja su predstavnici stranaka izrazili u nedavnim razgovorima sa predstavnicima Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope, o tome da se gradi zakonodavstvo BiH, ja očekujem da neće biti problema da danas, kao tačku dnevnog reda, poslaničku inicijativu, poctavam, prvi zakon u parlamentarnoj proceduri poslije Dejtona, koji je upućen od predstavnika političkih stranaka sa sjedištem u oba bosanskohercegovačka entiteta. Zahvaljujem predsjedavajući i postavio bih još jedno pitanje Kolegijumu. Po kojem Poslovniku radi Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, da li je to po Poslovniku koji je usvojen na Predstavničkom domu, odnosno u Parlamentarnoj skupštini BiH, a koji još nije objavljen ili prema Privremenom poslovniku i zašto Poslovnik koji je usvojen nije objavljen u Službenom listu, obzirom na hitnost takvog dokumenta za rad ovog visokog doma?

PERO SKOPLJAK

Hvala, gospodine Tokiću. Na drugo pitanje ću dati odmah odgovor. Mi još radimo po Privremenom poslovniku, poštujući proceduru koja je redovita i koju nismo, koliko ja znam, prekršili. Dakle, bit će objavljen novi poslovnik i čim bude objavljen, koliko ja znam, osam dana po tom, mi smo obvezani preći na novi poslovnik. Ako ste zadovoljni odgovorom, ako niste, izvolite.

Vaš prijedlog ćete Vi dostaviti, odnosno, mi ćemo razmatrati Vaš prijedlog točke dnevnog reda.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, gosti zasjedanja, ja imam obavezu da u ime jedne organizacije, koja mi se obratila, pročitam jedno pismo. Riječ je o organizaciji Crvenog križa/krsta BiH u Sarajevu. Ona zahtijeva da danas zatražim da se Zakon koji ste skinuli sa prošlog zasjedanja, na kojoj nisam učestvovao, o Nacrtu zakona o Crvenom križu/krstu BiH, uvrsti u dnevni red oba doma, u ovom slučaju našeg doma Parlamentarne skupštine BiH. Obrazloženje je sljedeće. Smatramo da obrazloženje da Nacrt zakona ne treba uvrstiti u dnevni red, koje smo

čuli u izravnom TV prenosu zasjedanja Predstavničkog doma, nisu pravno temeljena i odražavaju isključivo političku nespornost da se proces transformacije Crvenog krsta/križa BiH privede kraju. Skrećemo pažnju na netačnost navoda gospodina Mirka Banjca da je Vijeće ministara BiH usvojilo odluku o formiranju društva Crvenog križa/krsta BiH. Takva odluka nije donesena. Naprotiv, Predsjedništvo BiH, na sjednici od 6.10.1999. godine, zadužilo je Vijeće ministara BiH da ubrza proceduru donošenja zakona o Crvenom krstu/križu BiH, koji je usklađen sa Ustavom BiH.

Podsjećamo da je Crveni križ/krst BiH osnovan i u kontinuitetu djeluje od 1914. godine. Rad Crvenog krsta/križa BiH, regulisan je Zakonom o položaju i ovlaštenjima Crvenog krsta/križa BiH i Zakonom o upotrebi zaštitnog znaka i naziva Crvenog križa/krsta BiH, "Službeni list RBiH", broj 21792 i 13/94 koji ostaju na snazi do donošenja novog propisa. Potpis je od strane generalnog sekretara ove organizacije u BiH, i u ime ovog zahtjeva, tražim da se stavi na raspravu ponovno vraćanje ovog nacrtu zakona na dnevni red Parlamenta, naravno, i na osnovu toga i Parlament ? drugog dijela Doma naroda BiH.

Želio bih da kažem, s obzirom da smo dobili informaciju da radimo po Poslovniku koji je Privremeni poslovnik, postavim jedno precizno, sasvim jasno pitanje, s obzirom da mi je moguće to, jer vidim da je ovdje ministar za spoljnu trgovinu, gospodin Kurtović.

Skoro će godina dana kako smo mi tražili da se informacija koju je gospodin Kurtović ovdje prezentirao o ekonomskoj i socijalnoj situaciji u BiH i obavezama BiH u vezi sa zakonskom djelatnošću, u nadležnosti institucija BiH, predoči ovom parlamentu. U javnosti danas BiH, ne samo u medijima, nego u realnim političkim procjenama u BiH, kao i u svijetu u vezi sa BiH, spominju se tri pojma.

1. Katastrofalna ekonomska situacija,
2. Kolaps bh. ekonomije
3. Bankrot bh. društva

Nedopustivo je, po mom mišljenju, da inicijativa oba doma Parlamentarne skupštine BiH, koju čini Predstavnički dom i Dom naroda, oficijelno upućena Vijeću ministara BiH i sa tri puta veoma jasnim odgovorima od ministra Kurtovića da postoji takva informacija, konačno, a, evo, prošlo je još nekoliko mjeseci od tog vremena do danas, da mi tu informaciju nemamo. Nedopustivo je da Parlament BiH može jednostavno gledati kako društvo siromaši i kako se raspadaju elementarne osnove za život u BiH. Ja ne mogu da razumijem da je uopće bila rasprava o bilo kome ovdje u Parlamentu, nisam, nažalost, učestvovao prošli put, a vidjet ću kako će danas teći rasprava u vezi sa novim Vijećem ministara BiH. Ako ne postoje nikakve pretpostavke da neko ko stoji iza organa koje se zove Vijeće ministara BiH može ponuditi odgovarajuće odgovore i program na ova dva centralna pitanja svake države i svakog društva. Zahtijevam, s obzirom da sam vidio u programu rada našeg parlamenta, da će tek u septembru na dnevnom redu biti ova tema, koju je faktički formulisao i ovaj dom, zajedno sa drugim domom i uz punu saglasnost odgovarajućeg ministra, koji još uvijek ima punu funkciju, ja ne mogu da razumijem da se ta tačka stavlja na dnevni red u septembru mjesecu. To je otprilike, kako kažu, na svetog nikad.

Što se tiče kalendara kojeg smo dobili sad ovdje za ljetni period, od 4. jula do 22. avgusta, ja, naravno, ne pretendiram da ta tačka može biti danas na dnevnom redu, jer prije svega poslanici to nisu dobili, ali zahtijevam da se Parlament, koji je zatražio od Vijeća ministara BiH, od ministra ovu informaciju, sasvim jasno odredi da će na prvoj narednoj sjednici, a to znači da će promptno biti upućena ta informacija domovima, da se održi zajednička sjednica Doma naroda i Predstavničkog doma i da o toj temi razgovaramo kao o prvoj tački, uz svo poštovanje prema zakonima koje smo imali na dnevnom redu, to je jedan prijedlog, zahtjev koji ne bih želio da ostane u formi obećanja da će se raspravljati, nego tražim izjašnjanje kolega poslanika i kolegica poslanika, koji su glasali i tražili to prije skoro godinu dana i dobili garancije da taj materijal postoji, tražim da se učini dostupnim taj materijal. U vezi s tim, također tražim da svi poslanici, zajedno sa tim materijalom koji postoji, o kojem smo obaviješteni, nije nikakva državna tajna, ekonomska situacija i socijalna situacija u BiH. Također, svakom poslaniku, kao što smo to jučer i prekjučer uradili sa Delegacijom Evropskog parlamenta, treba dostaviti statistički godišnjak od maja 2000. godine, koji je na mom stolu, jer smo donijeli jednom odluku da ćemo tražiti od naše Agencije za statistiku da članovi Parlamenta, oba kolegija, imaju priliku da redovno dobijaju statističke izvještaje o svojoj zemlji i situaciji u toj zemlji. Tražim da se Zakon o statistici, koji je tamo u dnevnom redu, negdje na jesen kasnu, ubrza njegovo donošenje i da, prije svega, imamo mogućnost da dobijemo taj dokument. Taj dokument je objavljen, službeni dokument, vladina je agencija.

PERO SKOPLJAK

Gospodine Spahiću, raspravljamo o točki dnevnog reda danas.

IBRAHIM SPAHIĆ

Zatražim to i treće, želim izjašnjenje gospodina Mirka Banjca u vezi sa trećom tačkom, nažalost, kad sam govorio o prvom pitanju nije, nažalost, gospodin Banjac, koliko sam registrovao, bio prisutan, ali u razgovoru sa delegacijom, sa Evropskim parlamentom, tada nisam to iz, normalno, naprosto, rekao bih kul... razloga koji se tiču našeg djelovanja u odnosima sa svijetom, želio da postavim, ali sada tražim, s obzirom da sam čuo takve formulacije i da sam čuo ocjene, veoma jasnu izjavu i veoma jasan stav precizno u odnosu na činjenicu da jedna od rijetkih obaveza, koje proizilaze iz našeg pristupa u VE, a to je oblast koja se tiče obrazovanja i onog dokumenta koji su potpisali resorni ministri dva entiteta, što se uvrstilo kao u neki pomak prema našem pristupu u VE, zatražili informaciju i odgovor kako je moguće da nešto što se i u međunarodnoj i u domaćoj javnosti ocijenilo kao jednim značajnim pomakom u odnosima na oblasti koja je od strateške važnosti za BiH i za mlade generacije, može na ovaj način stavljati u jednom direktnom međunarodnom kontaktu sa jednim od najvažnijih faktora, to je Evropski parlament. Jednostavno, tražim odgovor od gospodina Banjca, ili posebnu informaciju ovom parlamentu, o tom dokumentu, koji se tiče potpisanog, deklaracije ili izjave, koja se tiče obrazovanja.

Ključno pitanje za BiH jeste obrazovanje. Prvi put je jedna međunarodna organizacija, Evropski parlament, otvorio to pitanje i mi smo se zatekli u situaciji da mi, kao poslanici, nismo bili u prilici reagirati na tom mjestu, ali sada, pošto je ovo Parlament BiH, ne bi bilo dobro da imamo dupli aršin, jedan putem entiteta, drugi

putem državnog parlamenta. Svijet od nas očekuje konzistentnu politiku i ozbiljan odnos na unutarnjem planu.

PERO SKOPLJAK

A mi raspravu o dnevnom redu. Repliku ima gospodin dopredsjedavajući, Mirko Banjac, pa ste Vi onda na redu.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo poslanici, cijenjeni gosti, koliko ko razumije određenu problematiku, ja u to ne bih ulazio, to će zaključiti oni koji slušaju. Prema tome, nemam namjeru objašnjavati objašnjeno, niti mi je to cilj, ali pozivanje na nešto što ne razumiješ, onda je bolje pitati. Daleko je bolje pitati. Ja nisam niti rekao niti pomislio da probleme u oblasti obrazovanja ne treba rješavati, to mi ne pada na pamet, nego sam postavio drugo pitanje, a to je kako je moguće da se govori o primjeni dokumenta koji su potpisali ministri, koji su izvršni organi, a da se mimoilazi Parlament. Ja se s tim ne slažem i nikad se neću složiti. Ja, gospodo, nisam moneta za potkusurivanje, kod mene se ne može naručiti mišljenje, a želim da ovdje, je li tako, gospodine Tokiću, simpatičan si, Boga mi, a želim da raspravljamo kao poslanici o svim pitanjima. Vrlo rado ću se uključiti u raspravu i objasniti moje mišljenje u pogledu toga, kad ta tačka bude na dnevnom redu, a nemojte ovdje postavljati pitanja, a tačke nema na dnevnom redu. Vrlo rado ću, uvaženi kolega, prihvatiti da ta tačka bude na dnevnom redu. Ja sam siguran da ćemo se nas dva usaglasiti.

DESANKA RAĐEVIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se/

PERO SKOPLJAK

OK. Ja sam dužan dati pauzu, ali, molim vas, dajte da poštujemo.

MIODRAG DERETIĆ

Poštovane kolege poslanici, uvaženi gosti, s obzirom da je ova sjednica zakazana za 11 časova, počinjemo iza 12 časova, a još smo vezano oko dnevnog reda, ja bih pokušao dati svoj doprinos, vezano oko dnevnog reda u sledećem smislu, ujedno bi to bio i prijedlog. Ali, pošto smo čuli od gospodina Banjca da nije usaglašen dnevni red na Kolegiju, prvo da nam se ovdje stavi do znanja, da li je dnevni red, odnosno sve tačke, da li je Savjet ministara BiH zauzeo stav o istim, jer ćemo na taj način sigurno razriješiti neke dileme. Isto tako, molim predsjednika Ustavnopravne komisije da se, također, o tome izjasni, to je jedna stvar. Mislim da ćemo na taj način puno stvari razriješiti i određene dileme, eventualno, ako postoje oko dnevnog reda.

S druge strane, ovdje se, nažalost, to je uobičajeni postupak. Po Poslovniku je i dozvoljeno da se predlažu i nove tačke dnevnog reda, dopuna dnevnog reda, pa, između ostalog, predloženo je da se stavi na dnevni red, između ostalog, i Zakon o sportu. Ja ću biti, odmah se moram ovdje izjasniti, protiv toga iz sledećih razloga, protiv tog prijedloga.

Prvo, ja sam kao poslanik 22.5. postavio poslaničko pitanje, koje je vezano za ovu tačku dnevnog reda, a isto tako sam postavio dva poslanička pitanja u 9. mjesecu prošle godine, do današnjeg dana, još nikada od nadležnih organa nisam dobio odgovor. Moje pitanje, vezano oko sporta, bilo je upravo upućeno, između ostalog, i oko nastupa sportaša iz RS, što je Dejtonskim sporazumom, Ustavom BiH i RS, decidno naznačeno. Nažalost, evo do današnjeg dana, to pitanje uopšte nije riješeno na nivou BiH. Dolaze u BiH međunarodni emisari koji pokušavaju sa nadležnim, relevantnim faktorima, riješiti pitanje statusa sporta u BiH, mi do danas to pitanje nemamo riješeno. Vama je vjerovatno poznato da su ovih dana završene kvalifikacije za učestvovanje timova iz entiteta, odnosno BiH, u evropskim takmičenjima. Primjera radi, ovdje ću samo spomenuti odbojku, gdje su muška i ženske ekipe iz RS obezbijedile učešće, međutim, kada su trebali biti prijavljene od Odbojkaškog saveza BiH, postavljeni su im bili uslovi, dakle, da oni moraju nastupiti ispred BiH, i u tom kontekstu nisu prijavljeni, nego su prijavljene ekipe iz federalnog dijela, dakle, iz drugog entiteta.

Dakle, ne možemo uopšte raspravljati, niti su stvoreni uslovi o Zakonu o sportu na nivou BiH, dok se ne riješe elementarne stvari o statusu sporta, uvažavajući BiH, koja se sastoji od dva ravnopravna entiteta, onako kako je to Dejtonom i Ustavom BiH predviđeno. Prema tome, mislim da danas uopšte nema mjesta, niti su ispunjeni uslovi da se Nacrt ovog zakona, kojeg smo, istina, ranije dobili, stavi na dnevni red. Hvala.

MARKO AŠANIN

Dame i gospodo, vezano za prijedlog gospodina Spahića, morao bih da pojasnim određenu situaciju koja je prezentirana u pismu Crvenog krsta koji je dostavljen gospodinu Spahiću.

Neke stvari koje su navedene u pismu ne odgovaraju istini. Naime, na 34. sjednici Savjeta ministara BiH, koja je održana u februaru mjesecu ove godine Vijeće ministara je usvojilo Odluku o formiranju organizacije Crvenog krsta i imali smo razloga što smo posvetili pažnju njihovim problemima. Vrlo je bitno napomenuti da je odluka bazirana na dogovoru između entitetskih crvenih krstova i, u suštini, oni su je napravili, mi smo samo razmatrali neke odredbe u toj odluci. Nažalost, gospodin Silajdžić, u međuvremenu, vi znate da je došlo do promjene, odnosno da je Vijeće ministara BiH, Odlukom Ustavnog suda BiH, prestalo da funkcioniše u onom sastavu u kojem je ranije funkcionisalo, gospodin Silajdžić je trebao da bude potpisnik, obzirom na Poslovnik, kako je i ranije rađeno, trebao je da bude potpisnik te odluke, da bi se objavila u Službenom listu, međutim, on to nije učinio.

Ja mislim da se ovim čini velika šteta Crvenom krstu, jer oni imaju u novembru mjesecu jedno zasjedanje na kojem bi trebali da zajedno nastupe i samim ostavljanjem ove odluke po strani, odnosno, nepotpisivanjem, imam osjećaj da se pravi velika šteta. Kažem da je odluka napravljena isključivo, Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija je na toj odluci radilo otprilike godinu dana i odluka je napravljena isključivo na osnovu saglasnosti crvenih krstova entiteta. Moram i to da kažem, da postoji jedan problem u Federaciji BiH, da tamo postoje dvije organizacije Crvenog krsta i da oni još uvijek ne znaju ko je nadležan ni kako je, jer Federacija BiH nije donijela svoj zakon, niti je donijela propise koji regulišu tu oblast. Možda je

tu problem, ali lično mislim da procedura koja je provedena i da odluka koja je donesena je izuzetno kvalitetna i da bi trebala da stupi na snagu bar u novom sastavu Savjeta ministara BiH. Želim još da kažem da sam skoro razgovarao sa novim predstavnikom, odnosno predsjednikom Crvenog krsta, Međunarodnog crvenog krsta za BiH i on je zahtijevao da se ubrza postupak na donošenju odluke. Mislim da je odluka mnogo kraći put i da će zadovoljiti. Međunarodni crveni krst ne insistira na tome da se donese zakon, nego jednostavno insistira na tome da se donese propis koji smo mi donijeli, a kao Vijeće ministara BiH smo bili ovlašteni.

Da bismo izbjegli svu onu spornu proceduru, jer ima i pitanja da li je to uopšte u nadležnosti BiH, da li je to entitetska nadležnost, mi smo se odlučili da idemo na odluku. Odluka je podržana od strane entitetskih crvenih krstova. Prošla je Vijeće ministara BiH, ostalo je samo da gospodin Sijaldžić potpiše, on to nije učinio. Kasnije su se neke komplikacije pojavile. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Dajem gospodinu Tokiću riječ, a onda pauza.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici – poslanici, ja dugujem jedno objašnjenje. Naime, dok je govorio gospodin Banjac, prilikom njegovog dijela govora gdje je rekao da on nikada neće govoriti naručeno mišljenje, ja sam se nasmijao, dužan sam to objašnjenje, pokušat ću sljedeći put da se suzdržim.

MIRKO BANJAC

E hvala lijepa.

IBRAHIM SPAHIĆ

Dame i gospodo, da bih olakšao rad ovog parlamenta, potpuno se slažem, ukoliko, naravno, pri tome ostaje gospodin Banjac da na dnevni red Parlamenta dođe obrazovanje u BiH. Ako se slaže gospodin Banjac, evo, ovdje s govornice postavljam pitanje, ja sam veoma zainteresiran i raspoložen da bude ta tačka na dnevnom redu Parlamenta BiH. Molim da se uvrsti u program Parlamenta, onda ne moramo više polemizirati oko toga. Ima prilike, ima stenogram iz razgovora sa Evropskim parlamentom, koga interesuje, uzme stenogram čita i onda će vidjeti o čemu se radi. To je jedna stvar. Mene interesuje i raduje me spremnost da razgovaramo o obrazovanju na nivou BiH, jer to je ključna odgovornost prema cjelini našeg društva. Ako je gospodin Banjac spreman, povlačim neugodne riječi dok ne budete pročitali stenogram, a onda Vi sami odlučujete, kad bude rasprava, koji argumenti su bolji, ko je veći ekspert, izvolite, gospodine Banjac ako ste spremni, ja sam spreman na kompromis.

PERO SKOPLJAK

Evo, gospodin Spahić je prozvao mog dopredsjedavajućeg, pa dozvolite da tu iznimku napravimo, pa onda pauza.

MIRKO BANJAC

Obzirom da mi je pitanje upućeno i ja želim javno da kažem, još jednom, da su problemi u oblasti obrazovanja bremeniti i vrlo ozbiljni. Ali, rješavanje problema unutar obrazovanja treba da bude predmet rasprave na Parlamentu BiH, da neko ne misli da je to prejudiciranje bilo kakvih rješenja, što ćemo se dogovarati i kako ćemo i što razgovarati, ali je činjenica da deklaracija, kao izraz volje pojedinca u izvršnom organu, ne može imati provedbeni karakter. To sam ja rekao i smatram da treba o tome razgovarati.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ona druga tačka u vezi sa gospodinom Ašaninom, ministrom Ašaninom. Želio bih da kažem da ja nisam ovdje ništa doveo u pitanje što se tiče integriteta institucije Vijeća ministara BiH i drago mi je da je gospodin Ašanin vrlo precizno objasnio da u skladu sa legitimitetom bilo kakve odluke, faktički, ta odluka i kako je napisano od strane generalnog sekretara, nikad nije potpisana ni objavljena u Službenom listu. Prema tome, ta odluka ne postoji i ne može se na nju pozivati ranije, potpisana od predsjedavajućeg, nije poštovana procedura u Vijeću ministara i nema javnog, koja je od ključnih kriterija svake pozicije u politici.

Drugo, kad je riječ o politici, kako je teкао razgovor između predsjednika Međunarodnog crvenog krsta i predstavnika našeg ministarstva i ministra, ja uvažavam da ti kontakti postoje i da su normalni, međutim, mi smo zemlja koja može djelovati samo na osnovu zakona. Zakon o Crvenom krstu, nema nikakve dileme, ne može biti nadležnost nikakve odluke, to može biti samo pozicija države BiH i mislim da tu nema spora. Radi se o vještački isforsiranom sporu, u koji su umiješane različite interpretacije, različiti kon... susreti. Moje je stanovište jednostavno, u okviru ovog Poslovnika o radu, zahtijevam izjašnjavanje pojedinačno poslanika o uvrštavanju u dnevni red Zakona o Crvenom križu koji je korektno davno dostavljen na naš parlament.

Što se tiče sporta, gospodine Deretiću, ja bih htio da Vam nešto kažem. Vi ste u svojim argumentima protiv rasprave o ovom zakonu, dali argumentaciju za raspravu o ovom zakonu. Ako je tačno da se od fudbala do košarke priznaje ono što predstavlja BiH u svijetu, normalno bi bilo da takav jedan zakon bude u proceduri, a nikako da mu to bude prepreka. Ja uvažavam da Vi tražite iscrpljivu raspravu u komitetskoj formi, ali ovdje imamo ličnost koja je predsjednik Olimpijskog komiteta i koja je, mimo ikakvih mogućih interpretacija i različitih igara, obezbijedila da BiH ima u Sidneju nastup, jednako kao i svaka druga reprezentacija susjednih i evropskih i drugih zemalja. Prema tome, potrudite se da spasite duše, što bi rekli, i donesimo taj zakon što možemo prije i što može biti bolji interes mladih ljudi, koji nemaju razloga da trpe maltretiranje poslanika na bilo kojem nivou o odlaganju njihovog životnog puta i talenta i svega onoga što oni ... kao slobodni ljudi i to spada u Deklaraciju o pravima čovjeka. Pravo da afiniraš za ono za što jesi veliki, sposoban da ideš u konkurenciju i to je novo društvo.

Ne možemo im suspendovati već pet godina pravo da konkurišu, kao sportisti, na cijeloj kugli zemaljskoj jednako, kao što ne možemo nekom ekonomisti ili nekom

pravniku, jednostavno to nemamo pravo raditi i zbog toga, zbog temeljnog prava tih mladih ljudi, pa i starih, pa i invalida jer su razni sportovi svakodnevno dostupni, nema smisla to odlagati. Niko nema pravo iznositi argumente koji su protiv prirode ljudske i protiv osnovnih prava čovjeka. To je jedan od tih sistema, isto tako, i kod Crvenog križa. Nema na kugli zemaljskoj ovakve igre, pet godina da se skreće nešto što je vezano za humani rad, traganje za nestalim licima, za ljudima, hiljade je ljudi nestalo u BiH, ne zna se gdje su, a mi se igramo oko toga hoćemo li odlukom, hoćemo li zakonom uspostaviti pravilo. To je problem BiH. Doći ćemo mi na dnevni red.

PERO SKOPLJAK

Ovdje je problem dnevnog reda. Gospodine Deretiću, izvolite, odgovor imate li? Prekidam raspravu o ovoj točki i dajem pauzu nakon Deretićevog odgovora.

MIODRAG DERETIĆ

U svakom slučaju, ja ipak moram replicirati, ali ovo je klasična zamjena teza. Meni je bilo posebno drago da je gospodin Spahić, koji je poslanik, kao i ja, već dvije godine, ovo pitanje potegao u ime humanosti i sportaša na nivou čitave BiH. Sportašima iz RS se ne omogućava izlazak na međunarodnu scenu, ukoliko se ne prihvate određeni uslovi koje bi diktirao Olimpijski komitet i druge sportske asocijacije na nivou BiH sa sjedištem u Sarajevu, od '92. godine pa do današnjeg dana. Prema tome, Dejtonom je i Ustavom BiH decidno naznačeno na koji način sportaši mogu izlaziti na međunarodnu scenu. Prema tome, dok se to pitanje ne riješi i omogući ravnopravan tretman sportašima iz RS, da izađu na međunarodnu scenu, pod zastavom onom kojom je predviđeno Dejtonskim sporazumom i Ustavom, nema razgovora o Zakonu o sportu na nivou BiH. Hvala lijepa. Pauza, pola sata. Vidimo se točno u 13 sati.

/PAUZA/

Nastavljamo sa radom ove sjednice. Budući da još nismo dovršili raspravu oko dnevnog reda, a gospođa Rađević je tražila pauzu, molim da gospođa Rađević obrazloži pauzu. Hvala lijepa. Nastavljamo raspravu po točki dnevnog reda, ali vas molim da se držite točke dnevnog reda, da ne idemo na one stvari koje zaista ovdje ne spadaju.

MIRKO BANJAC

Dame i gospodo, sada želim da govorim u vezi sa dnevnim redom. Vi ste dobili prijedlog, mi smo se na Kolegijumu dogovorili, da ne bi bilo nesporazuma, da smo sve tačke uvrstili koje su tehnički ispunile uslove da budu na dnevnom redu i to je razlog zašto ja sada uzimam sebi za pravo da raspravljam o dnevnom redu, kao poslanik.

Obzirom na situaciju koja je po meni blizu povoljne, a postoje, nadam se, dobre pretpostavke da ćemo danas imati kompletan Savjet ministara BiH, predlažem da odgodimo raspravu o 5. tački dnevnog reda, do izjašnjavanja Savjeta ministara BiH po ovoj tački, o ovom zakonu, isto se odnosi na tačku 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. Činjenica je da ni o jednoj ovoj tački Savjet ministara BiH nije dao svoje mišljenje, a

ima potrebe da se da mišljenje o ovim tačkama, mislim da bi sve ove tačke trebalo odložiti za narednu sjednicu, a dati u hitan zadatak Savjetu ministara BiH da se u roku od sedam dana izjasni i podnese ovdje izvještaj o svom stavu prema ovim nacrtima izbornih zakona.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Čuli ste taj prijedlog. Raspravu otvaram dalje. Izvolite, tko se javlja?

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi poslanici, bez obzira na neka pojašnjenja od zamjenika predsjedavajućeg ovog doma, smatram da ovih 7,8,9 i 10 nadalje do 12, pored njih, obzirom da su istovremeno stigli i zakoni, odnosno Nacrt zakona o državnim cestama, zatim Nacrt zakona o međudržavnom i međuentitetskom drumskom, odnosno cestovnom prevozu putnika i roba i Nacrt zakona o osnovama bezbjednosti drumskog saobraćaja, trebaju da se nađu na dnevnom redu ovog doma i da se o njima raspravlja, upravo u ovoj oblasti prijevoza, odnosno cestovnog prijevoza i najveća je anarhija u BiH, odnosno, najviše nereguliranih stvari i imamo slučajeva da se prijevozom bavi svako i da u BiH ulaze, nekontrolisano, strani prijevoznici bez ikakvih dozvola ili sa dozvolom za jednokratnu upotrebu, a koriste je više puta. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Je li se još neko javlja za raspravu? Zaključujem raspravu. Gospodine Rasime Kadiću, Vi ste imali administrativnu sjednicu – ustavnu, je li?

RASIM KADIĆ

Prvo bih želio da se izjasnim i da podržim zastupnike koji su tražili da se na dnevni red uvrste zakoni koji su, po meni, nezasluženo skinuti s dnevnog reda sa prošle sjednice, radi se o Zakonu o Crvenom križu/krstu u BiH, Zakonu o sportu BiH, podržavam nastojanja zastupnika da se to danas ponovo stavi na dnevni red, odnosno, da se o tome izjasnimo.

Drugo, iako je u prijedlogu dnevnog reda, ja ne znam da li ste vi dobili drugi, stavljen i Nacrt zakona o preuzimanju dužnosti člana Predsjedništva BiH u toku trajanja mandata, ja moram da kažem da je Ustavna komisija razmatrala mogući prijedlog takve tačke dnevnog reda i konstatovala sljedeće. U ovom trenutku, ne postoji takav nacrt zakona i mi smo jednostavno skinuli tu tačku s dnevnog reda. Ja bih želio da pitam predsjedavajućeg ovog doma, da li postoji na Ustavu zasnovan nacrt zakona o preuzimanju dužnosti člana Predsjedništva BiH u toku trajanja mandata, jer onaj zakon koji je svojevremeno nama upućen u parlamentarnu proceduru, oslanjao se na odredbe iz zakona koje je kasnije Ustavni sud BiH proglasio neustavnim, prema tome, on ne može uopće biti osnova za raspravu, to je, dakle, tačka dnevnog reda, koja, po meni, mora biti skinuta ili mora nam biti dato obrazloženje da li postoji neki zakon, odnosno nacrt zakona koji je upućen u parlament.

Što se tiče Nacrta zakona o ombudsmenu BiH, ja moram reći da je Ustavna komisija zauzela stav da postoji ustavni osnov za donošenje Zakona o ombudsmenu BiH i da Parlament se izjasni o tome kako će da raspravlja, da li će na današnjoj sjednici, ili će na način kako je rekao gospodin Banjac, dakle, da se sačeka mišljenje Vijeća ministara BiH. Ja vam mogu reći svoj stav, da smatram da možda ne treba zaustavljati ovu proceduru, s obzirom da će novo Vijeće ministara BiH imati još puno poslova, moći će se izjasniti o Zakonu o Ombudsmenu ako on prođe danas prvu fazu procedure, dakle, nacrt zakona. Ništa ne smeta da mi odložimo tačku dnevnog reda čekajući Vijeće ministara BiH, koje u ovom trenutku još uvijek nemamo. Što se tiče nacrta zakona poslanika gospodina Harisa Silajdžića, koji su ovdje pobrojani, od tačke 6. do tačke 12., radi se o Zakonu međudržavnim i međuentitetskim komunikacijama, o međudržavnom i međuentitetskom željezničkom transportu, o finansiranju željezničke infrastrukture, o osnovama bezbjednosti željezničkog transporta, o ugovorima o prevozu, o željezničkom transportu i o unutrašnjoj pomorskoj plovidbi. Ustavna komisija je razmatrala ove nacрте zakona i nakon dosta zanimljive, pomalo burne rasprave, konstatovala većinom glasova, 3 na prema jedan, uz jedan uzdržani glas, da postoji ustavni osnov za razmatranje ovih zakona. U tom pogledu, ukoliko bude potrebno, ja mogu dati, naravno, dodatna obrazloženja.

Kao zastupnik, smatram da pet godina nakon Dejtona i nakon izričitog ustavnog osnova za donošenje ovih zakona, i nakon činjenice koja je potpuno jasna da je gospodin Silajdžić ove zakone formalno uputio u parlamentarnu proceduru prije godinu dana, nema nikakvog razloga da Parlamentarna skupština BiH danas ponovo odlaže razmatranje ovih zakona, čekajući sad izjašnjenje ovog novog Vijeća ministara, radi se o nacrtima zakona i vrijedi isto obrazloženje kao o Nacrtu zakona o ombudsmenu. Smatram i podržavam stav da to danas treba da bude na dnevnom redu i da se izjasni Predstavnički dom o tome i da će Vijeće ministara BiH imati priliku da se izjasni o tom zakonu do sljedeće faze njegovog odlučivanja, odnosno do sljedeće faze na sjednici Predstavničkog doma.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, od sveg srca podržavam prijedlog predsjednika Ustavne komisije i tražim da se tačke dnevnog reda do kraja ispoštuju. Mi tačno imamo vrijeme koliko radimo, od 11 do 6, i mi ne znamo koliko će nam vremena uzeti prva i druga tačka. Prema tome, ne vidim nikakvog razloga da skidamo tačke koje je Kolegij predložio za ovaj dnevni red. Nema nikakvog razloga da mi sada ukidamo taj dnevni red i da trebamo prihvatiti u cjelosti, i ako ne stignemo sve tačke dnevnog reda obuhvatiti, možemo produžiti sutra rad, ali ne slažem se da se skida s dnevnog reda, podržavam prijedlog gospodina Kadića.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospodine Dokiću.

BRANKO DOKIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, ja bih podsjetio neke poslanike koji su ovdje danas, prije svega, govorili o onim zakonima koji su prošli put skinuti s dnevnog reda, da nije baš uputno da nakon sedam dana ili nakon 15 dana, koliko, nije

uopšte bitno, o tim istim zakonima raspravljamo već više od pola sata. Napomenuo bih da su jasno prošli put rečeni razlozi zbog kojih se ti zakoni skidaju s te sjednice. Nijedan od tih razloga nije do sada eliminisan, nijedan, ni kada je u pitanju Zakon o sportu, ni kada je u pitanju Zakon o Crvenom krstu, nijedan od onih razloga zbog kojih smo to skinuli prošli put nije čak ni razmatran, a kamoli razriješen. Zato, zaista, imajte to u vidu i dajte da između skupština naš rad bude efikasniji, da naše stavove sa skupštine dostavljamo onim institucijama koje su nadležne da daju odgovore na postavljena pitanja, koja smo ovdje postavili, a nismo na njih dobili odgovore. To je i razlog zbog čega, evo, ja lično danas nisam spreman da razgovaram o tim zakonima.

Ovdje sam prevashodno izašao da ukažem na jednu tačku dnevnog reda, za koju bih tražio vaše razumijevanje i ponovo odlaganje, možda čak i za duži malo period. Radi se o predviđenoj 13. tački dnevnog reda Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske. Podsjetio bih vas da je taj sporazum potpisan negdje u julu prošle godine, evo, skoro godišnjica od potpisa tog ugovora. Poslije toga, dvije komisije, Komisija Republike Hrvatske i Komisija BiH su napravile jedan sporazum. Taj sporazum se zove Sporazum o prioritetima o provođenju ugovora o državnoj granici između Republike Hrvatske i BiH i te tačke, da vas sad ja ne zamaram, šta je sve tu trebalo da se riješi u okviru tog sporazuma. Trebalo je sve da se razriješi do kraja '99. godine. U međuvremenu smo se interesovali za sudbinu ovog sporazuma i dobili smo informaciju iz Vlade RS da nijedna od tih tačaka koje su predviđene ovim sporazumom nije riješena. Zbog toga je moj prijedlog da se i ovo skine s dnevnog reda, da se uputi zahtjev komisijama, i jednoj i drugoj komisiji, da ova pitanja koja su oni sami definisali, da je potrebno riješiti prije ratifikacije Ugovora, da ta pitanja riješe ili da nas izvijeste o razlozima zbog čega ta pitanja nisu riješena. Ako je prošle godine Ugovor potpisan u julu i bio dat rok da se ova pitanja razriješe do kraja godine, onda bismo možda, po toj nekakvoj logici, i mi danas mogli da kažemo, evo, dajemo tim dvjema komisijama rok do kraja 2000. godine da riješe ova pitanja, pa da onda razmatramo ratifikaciju ovog sporazuma, ali prihvatit ću da taj rok bude i kraći, ukoliko vi predlažete da bude kraći. Hvala lijepa.

HALID GENJAC

Poštovane kolege i kolegice, poštovani gosti, Kolegij Predstavničkog doma ima obavezu da ustanovi da li su se ispunile sve potrebne pretpostavke da se određena tačka uvrsti na dnevni red. To smo i učinili i ovaj put i predložili smo Predstavničkom domu jedan dnevni red sa tačkama za koje su ispunjene pretpostavke da se razmatraju.

Ja vas podsjećam da Predstavnički dom ima svoj Privremeni poslovnik i ima određen broj zaključaka koji regulišu tu proceduru ili dijelove procedure i u kojoj je predviđeno da određeni projekti, određeni zakonske inicijative, razmatrat će ih Predstavnički dom i u slučaju da u određenom roku Vijeće ministara BiH ne da svoj stav po određenim inicijativama.

Svi zakoni koji su danas u formi nacрта predloženi za ovaj dnevni red, a i Zakon o ombudsmenu, zbog njegove izuzetne važnosti i urgentnosti, posjeduju sve pretpostavke za razmatranje na Predstavničkom domu.

Dakle, da li će one biti na današnjem dnevnom redu, zavisi od političke volje prisutnih poslanika. Molimo da to imate u vidu. Poželjno je da Vijeće ministara BiH da svoj sud, ali u ovoj prilici, obzirom da se radi o nacrtima zakona, sasvim je izvjesno da će Vijeće ministara BiH imati prilike da svoj sud i o sugestijama poslanika i o nacrtima da u trenutku kad se nacrti budu prevodili u formu prijedloga.

Sugerišem da Predstavnički dom ne koristi prilike nepostojanja ili konstituisanja određenih institucija, odlaže probleme, nego da Predstavnički dom, u situaciji kad ima pretpostavke da rješava probleme pokaže i inicijativu. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Ima li još neko za raspravu? Ukoliko nema, ja pozivam Tajništvo, za 10 minuta imat ćete vaše prijedloge o kojima ćemo se mi izjasniti i nadam se usvojiti, konačno, dnevni red i po njemu postupiti. 10 minuta pauze.

/PAUZA/

Gospodo, nastavljamo sa radom Zastupničkog doma. Iscrpili smo raspravu oko dnevnog reda, pa vas molim za malo pažnje. Prvi prijedlog dnevnog reda, bit će ujedno i prijedlog Kolegija, a to je dnevni red kojeg imate već pred sobom, izuzev točke 4. Preskaćemo samo točku 4. Nacrt zakona o preuzimanju dužnosti člana Predsjedništva BiH u tijeku trajanja mandata. Sve ostale točke su sastavni dio dnevnog reda i to je prijedlog pod broj 1.

Molim vas, tko je za taj prijedlog? Bez točke 4. Imamo li?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 29 nazočnih, sveukupno 15 je glasovalo za, protiv je glasovalo 8 zastupnika. Iz Federacije BiH 14 je glasalo za, iz RS 2 je glasovalo 2. Prema tome, ovaj prijedlog nije prošao.

Drugi prijedlog će biti da idemo točku po točku prema ovom dnevnom redu kakvog imamo, a onda ćemo prijedloge poslanika, uključivo ovdje predlagati.

Pod točkom 1. Prijedloga dnevnog reda

1. Usvajanje Zapisnika sa 21. i 22. sjednice Zastupničkog doma

Tko je za?

Od 29 nazočnih – 26 je glasovalo za. Prema tome, tu imamo i entitetsku ujedno većinu. Ima li ko prigovor na ovo glasovanje? Hvala lijepa. Točka broj 1. je usvojena.

2. Konstituiranje Vijeća ministara BiH

Izvolite, Kadiću, ali Vas samo molim da privedemo glasovanje kraju.

RASIM KADIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo, tačka 2. Konstituiranje Vijeća ministara BiH je tačka koja nije pripremljena u skladu sa Poslovníkom. U ovom trenutku ne postoji nikakav dokument koji poslanici Predstavničkog doma imaju da bi mogli da se izjašnjavaju o tački dnevnog reda. Zbog toga mi, ja bih rekao, upotrijebit ću jedan malo grub izraz „uóoravo“ prihvatamo tačku dnevnog reda, a ne znamo šta iza toga stoji. Ne postoji ništa što imaju poslanici na osnovu čega se mogu izjašnjavati za ili protiv ove tačke dnevnog reda.

PERO SKOPLJAK

Uvažavajući i ovo što smo sad čuli, mi se možemo izjasniti za ili protiv ove tačke. Možemo i ovog puta, ako ste vi za, a ako niste...

MIRKO BANJAC

Tokiću, samo se nasmij, da budeš ljepši. Pa zašto ne, ja volim vesele ljude, gospodine predsjedavajući. Nama iz Kolegijuma je podijeljen materijal i, gospodine Pero, ovog momenta mi moramo da, Rasime, ja sam htio reći da ste Vi u pravu i ja ne znam, ja sam se sad okrenuo sekretaru Doma i pitam zašto nije podijeljen? Kaže, rečeno je. Ja ne znam ko je rekao da se ne dijeli. To je nesporazum. Ja molim da služba, ja ne smatram, gospodo, nikako svojom krivicom što materijal nije podijeljen. On je bio kod nas na stolu i predlažem da se napravi pauza od 10 minuta, 15, da se podijeli materijal. Ima materijal. Ljudi neće da prihvate, imaju pravo da ovako reaguju. Molim vas, ne možemo tako preći. Ako ljudi traže skidanje tačke s dnevnog reda zbog toga što nije dostavljen prijedlog, onda imaju pravo. Treba nam pet minuta da se ovo umnoži i podijeli. Zašto se to ne dijeli?

PERO SKOPLJAK

Molim vas, možemo li kompromisno rješenje? Idemo se izjašnjavati o sljedećim tačkama, dotle ćete ovaj materijal imati na stolu. Slažete li se tako? Evo, pretpostavljajući da se ipak slažemo, gospodine Banjac, molim Tajništvo da umnoži ove materijale i dostavi na stol čim prije, a idemo na tačku 3.

3. Program rada Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za 2000. godinu. Sad je mjesec koji jeste, ali, evo, imamo ...

Tko je za 3. tačku?

Od nazočnih 29 – 24 za. Prema tome, imamo i entitetsku i zajedničku većinu. Hvala vam lijepo.

Točku 4. smo rekli da skidamo s dnevnog reda.

Točka 5. Nacrt zakona o ombudsmenu BiH, predlagač, zastupnik Edhem Bićakčić

Tko je za da bude tačka dnevnog reda?

Tko je protiv? Pitam sve.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Rezultati glasanja, od 29 nazočnih 20 je glasovalo za – 8 protiv sveukupno. Iz Federacije BiH 18 za, iz RS 2 za. Prema tome, ova točka dnevnog reda nije prošla.

Točka 6. Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, predlagači zastupnici Nikola Špirić i Ibrahim Đedović

Ko je za ovu točku dnevnog reda?

Od 29 nazočnih 27 za. Prema tome, ova točka dnevnog reda je usvojena i entitetski i na svaki drugi način.

7. Nacrt zakona o međudržavnim i međuentitetskim komunikacijama

Tko je za?

Tko je protiv, sve pitam?

Entitetsko izjašnjavaње.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 30 nazočnih – 20 glasovalo za – 9 protiv sveukupno. Iz Federacije BiH 17 za – iz RS 2 za. Ni ova točka dnevnog reda nije dobila potrebnu većinu.

8. Nacrt zakona o međudržavnom i međuentitetskom željezničkom transportu

Tko je za?

Tko je protiv, pitam sve?

Iz RS, pitam tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Od 30 nazočnih – 20 je glasovalo za – iz Federacije BiH 16 za – iz RS 2 za. Prema tome, i ovaj prijedlog nije prošao. Ova točka dnevnog reda nije prošla.

9. Nacrt zakona o finansiranju željezničke infrastrukture

Pitam sve vas, tko je za?

Pitam sve, tko je protiv, 9. točka je na redu.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna – 17 sveukupno za – 9 protiv. Iz Federacije BiH 17 za – iz RS 2 glasa za. Prema tome, ni ova točka dnevnog reda nije uvrštena u konačni dnevni red.

10. Nacrt zakona o osnovama sigurnosti željezničkog transporta

Tko je za?

Tko je protiv, sve pitam?

Hvala lijepa.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna 20 glasovalo za – 9 protiv. Iz Federacije BiH 17 za i iz RS 2 za. Prema tome, ni 10. točka predloženog dnevnog reda nije usvojena.

11. Nacrt zakona o ugovorima i prijevozu željezničkog transporta

Tko je za, pitam sve vas? Hvala.

Pitam sve, tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna, 18 za – 9 protiv. Po entitetima, iz Federacije BiH 15 za – iz RS 2 za. Ni 11. točka dnevnog reda nije prošla.

12. Nacrt zakona o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi

Molim vas, tko je za, pitam sve?

Tko je protiv, pitam sve?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna, 19 je glasovalo za – 9 protiv. Iz Federacije BiH 16 je glasovalo za – iz RS 2 za. Prema tome, ni ova točka dnevnog reda nije dobila prolaznu ocjenu.

13. Davanje suglasnosti za ratifikaciju Ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske

Pitam vas sve, tko je za?

Pitam sve, tko je protiv?

Rezultati glasovanja, od 32 nazočna – 26 za. Prema tome, imamo i entitetsku i svaku drugu većinu. Prema tome, ova točka dnevnog reda je prošla kao prijedlog točke.

Prelazimo na izjašnjavanje o vašim prijedlozima. Ako je materijal, u međuvremenu, po 2. točki podijeljen, je li to u redu, Branka? Imamo 2. točku koju smo preskočili, nadajući se da ste dobili materijale u međuvremenu.

2. Konstituiranje Vijeća ministara BiH

Pitam vas sve, tko je za?

IBRO SPAHIĆ

Samo jedno pitanje, pošto je gospodin Spasoje Tuševljak tu, da li je to sav materijal što smo dobili danas? Dobili smo jednu stranicu na kojoj su imena ovih ljudi.

PERO SKOPLJAK

Recite to na sljedećoj točki. Molim vas, za vrijeme glasanja, nemojte mi se javljati za intervenciju.

Tko je za?

Tko je protiv?

Od 32 nazočna – 22 je za. Prema tome, ova točka dnevnog reda je uvrštena u dnevni red.

Imamo sad vaše prijedloge. Tajništvo ih je pokušalo poredati onako kako ste ih vi predlagali. Molim vas za pažnju. Gospodin Sejfudin Tokić traži da se na dnevni red uvrsti Nacrt zakona o športu, predlagači poslanici i delegati Tokić, Divković, Lozančić, Herceg i Ristić.

Tko je za?

Tko je protiv?

Hvala lijepa. Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Ova točka dnevnog reda, rezultati glasovanja – 32 nazočna – 17 za – protiv 10. Iz Federacije BiH 14 za i iz RS 2 glasa za. Prema tome, ova točka dnevnog reda nije usvojena.

Ibrahim Spahić predlaže da se na dnevni red ove sjednice uvrsti Nacrt zakona o Crvenom križu/krstu BiH, zahtijeva da se zastupnici o ovom pojedinačno izjasne. Ima na to pravo. Molim Tajništvo da ovo tehnički odradi, ovo pojedinačno izjašnjavanje.

BRANKA TODOROVIĆ

Federacija BiH

Alagić Raifa – za

Bičakčić Edhem – nije tu

Rijad Raščić – za

Čaršimamović Tarik – nije tu

Kulović Hamdija – nije tu

Filipović Mediha – za

Genjac Halid – za

Jahić Adnan – za

Kadić Rasim – za

Neimarlija Hilmo – za

Oručević Safet – ništa

Pamuk Mustafa – za

Silajdžić Haris – nije tu

Spahić Ibrahim – za

Lagumdžija Zlatko – nije tu

Mijatović Ivo -

Muminagić Suada – za

Divković Ivo – za

Bogić Bogičević – za

Tokić Sejfudin – za

Đedović Ibrahim – za

Havel Ana – protiv

Zovko Ljubomir – nije tu

Pašalić – Lhotak Ivica – protiv

Skopljak Pero – protiv

Mikulić Anita – protiv

Baković Mirko – protiv
Lozančić Ivo – za

RS

Bećirbašić Smail – za
Karić Munira – nije tu
Malkić Abdurahman – za
Balta Radenka – protiv
Mirković Dragan – protiv
Deretić Miodrag – protiv
Bošnjak Milenka – protiv
Dokić Branko – protiv
Jovanović Branislava – protiv
Rakić Vito – nije prisutan
Banjac Mirko – protiv
Perkanović Mara – protiv
Rađević Desanka – protiv
Špirić Nikola – protiv

PERO SKOPLJAK

Samo da vidimo rezultate. Rezultati glasovanja. Iz Federacije BiH 15 za – 5 protiv. Od sveukupno RS i Federacija BiH – 17 za – 15 protiv. Iz RS 2 je bilo za – 10 je bilo protiv. Prema tome, ova točka dnevnog reda nije prošla.

Drugi prijedlog gospodina Spahića, isto tako, predložio je da se Dom izjasni o prijedlogu da se na dnevni red 24. sjednice, koja je predviđena za 4. srpnja, uvrsti rasprava o ekonomskoj i socijalnoj politici BiH. Ovdje niste tražili pojedinačno izjašnjavanje.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, kada se utvrđuje dnevni red ove sjednice, da ne možemo utvrđivati dnevni red 24. sjednice.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, o tome se vi izjasnite. Evo, gospodin Spahić povlači svoj prijedlog, mi ćemo se dogovoriti i nadamo se da ćemo naći kompromisno rješenje.

Gospodin Mirko Banjac je predložio da se s dnevnog reda skinu nacrti zakona po točkama 5. do 12., uostalom, mi smo se o tome izjašnjavali, prema tome, ova točka dnevnog reda nije ni ...

MIRKO BANJAC

Ja sam samo tražio da se odloži, a ne skine. Odložiti i skinuti, to su različite stvari. Ja tražim da se o tome izjasni Savjet ministara BiH da bismo mi mogli imati. Ja ne tražim da se tačka skine s dnevnog reda, to je velika razlika.

PERO SKOPLJAK

Niste mi dali da do kraja kažem tu rečenicu, i da Vijeće ministara BiH dostavi svoje mišljenje u roku od 7 dana.

Izvolite se izjasniti tko je za ovakav prijedlog, dakle, da se prolongiraju točke 5. do 12.

MIRKO BANJAC

Imate pravo tražiti, niste u pravu, pročitajte Poslovnik, gospodo, i nemojte se ovdje izigravati sa ovim domom, a možete se šegačiti kod kuće.

PERO SKOPLJAK

Tko je za ovaj prijedlog gospodina Mirka Banjca kojeg ste čuli, kako je ovdje napisan, da se sa dnevnog reda, molim vas, saslušajte čitavu rečenicu, privremeno odloži sa dnevnog reda nacrti zakona pod točkom 5. do 12., točke 5. pa do točke 12. i da Vijeće ministara BiH Domu dostavi svoje mišljenje u roku od 7 dana.

Ko se slaže sa ovim. Mi smo onda u kontradikciji sa ovim što smo već izglasali.

MIRKO BANJAC

Nismo.

PERO SKOPLJAK

Ja mislim da smo se o tome izjašnjavali u pojedinačnim točkama dnevnog reda. Mirko, možete li se složiti?

MIRKO BANJAC

Ma radite vi šta hoćete, meni ne smeta.

PERO SKOPLJAK

Pa ne bih ja htio raditi šta hoću. Ja bih htio raditi kako znam i umijem korektno. Smatram da smo se izjašnjavali o svakoj točki pojedinačno, pa i o ovim od 5. do 12. Prema tome, smatram da smo time i rekli svoje mišljenje na ovo, ako se slažeš, Mirko, izvolite.

MIRKO BANJAC

Gospodo, meni je izuzetno žao, ja ne znam šta se ovdje događa, ali, očito, ili ima onih koji nisu dovoljno slušali ili ima onih koji dovoljno ne znaju. Na temelju onog što sam ja ovdje iznio, trebalo je da se usvoji zaključak da se nacrti zakona, recite Vi, gospodine Tokiću.

Gospodine, ja imam pravo. Što ne pročitate Poslovnik? Imate toliko vremena da ovdje lupate besmislice, pa valjda ćete imati vremena da pročitate Poslovnik.

PERO SKOPLJAK

Nisam ja za to da iko ikog vrijeđa. Ja te molim da budemo ...

MIRKO BANJAC

Eno ga se smije, znači da nije mislio na to. Molim vas, samo da vam kažem. Ja sam tražio da se nacrti zakona koji su navedeni u tačkama 5. do 12. dnevnog reda, upute Savjetu ministara BiH na izjašnjavanje, kako bismo mogli o tim tačkama se izjašnjavati na sledećoj sjednici, to je moj zaključak, a što služba to nije uradila, ja zato nisam kriv. Nisu ovo poslovničke inicijative, jer ovo je bilo u dnevnom redu. Imam pravo na zaključak, a možete raditi šta hoćete. Ja vas molim da se pročita Poslovnik i ako treba da se Ustavnopravna komisija izjasni o ovom pitanju. Da li ja imam pravo na ovaj zaključak.

PERO SKOPLJAK

Ja smatram da ima pravo on, i kao poslanik i kao član Kolegija, ali, molim vas, izvolite se vi izjasniti ko je za to da se ovaj prijedlog prihvati?

Tko je za? On ne traži pojedinačno glasanje.

Koliko je nazočno?

Tko je protiv? Pitam sve.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Tko je iz RS za?

Molim vas, iz RS, još jednom tko je za, dignite ruke, imamo malo problema oko brojanja.

Svi kao jedan.

Glasanje oko ovog zaključka, od nazočnih 32 – 18 je glasovalo za – 5 je glasovalo protiv. Iz Federacije BiH, 10 je glasovalo za ovaj zaključak, a iz RS svih 12 zastupnika je glasovalo za.

Nacrti koje je ovdje gospodin Mirko Banjac predložio, to su

Nacrt zakona o međudržavnim i međurepubličkim komunikacijama

Nacrt zakona o međudržavnom i međuentitetskom željezničkom transportu

10. Nacrt zakona o osnovama sigurnosti željezničkog transporta

Nacrt zakona o ugovorima o prijevozu željezničkim transportom

Nacrt zakona o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi

Zakon o ombudsmenu

Ovdje je jasno uvrštena i točka 9. Nacrt zakona o finansiranju željezničke infrastrukture, to je ovdje pod broj 9.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, mislim da se sa ovim prijedlogom zaključka krši Privremeni poslovnik i krše zaključci o proceduri zakona, obzirom da su ovim, mimo ovlaštenja predlagača zakona, de fakto zakoni izbačeni iz procedure i upućeni ponovo u proceduru na čekanje od 2-3 mjeseca, čime je narušeno osnovno pravo oficijelnih predlagača zakona.

Istovremeno, u ovom trenutku, želio bih vas pitati, kao Kolegijum, kojem Vijeću ministara je upućen ovaj prijedlog zaključka, obzirom da sada u ovom trenutku BiH nema Vijeće ministara, a da se ne nasmijem, obzirom da ne treba ni na kakav način prejudicirati sljedeću tačku dnevnog reda i odluku o Vijeću ministara.

O prvom zaključku bih molio da se izjasni Ustavnopravna komisija, jer se radi o narušavanju Poslovnika.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodin Mirko Banjac ima odgovor na ovo pitanje.

MIRKO BANJAC

Dame i gospodo, što se tiče odgovora, on je sasvim jednostavan. Uvaženi gospodin poslanik ne zna navesti član zakona, jer, naravno, da ga nije ni pročitao jer ga ne zna, jer ga takvog nema. Druga stvar, on ne zna da smo mi usvojili Stalni poslovnik i to je jedna greška.

Druga stvar, i u jednom i u drugom neka navede član, naravno da ga ne može navesti.

Što se tiče ovog drugog dijela, mi smo zatražili mišljenje Savjeta ministara BiH, a u Odluci Ustavnog suda BiH se kaže koja ministarstva će funkcionisati do izbora novih. Ovdje je u pitanju Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija, jer je to iz te nadležnosti i ima ministarstvo da se izjasni. Naravno da bi neki htjeli da nema Savjeta ministara, ali, nažalost, takvih ima, i na njihovu radost, oni će vjerovatno sami zaključiti. Ima kome uputiti i ima od koga dobiti mišljenje, naravno, ako se hoće mišljenje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici – poslanici, ne smatram ovo pitanje presudno bitnim, ali smatram, utoliko prije što ova skupština i ova država BiH, konačno, za ovom vjernošću, mora imati odgovorne ljude. Ja sam se pozvao na Privremeni poslovnik i jedan jedini zaključak koji je Parlamentarna skupština BiH, Predstavnički dom donio o proceduri donošenja zakona. Nekonzistentnost gospodina Banjca ide do tog nivoa da sam ja na početku pitao po kom poslovniku radimo, obzirom da znam da Kolegijum, pogotovo gospodin Banjac, čas glasanje tretira na jedan način, čas na drugi način, vi ste mi u ime Kolegija odgovorili da radimo po Privremenom poslovniku. Neozbiljno je od gospodina Banjca da ovdje drži lekcije kako je po Stalnom poslovniku to drugačije. Mi radimo po Privremenom poslovniku i

ja tražim od Ustavnopravne komisije da se o ovom zaključku, s aspekta Privremenog poslovnika i zaključka o proceduri, izjasni, obzirom da smatram da je narušeno pravo predlagača zakona, jer su ovi nacrti zakona izbačeni iz procedure i ponovo upućeni Vijeću ministara BiH, a bili su na raspolaganju Vijeću ministara BiH više od godinu dana. O tome ko zna, ko ne zna, što se mene tiče, ovdje sasvim jasno, znaju se, gospodine Banjac, Vaše političke pozicije i zna se Vaša uloga u Parlamentu, ali ono što bih Vas zamolio, predsjedavajući, obzirom da Banjac ima očito namjeru replicirati na vrlo oštar način, kad gospodin Banjac govori nekome da je besmislica, nemojte dozvoliti da ga ne prekinete.

Ja ću, upravo radi jasnog jezika koji Banjac jedino razumije, reći: ovo što je maloprije Banjac ispričao je čista besmislica.

PERO SKOPLJAK

Žao mi je zbog razgovora na ovakav način. Gospodine Mirko Banjac izvolite. Ja nisam bokser. Ja ne znam drugačije, nego zamoliti Vas da ne vrijeđate jedni druge.

MIRKO BANJAC

Pa ne ljutim se ja na gospodina Tokića, jer ja bih bio kao i on da se ljutim. Ja ne gledam prvo šta je rečeno, nego gledam istovremeno i ko je rekao. Prema tome, ne ljutim se ja na tebe, gospodine Tokiću, ja znam, ali ono što ste rekli da ne znate, to ste Vi rekli, ja nisam riječ o tome rekao, a ja vjerujem da Vi znate da li znate ili ne znate, prema tome, nemojte se ljutiti.

Druga stvar, Vi, gospodine, ne znate ni o čemu govoriti ako nećete spominjati SDS ili Mirka Banjca, itd. To je Vaša slabost. Ja znam da Vi morate imati materiju. Ne bi Vas niko ovdje ni fotografisao ili televizijski obratio pažnju da ne govorite o tome, a šta ja znam, u podsvijesti, Vi biste željeli da ste kao i ja ali niste i to je Vaša podsvjesna želja. Ne znate Vi, gospodine, šta ja mogu, ali da se ja na Vas ljutim, ne pada mi na pamet.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa, evo, imali smo i komični dio sjednice, ali nemojte više u ovakve verbalne duele. Gospodine Kadiću, Vi ste se javili za raspravu.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, moram reći da ću vam ja pokvariti užitak u posljednjih nekoliko minuta i posebno mi je žao što ne uspijevam održati ovakvu tenziju sjednice Parlamenta, ali, reći ću nešto prvo kao predsjednik Ustavne komisije, ja ću sazvati Ustavnu komisiju, ukoliko to Dom zatraži od mene kao predsjedavajućeg, da se izjasni o nečemu, u ovom konkretnom slučaju, mi se možemo izjasniti, ali ne moramo danas, s obzirom da je to svakako stvar oko koje se izjasnio Dom, pa odluka Ustavne komisije može biti tek odluka za neko buduće vrijeme.

Međutim, kao zastupnik u ovom domu, ja sam vrlo jasno u svom prvom javljanju rekao. Zakoni koje smo ovdje imali na dnevnom redu od poslanika,

gospodina Harisa Silajdžića, upućeni su parlamentarnu proceduru prije godinu dana. U međuvremenu, oni su po zaključku koji je usvojio Predstavnički dom, bili na izjašnjavanju u Vijeću ministara i Vijeće ministara nije dalo svoj sud o njima.

Današnje glasanje da se to uputi, u ovom trenutku, nepostojećem Vijeću ministara je rušenje zaključka Predstavničkog doma od strane tog istog Predstavničkog doma. Mi smo glasanjem eliminirali zaključak koji smo usvojili kao pravilo ponašanja za ovakve slučajeve. Ja to ne vidim nikako drugačije nego onemogućavanje profunkcioniranje institucija BiH. U ovom slučaju, kad se radi o komunikacijama i transportu, reći ću vam jedan paradoksalan slučaj.

Na prošloj sjednici Predstavničkog doma, ovaj dom je ratificirao Sporazum između BiH i R. Hrvatske o međudržavnom željezničkom transportu. Taj sporazum je ratificiran iako ne postoji zakon od strane Parlamenta BiH koji daje pravo Predsjedništvu BiH da ratificira taj sporazum. Naravno, nema ni za jedan. Mi ne možemo vječito sporazumima i odlukama Predsjedništva BiH nadomjestiti nedostatak zakonske regulative. Odugovlačenje da stavimo na dnevni red ove zakone gospodina Silajdžića vidim kao jednu želju, političku želju da se prolongira i beskonačno odugovlači priča o potrebi da se na zakonski način, a to je ekskluzivno pravo Parlamentarne skupštine BiH, regulira pitanje međunarodnog, odnosno međudržavnog i međuentitetskog transporta, odnosno komunikacija u najširem smislu te riječi, ali ja sam se izjasnio kako sam se izjasnio, a Dom se izjasnio kako se izjasnio, stvar ne možemo vratiti nazad, ali je bilo potrebno da ovo kažem. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, izjasnili smo se o ovoj točki. Ja se nadam da idemo na dnevni red i konačno odraditi ovaj dio posla.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, cijenjeni gosti, mislio sam stvarno da se ne javljam vezano za ovu tačku dnevnog reda, ali stvarno postoje meni stvari koje nisu jasne. Da li smo mi maloprije, kad smo glasali, donijeli štetan i neustavan zaključak, to je jako bitno.

Druga stvar, ima li išta loše ako Parlament zatraži od Vijeća ministara da se izjasni o bilo kojem zakonskom projektu. Ovdje se slučajno radi o zakonskim projektima gospodina Silajdžića koji je bio bivši predsjednik Savjeta ministara, a nije našao za shodno da taj svoj prijedlog provuče kroz Savjet ministara, da dobije pozitivno ili negativno mišljenje. Dakle, da raspravljaju o tom predlogu. Zašto je trebalo godinu dana da mi to dobijemo kao poslanici, a da gospoda u Vijeću ministara BiH ne otvori raspravu i da kažu jeste, imamo usaglašeno viđenje ovog zakona, itd. Tražimo samo to, pretpostavljam da gospodin Banjac traži da se na kvalitetno nov način pristupa zakonskim projektima.

Druga stvar, nije dobro ovom parlamentu da potrošimo po dva sata oko proceduralnih zavrzlama, a da nam rasprava o zakonskim projektima traje po pet minuta. Ne mislim da je štetan zaključak. Mislim da je koristan. Ja vas molim, to se, naravno, ne odnosi samo na vas, odnosi se i na mene, vrijeme je da se uozbilji kada su

u pitanju ove stvari. Ima li išta logičnije od toga da Predstavničko vijeće vjeruje Savjetu ministara BiH i da traži od njegovo viđenje. Hoće li oni to dati za 7 dana, 15 – 20 to zavisi od njihove odgovornosti prema BiH kao državi. Moraju biti svi ozbiljni. Eto, u tom smislu mislim da smo ušli u bespotrebnu zavrzlamu, dobro bi bilo da Ustavnopravna komisija ima viđenje mnogo bitnijih stvari koje su danas na dnevnom redu, ali ona nema kvoruma. Mi smo juče došli, pozvani, a nema ljudi, uz časne izuzetke predsjednika Komisije i par ljudi koji redovno dolaze. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Gospođo Filipović, ja bih Vas zamolio da, ipak, konačno izglasamo dnevni red, ako je moguće.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Ovi zakoni su stavljeni na dnevni red više puta i svaki put skinuti i ja ne mogu da se otmem utisku da je to namjerno. Zato mi dajte samo dvije minute da samo jednu izjavu pročitam.

U sadašnjem trenutku ne postoji pravna regulativa iz oblasti koje obuhvataju nacrti zakona o kojima se danas raspravlja, koji bi se praktično primjenjivali na prostoru BiH.

BiH, kao suverena država, nosilac je međunarodnog subjektiviteta i u obavezi je da ispunjava prihvaćene međunarodne konvencije i sporazume, koji se odnose na međunarodni transport.

BiH je članica više međunarodnih organizacija u oblasti željezničkog transporta, koje je obavezuju na izvršavanje pravnih obaveza na cijelom prostoru BiH.

Potpisani dokumenti koji se odnose na koridor 5-C, također, zahtijevaju jedinstven pristup prema međunarodnim organizacijama i drugim državama.

Nadležnosti institucija BiH, jasno su utvrđene u Ustavu BiH, što je navedeno i u obrazloženju svakog od predmetnih nacrti zakona. Brojne su teškoće u funkcioniranju međunarodnog transporta, kada ne postoji adekvatna zakonska regulativa kojom bi se propisale odgovarajuće zakonske norme, koje bi omogućile poslovanje transportnim kompanijama, uredile odnose u vezi zajedničkih komunikacija i omogućile građanima da ostvaruju svoja prava u svojoj državi i u nadležnim institucijama u BiH, što se posebno odnosi na pomorsku plovidbu.

Kako su nadležnosti institucija BiH, i u međuentitetskom transportu i komunikacijama, to se nacrtima zakona obuhvataju i norme koje se odnose na to područje.

Cijenimo da je krajnje vrijeme da se pristupi donošenju ovih zakona, koji predstavljaju samo dio ove regulative iz oblasti transporta i komunikacija, koja se mora urediti na državnom nivou.

Nadamo se da će se kroz ovaj početak aktivnosti na pravnom uređenju odnosa u oblasti transporta i komunikacija stvoriti odgovarajući ambijent da se u narednom periodu ovo pitanje uredi u cjelokupnoj oblasti.

Stvarno sam neprijatno iznenađena glasanjem u povodu nacrtu zakona koji se odnose na transport i komunikacije.

PERO SKOPLJAK

To je volja onih koji su izabrani, pa vas molim ... gospodine Dokiću. Ja Vas molim da se ne javljate više za rasprave, da izglasamo dnevni red pa ćemo onda po tačkama imati šansu razgovarati i ...

BRANKO DOKIĆ

Predsjedavajući, ja Vas molim da preuzmete vođenje sjednice u svoje ruke, da poslije glasanja ne vodimo rasprave, ja Vas molim, zbog toga sam izašao i, evo, ja ću skratiti, nisam spreman više da sjedim na sjednici na kojoj toliko raspravljamo poslije glasanja, ali moram samo dvije rečenice da kažem.

Zaista je neprimjereno da zakoni predsjedavajućeg Ministarskog savjeta, ako su dostavljeni prije godinu dana, ja se ne sjećam koliko je, da li je osam mjeseci ili je godinu dana, a uvijek smo tražili mišljenje Ministarskog savjeta, da taj isti Ministarski savjet nije izašao ni sa kakvim mišljenjem. Ovdje možemo postaviti rok novom ministarskom savjetu, nadamo se da ćemo ga imati danas ili za 15 dana, sasvim svejedno, da da mišljenje, pozitivno ili negativno, i nisam više spreman o ovome ...

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Dokiću, ja se slažem sa ovakvom raspravom i dio odgovornosti preuzimam u vođenju sjednice. Molim vas, ovdje sada imam prijedloge gospodina Abdurahmana Malkića, koji predlaže da se u dnevni red uvrste zakoni o cestovnom saobraćaju, koje je predložio zastupnik Haris Silajdžić, a to su nacrti zakona:

- o međudržavnom – međuentitetskom cestovnom transportu
- o osnovama bezbjednosti prometa na cestama
- o državnim cestama BiH

Ja se nadam da sam interpretirao Vaš zaključak korektno.
Prema tome, dajem ovaj prijedlog na glasovanje.

Tko je za, pitam sve? Ovo normalno ide kao inicijativa, ni ove sve zakone ne možemo ...

Tko je protiv, pitam sve vas?
Iz Federacije BiH, tko je za?
Iz RS, tko je za?

Od 31 nazočnog – 18 je bilo sveukupno za, protiv je bilo 12. Iz Federacije BiH 16 je bilo za – iz RS 2 je bilo za. Prema tome, ovaj prijedlog nije prošao.

Gospodin Rasim Kadić, ja ću, ipak, izložiti ovo, mnoge stvari se već ponavljaju, već smo ih završili, predložio je da se izjasnimo o prijedlozima da se na dnevni red uvrsti Nacrt zakona o sportu i Nacrt zakona o Crvenom križu. Smatram da su se o ovom već izjasnili. Prema tome, gospodine Kadiću, jeste li zadovoljni? OK.

Jedan drugi prijedlog, mislim da je već odlučivan, ako se slažete, gospodina Branka Dokića, da se sa dnevnog reda skine točka 13. Davanje saglasnosti, mi smo se i o tome već izjasnili. Gospodine Dokiću, jeste li zadovoljni? Ta je točka razmatrana i ostala je na dnevnom redu. Hvala vam lijepa.

Dok Tajništvo pripremi točan dnevni red, imate ga vi napismeno na klupama svojim, ja predlažem da pređemo na prvu točku dnevnog reda, koju smo mi usvojili, a to je

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika sa 21. i 22. sjednice

Dotle se nadam da ćemo pismeno imati dnevni red, konačni dnevni red. Evo ima i prijedlog da damo pauzu jedan sat za ručak. Usvaja se. Pauza za ručak. Pola sata pauze za ručak, molim vas. Može se ručati za pola sata.

/PAUZA/

Imamo, nastavljamo sjednicu ondje gdje smo stali, a nismo daleko otišli. Usvojen je dnevni red.

DNEVNI RED

- 1. Usvajanje Zapisnika sa 21. i 22. sjednice Predstavničkog doma PSBiH**
- 2. Konstituiranje Vijeća ministara BiH**
- 3. Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za 2000. godinu**
- 4. Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, predlagači Nikola Špirić i Ibrahim Đedović**
- 5. Davanje suglasnosti za ratifikaciju Ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske i**
- 6. Odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika**

Ad. 1. Zapisnik sa 21. i 22. sjednice

Otvaram raspravu. Ima li ko primjedbi na Zapisnik? Možemo li usvojiti Zapisnik. Tko je za?

Tko je protiv?

Od 26 nazočnih – 22 je za. Mislim da nemamo nikakve potrebe daljnju proceduru glasanja izvršavati. Prvu točku dnevnog reda smo završili.

Prelazimo na 2. točku.

Ad. 2. Konstituiranje Vijeća ministara BiH

Molim našeg mandataru, uvaženog gospodina prof. dr. Tuševljaka da referira i da prijedlog, svoje viđenje rada ovog doma.

SPASOJE TUŠEVLJAK

Gospodine predsjedavajući, poštovani poslanici, dame i gospodo, izuzetno mi je zadovoljstvo i čast da mogu da vas pozdravim i zatražim povjerenje za osnove našeg programa, kao i za sastav Savjeta ministara BiH, koji će učestvovati u njegovoj realizaciji, saradujući sa vama i sa svim relevantnim faktorima u BiH i međunarodnoj zajednici. Tu saradnju ćemo nastojati da utemeljimo na povjerenju, pozitivnoj energiji i dobrim namjerama prema drugima, kao i prema sebi, za dobrobit naših porodica, naše djece i svih građana i naroda u BiH.

Naš rad će u narednom periodu biti usmjeren na dalju afirmaciju Dejtonskog mirovnog ugovora iza koga su stale najveće države savremenog svijeta i cjelokupna međunarodna zajednica sa značajnom infrastrukturom i svim relevantnim institucijama. U tom smislu, učinit ćemo sve da u okviru svojih nadležnosti realizujemo sva dokumenta u BiH, uključujući i Deklaraciju Savjeta za implementaciju mira iz Brisela, iz 2000. godine.

U tom kontekstu, posebno apostrofiramo potrebu za ubrzavanjem aktivnosti oko izbjeglica i raseljenih lica, na principima datim u Aneksu 7. Dejtonskog mirovnog ugovora. Nedopustivo je da skoro pet godina poslije završetka rata, imamo kolektivne smještaje u oba entiteta, sa tendencijom, kako se radi, da ostanu i dalje u funkciji.

Ekonomski razvoj i imovinski zakoni, a time i pravo na rad i imovinu, moraju biti osnova za rješavanje ovog pitanja. Izbjeglicama i raseljenim licima se mora osigurati pravo i mogućnost da svojom imovinom raspolažu i da mogu birati mjesto daljeg života i rada.

Mi polazimo od rješenja koja su uspostavljena Dejtonskim mirovnim ugovorom i smatramo da je to okvir koji, u datim okolnostima, daje dovoljno prostora za sve i nade za budućnost, ukoliko svako u okviru svojih nadležnosti, odgovorno i predano uradi svoj dio posla.

Namjere koje bi bilo koga vodile iz okvira nadležnosti i odgovornosti definisanih Dejtonskim mirovnim ugovorom i Ustavom BiH nisu dobre ni za koga u BiH, jer parališu institucije, derogiraju zakone i ugrožavaju ljude. Stoga smatramo da u ovoj fazi prednost treba dati onim pitanjima koja našu energiju, potencijale i pažnju udaljavaju od velikih tema i planetarnih ideja i okreću je ka rješavanju onih pitanja koja život građana, danas i sutra, čine boljim i sadržajnijim. Krajnje je vrijeme da ljudi i narodi u BiH izađu iz misaonog, ideološkog i nacionalnog lavirinta i iluzija, konfuzije i kontraverzije, koji sadašnjost i budućnost čine nesigurnom i neizvjesnom za svakoga pojedinačno i sve nas zajedno. Vrijeme je da univerzalne i civilizacijske norme i standardi postanu smisao i izvedba naše svakodnevnice i naše stvarnosti. To će nam omogućiti da izgradimo institucije transparentne institucijama u zemljama razvijene demokratije, slobodnog tržišta i ljudskih prava, što će ubrzati i pristup BiH evropskim i drugim integracijama najrazvijenih zemalja svijeta. Ti kriteriji i standardi,

trebaju ovdje odmah, ne kao puki verbalizam, nego kao operativna ideja i izvedba, koja neće biti u interesu onim krugovima koji svoju snagu pronalaze u neizvjesnosti, strahu, ideološkoj i misaonoj konfuziji, koja zbunjuje i demotiviše ljude, ali će biti u interesu svih naroda BiH i svih dobronamjernih ljudi.

Moramo sve učiniti što je u našoj moći i što zavisi od nas, da se stvori misaoni, politički i ekonomski ambijent, koji će osloboditi stvaralačku energiju ljudi i obezbijediti valorizaciju potencijala kojima raspolažemo, a koji nisu mali. S obzirom da je državopravna struktura BiH definisana Dejtonskim mirovnim ugovorom i Ustavom BiH, moramo, kao legalisti i kao politički odgovorni ljudi, ta rješenja prihvatiti, ne kao privremeni, nego kao najbolji izbor i rješenje u datim okolnostima.

Stoga namjeravamo da našu energiju usmjerimo, ne na izazivanje novih ili starih političkih turbulencija i haosa, nego na profilisanje promjena u svim onim područjima u kojima su one moguće i poželjne, kao trasiranje boljeg i ugodnijeg života u BiH. Kamen temeljac bilo kog ozbiljnog rada je uspostava i funkcionisanje pravne države, što predstavlja polaznu pretpostavku za realizaciju našeg programa.

Osnovu našeg programa čine četiri velika E. Evolucija, Evropa, Ekonomija, Ekologija.

Evolucija. U BiH se najbrže ide polako. U duhu te izreke, koja je ponekad oslikavala i nešto više od naše stvarnosti, treba dalje razvijati sve mehanizme koji relativiziraju suprotnosti naših tradicija, religija, kultura i interesa.

Evolutivni put građenja zajedničkog krova učinit će taj krov dovoljno sigurnim, dovoljno udobnim i dovoljno prihvatljivim za sve. Oslobodit će narode i entitete u BiH od svih iracionalnih stresova i frustracija ugroženosti, majorizacije ili marginalizacije.

Evropa. Evropa i ideja o BiH u Evropi nije nova i neostvariva. Ta ideja je u interesu građana, konstitutivnih naroda i entiteta u BiH. BiH je trenutno dio Evrope, uglavnom u geografskom smislu i smislu dobrih usluga koje primamo od strane evropskih naroda i njihovih institucija. Naš cilj i naše namjere jesu da izgradimo politički, ekonomski i socijalni ambijent, transparentan ? Evropske Unije i da tako osnažimo naše izgleda za priključenje EU. Mislimo da svi odgovorni faktori u našoj zemlji razumiju da bez stvarnih reformi u pravnom, ekonomskom, poreskom i socijalnom sistemu, nema ni pretpostavki za one oblike saradnje koji našim ljudima i našoj privredi omogućavaju modalitete saradnje i uspjeh koji oni po svojim performansama i zaslužuju. Moramo svojim naporima da utičemo da se otklone sve barijere u svakom toku stvari kako bi BiH, u što kraćem roku, došla u poziciju da aktivno participira u svim evropskim integracijama i poslovima. S druge strane, očekujemo i dalje svestranu pomoć i saradnju u edukaciji, prilagođavanju struktura takvim potrebama, što će zahtijevati i značajna finansijska ulaganja i u narednom periodu.

Ekonomija. Ekonomija je osnovni zadatak i pravac našeg angažovanja u narednom periodu. Osnovni prioriteti tog napora će se ogledati u našoj odlučnosti da uradimo sledeće, inventar pokrenutih inicijativa i analizu rezultata. Razvojne prioritete za pokretanje i dinamiziranje kon.? finansijski sektor, energetika, saobraćaj,

poljoprivreda. Privatizacija i povezana prilagođavanja, saradnja sa vladama RS i Federacije BiH na koordinaciji strateških projekata, harmonizaciji privrednog, sistemskog ambijenta i drugim pitanjima od zajedničkog interesa. Problemi zaposlenosti i reforme. Regulisanje sindikata u duhu najboljih zapadnoevropskih tradicija.

Ekologija. Ekologija je pitanje od posebnog interesa za BiH i onih koji to pitanje u ovim okolnostima marginalizuju, ne gledaju na budućnost s poželjnom vizijom, niti na sadašnjost sa dozom kritičkog osvrta koji ovo pitanje zaslužuje. Naša ideja jeste da definišemo jednu konzistentnu ekološku politiku, koja će nam u budućnosti olakšati prilagođavanje privredne strukture i ponude u cjelini i izgradnju standarda koje nove okolnosti donose.

Poštovana gospodo poslanici, naš primarni cilj jeste da pokrenemo neke nove inicijative koje će ljudima dati više prostora da se bave svojim životima, na način koji njima najviše odgovara. Da vruće političke teme u većoj mjeri zamijene razmišljanjima o boljem poslu, zaradama, manjim porezima, ljubavi i hobijima, s nadom da je takav način razmišljanja i ovdje poželjan, ali i takav način života ostvariv. obraćam vam se, poštovani poslanici, s uvjerenjem da ćete nam izglasati povjerenje. Mi ćemo se svom snagom truditi da vaše povjerenje opravdamo. To je taj pristupni okvir, koncept našeg programa koji bi trebalo da se realizuje prema našem planu koji ćemo izraditi, naravno, u narednom periodu. Sastav Savjeta ministara koji ja sada imenujem ću vam, naravno, i da pročitam, a i neke detalje da kažem.

Na osnovu člana 5., tačke 4. Ustava BiH i člana 6., stav 4. Zakona o Savjetu ministara BiH i ministarstvima BiH, imenujem ministre i zamjenike ministara u Savjet ministara BiH.

Ministarstvo za trezor institucija BiH. Ovo ministarstvo ću da vodim lično i moji saradnici bi trebali da budu Anton Ril, kao zamjenik ministra i Fatima Leho, također kao zamjenik ministra.

Ja ću vam sada dati strukturu svih ministarstava, bez navođenja detalja iz biografije, biografije ovih ljudi ste dobili u materijalima i u prilogu ovdje.

Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija. Mr. Tihomir Gligorić, ministar, Nudžeim Rečica, zamjenik ministra i Valentin Ćorić zamjenik ministra.

Ministarstvo inostranih poslova. Dr. Jadranko Prlić, ministar, Mladen Bosić, zamjenik ministra i Husein Živalj, zamjenik ministra.

Ministarstvo za evropske integracije. Dr. Bisera Turković, ministar, Lidija Topić, zamjenik ministra i Milovan Blagojević, zamjenik ministra.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomski hodnosa. Gospodin Mirsad Kurtović, ministar, gospodin Mićo Vuković, zamjenik ministra i gospodin Velimir Lovrić, zamjenik ministra.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice. Gospodin Martin Raguž, ministar, gospodin Fadil Haverić, zamjenik ministra i gospodin dr. Nikola Špirić, zamjenik ministra.

Ja vas molim, gospodo, da u skladu sa zakonom i sa vašim ubjeđenjem, izvršite potvrđivanje ove strukture Savjeta ministara BiH. Vi znate sve u kakvim okolnostima se mnogo toga ovdje radilo. Ja ne bih dalje detaljisao, znate i u kakvom su stanju uslovi rada, u kakvom je stanju administracija, naravno da će i sva ta pitanja biti predmet naše budne pažnje i naravno da ćemo se svim silama truditi da napravimo jednu funkcionalnu i efikasnu administraciju, u duhu ovih principa našeg pristupa ovom poslu, kao što sam govorio. Ja o tome sada, naravno, ne bih detaljisao i ne bih vašu pažnju skretao na te stvari. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala vam lijepo. Ima li neko pitanja izravno mandataru? Bilo bi jako korektno, po meni, da tim ljudi koje je naš mandatar, kojega smo mi, isto tako, na ovom tijelu potvrdili, mi isto tako usvojimo i to, po meni, onako kako je on predložio. Svaki drugi pristup, ja smatram, dovodio bi u pitanje i ono što smo mi se izjasnili za ovog čovjeka koji nam je sada referirao i prikazao jednostavno viđenje svog posla. Ja zato smatram da se neću ogriješiti ni o Poslovnik, a ni o vašu želju i volju da mi izglasamo ovaj tim ljudi koji je predložio naš mandatar u paketu. Prema tome, ja otvaram raspravu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, dozvolite da u ime Kluba poslanika SDP-a prezentiram stavove vezano za izlaganje i za formiranje Vijeća ministara BiH, na način kako je procedura išla do ovog trenutka.

SDP je zabrinuta činjenicom da se novo Vijeće ministara formira na starom političkom konceptu i na principima na kojima je BiH stagnirala i upala u najveću krizu u svojoj dosadašnjoj istoriji i danas, kao zemlja, nalazi se na marginama evropskih integracija, u redu najsiromašnijih zemalja na evropskom kontinentu. Kad govorim o konceptu, govorim o istim političkim strankama, o istom načinu formiranja Ministarskog vijeća, Vlade BiH, u kome programska opredjeljenja, cjelovit program nastupa vlade, nažalost, do dana današnjeg nije donesen.

Ako pogledamo današnju situaciju, u kojoj je BiH, ponovit ću, na dnu i u ekonomskom i u integracionom i političkom i u svakom drugom smislu evropske ljestvice, onda je, zaista, zapanjujuće da nam danas predsjedavajući Ministarskog vijeća preporučuje da idemo polako. Ne znam šta o tom polako izlasku iz ekonomske krize misle još uvijek stotine hiljada izbjeglih i prognanih, šta o tom polako misle stotine hiljada nezaposlenih, penzionera i socijalno ugroženih ljudi, i ne znam zašto BiH danas treba politika lagane stagnacije i zaustavljanja statusa kvo. Postoji samo jedno objašnjenje, da bi se zadržali postojeći politički odnosi i da bi se postojeći politički monopol, i u ekonomiji i u politici, od postojećih vladajućih političkih struktura zadržao.

Ne vjerujemo da će u drugo E, u Evropu, uvesti nas, one političke snage i političke stranke, koje su ovdje u ovom parlamentu, a neki iz njih se i predlažu u sastav novog Vijeća ministara, glasali za elementarne funkcije, glasali protiv elementarnih funkcija države BiH i osnovnih ljudskih prava. Navest ću samo: granične policije, jedinstvenog pasoša, pa što i ne danas spomenuti prava sportista da učestvuju na međunarodnim takmičenjima u ime priznate BiH, formiranje Crvenog križa, formiranje sudstva i čitavog niza institucija, koje sve evropske zemlje imaju. Dozvolite mi da ironično primijetim, već danas je put polako dobro započeo. Inicijative iz ove oblasti, desetak zakona, su prolongirane i date na dalja razmatranja i pored toga što su u parlamentarnoj proceduri već nekoliko mjeseci, a neke već nekoliko godina.

Ne vjerujemo da će ovakav koncept vlasti i ovakvo Ministarsko vijeće moći BiH približiti evropskim integracijama. Otvoreno upozoravamo da na ovakav način formirano Ministarsko vijeće, iz političkih snaga koje su dosta djelovale na ovome, neće riješiti ni probleme koje smo naveli iz oblasti ekonomije, koji su navedeni u izlaganju gospodina Tuševljaka, vezano za saobraćaj, danas smo ovdje prisustvovali blokiranju donošenja zakona o saobraćaju u BiH, energetici, itd.

Dobili smo biografije ljudi u zadnji trenutak koji ulaze u sastav Vijeća ministara BiH. Naše primjedbe su principijelne naravi i nemaju personalnu karakteristiku i mi ćemo glasati protiv, ne zbog pojedinačno ljudi koji su ovdje navedeni, ali, dozvolite mi da komentarišem neka od rješenja koja imamo.

Prije dvije sjednice, na pitanje zašto ne možemo razmatrati kandidaturu gospodina Gligorića, ja mislim da se tako zove budući ministar u vladi gospodina Tuševljaka, rečeno nam je, od strane predsjedavajućeg, zato što je procjena Predsjedništva BiH da nije adekvatna osoba i da ne garantuje saradnju sa međunarodnim institucijama u BiH. Ostaje logično pitanje kako sad isto kadrovsko rješenje za ministra u Ministarskom vijeću, a ostaje isto za sve one koji prate, bilježe apsurre iz ovog visokog doma, da zabilježe da u biografiji gospodina Tuševljaka, gospodina Gligorića stoji da je ispoljio do visok stepen saradnje sa međunarodnim institucijama i da je to njegova najbolja karakteristika.

Oni koji još imaju stare novine i koji se još sjećaju decembra '90. godine, izlaganje gospodina Tuševljaka, pristup, dodjela biografija budućih ministara, obećanja u Evropi, koja nisu u sebi imale dubinsku, suštinsku, sadržajnu, programsku komponentu, podsjetiće na izlaganje Jure Pelivana, prvog mandataru iz koncepta vlasti SDA, SDS-a i HDZ-a. Tada nam je obećavana Evropa. Neki su grlato istrčavali na govornicu i govorili ne Evropa, nego Švicarska, Hong Kong i desilo se da je preko pola BiH otišlo u Evropu kao izbjeglice, upravo zahvaljujući djelovanju tog političkog koncepta. Ne sumnjam, iz svega onoga što se dešavalo, a i na bazi onoga što smo rekli prilikom imenovanja predsjedavajućeg, da neki itekako imaju interesa da ponove '90. godinu. Želim ovdje pred vama, poslanici/zastupnici, ali i pred čitavom bosanskohercegovačkom javnosti reći, imaju oni koji su spremni ponoviti put od '90. godine ponovo na istim političkim stazama, ali SDP je dovoljno jaka da ne dozvoli da se taj put nastavi.

Vjerujem da će oni mnogi koji su glasali za Krajišnika '90. godine, Ostojića poslije Dejtona za predsjednika Komisije za ljudska prava, glasati za Špirića, čovjeka

koji je za sve zakone iz oblasti ljudskih prava ovdje glasao protiv kao poslanik, ali to će biti njihova odgovornost i njihov politički put. BiH, ubijeden sam u to, gospodo, krenut će novim putem. Špirić je samo primjer iz personalnog sastava političkog koncepta ovog Vijeća ministara.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, nemojte se poimenice prozivati nije to u redu, po meni. Hvala lijepa. Ja sam u vrijeme komunizma bio u zatvoru.

SPASOJE TUŠEVLJAK

Ja, naravno, iz pristojnosti neću da repliciram sa poslanicima i raduje me, naravno, da ljudi ovdje imaju različita mišljenja i to je svakako dobro. Moj ekspozé je tu i mislim da je bolje da se pažljivo pročita. Biće tu sada i dobit ćete sada. Molim vas da gospodinu Tokiću date ekspozé, kao i drugima koje interesuje, naravno. Ja mislim da su osnove programa jasno izložene. Politička slika Parlamenta je takva kakva jeste. U njoj učestvuju stranke koje učestvuju i imaju svoje programe kakve imaju. To treba međusobno da uvažavamo svi i ja ću sa svoje strane se truditi da doprinesem jednoj novoj klimi povjerenja, podizanja i političke kulture na jedan viši nivo i načina komuniciranja među ljudima uopšte. BiH je to jako potrebno i svima nama je to jako potrebno. Što se tiče brzine, ja mislim da sam u tim dijelovima programa, za koje je to važno, jako jasno rekao, nama trebaju reforme odmah, ekonomske reforme odmah. Što se tiče političkih konstrukcija ili rekonstrukcija, mislim da te stvari treba da se rade polako. U BiH i u ovom ovdje mome Sarajevu, ako to koga ne vrijeđa, to je i moje Sarajevo, ali neću da ulazim u polemike te vrste, ali kažem da u mom Sarajevu se kaže pohiti – polako. Svima je jasno šta to znači, gospodo. Nemojmo da karikiramo stvari i ja sam jasno rekao šta to znači da se u BiH najbrže ide polako i na šta se to odnosi. Pet godina se ovdje govori o tome kako Dejtonski sporazum nije dobar i kako ga treba mijenjati, a na realizaciji Dejtonskog sporazuma je učinjeno možda zanemarljivih nekoliko procenata, ako bi se te stvari mogle u procentima da izražavaju, a ljudi su sami napravili bolju klimu i bez političara. Ne dijelim lekcije nikome, izvinjavam se, ne želim da budem nepristojan, nikome ne dijelim lekcije i političke partije, naravno, imaju svoje potrebe i svoje probleme. Nije ovdje probleme lako brzo rješavati. Nije uopšte lako rješavati, ali mislim da je ovo što smo rekli dobar put da se problemi rješavaju. Ja vas molim da pažljivo pročitate ono što smo rekli o tom putu i da se izjasnite, po svom ubjedenju i po svojoj savjesti, ja ne agitujem. Ja samo jasno i precizno govorim o stvarima i tako ću i da radim ovdje.

Stoga, predlažem da mi, ja bih, naravno, mogao da obrazložim i svako ime i kako je do tog imena došlo baš na tom mjestu i koji su sve kompromisi napravljeni da se dobije taj tim. Kad bih ja pravio tim za sebe, privatno, ja bih vjerovatno napravio neki drugi tim. Ja sam pravio tim za okolnosti koje imamo ovdje, gospodo, koje sam ja zatekao ovdje. To je normalno i to su realnosti, kao u svakoj politici što postoje realnosti. To su naše realnosti i normalno je da se sa tim timom neki slažu, a neki ne slažu. Ja vas molim da mi idemo na posao. Naravno, ja ne prejudiciram niti skrećem pažnju, niti uskraćujem mogućnosti onima koji žele da diskutuju i koji imaju da izraze svoje slaganje ili neslaganje, ali mislim da je dobro ako ovdje brže krenemo i nekim pragmatičnim putevima. Često se možda pravi ovdje scenario da se napravi gužva, to mislim da nije dobro. Moramo da rješavamo probleme. Ja iskreno govorim da sam

opredijeljen sa ovim timom da rješavamo konkretne probleme. Kako ćemo uspjeti to da uradimo, neće zavisiti samo od nas. Zavisit će i od klime u parlamentu, ali i od drugih političkih faktora u BiH. BiH je jedna složena država. Nije jednostavno raditi u institucijama BiH. Nije jednostavno postići ni rezultat, ali ja mislim da taj rezultat može da se postigne i da je došlo vrijeme da govorimo o konkretnim stvarima i zadaćama. Ja sam ovdje zbog toga i dotle dok vidim nadu da to može da se radi i da tu može nešto da se postigne. Kad izgubim tu nadu, ja ću da odem. Još uvijek imam nadu i ovdje sam.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa, gospodine Tuševljak. Ja ipak smatram da mandatar ima pravo očekivati od nas da potvrdimo njegov prijedlog tima.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodine Tuševljak, ja sam, naravno, kao i ostali, nakon razgovora sa Vama, na koji ste nas pozvali kao predstavnike različitih političkih opcija u Parlamentu, očekivao da ćemo dobiti jedan program za vrijeme koje je realno. Mandat ove vlade, ukoliko nema vanrednih situacija po Ustavu, niti izvan ustavnih, po Dejtonu, sa partnerom koji se zove međunarodna zajednica, oličena u visokom predstavniku do 11. novembra, eventualno sa radom do konstituisanja novog Vijeća ministara i ja, zaista, mislim da je prilična neodgovornost, lična, i preuzimanje obaveze da se radi u takvim uslovima. Zbog toga bih želio, naravno, kažu da se to, naravno, odnosi i na ovaj parlament, kad je riječ o mandatu i obavezama koje proizilaze u vezi sa politikom koju BiH treba da vodi, zato imam tri pitanja.

Prvo je, šta može objektivno Vijeće ministara BiH napraviti do tog perioda, prioritarno da bi osigurali osnove funkcioniranja ustavnih institucija BiH, pri tom mislim na Vijeće ministara BiH, na ministarstva i, naravno, na državni parlament, oba doma, koji imaju potrebu da pred sobom imaju jedan vrlo jasan program, na koliko zasjedanja, na kakvim zasjedanjima i koje teme možemo razmatrati, odnosno koje zakone – prijedloge možemo prihvatiti i na neki način pokrenuti ekonomske reforme, što je prvorazredni cilj. Pošto sam dobio, i u razgovoru sa Vama i u javnosti, utisak da je riječ o osobi koja brani svoju poziciju, legaliste i tehokrate i eksperta uz to, smatrao sam da ćemo moći dobiti jedan uvid u praktične korake narednih pet mjeseci ili nešto duže.

U vezi s tim bih želio zatražiti da se u tom smislu poštuju, ukoliko danas usvojimo ovaj program našeg parlamenta i on se usaglasi sa programom Vijeća ministara, koji bismo onda mogli, zaista, razmatrati kao jedan konzistentan odnos između parlamenta i Vijeća ministara, to je prva stvar koja me zanima. Da li mi, u stvari, znamo šta ćemo u narednih pet mjeseci raditi kao parlamenti, kao Vijeće ministara, i koju svrhu i cilj imamo. Naravno da funkcionišu državne institucije to je prioritarno i zato mislim da je nesporno važno konstituirati sve institucije koje na tom osnovu treba da rade.

Drugo pitanje, nisam u Vašem izlaganju čuo ništa o odnosima između tih državnih institucija, osim odnosa prema dvije entitetske vlade. Smatrao sam da bi bilo

važno čuti upravo odnos prema Predsjedništvu BiH i prema Parlamentu BiH, s obzirom da je to još jedan korak, pošto je prvi put takav sastav Vijeća ministara BiH, koji bi trebao da na neki način ispuni mnoge praznine koje smo imali u proteklih pet godina u djelovanju ovog organa. Što se tiče unutarnjeg plana i djelovanja u području ekonomske i socijalne politike, zbilja podvlačim značaj efikasnog reagiranja na probleme koji se pojavljuju u cjelokupnom društvu, a kad je riječ o jednom općem siromaštvu i socijalnim problemima različitih kategorija stanovništva.

Želim da naglasim, što se tiče vanjskih interesa, da bih želio čuti Vaš stav, i znate, obrazloženje u vezi sa našim, Vašom pozicijom, Vašim razmišljanjem ili programom Vijeća ministara, i Vas, kao predsjedavajućeg, u odnosu na Pakt stabilnosti u jugoistočnoj Evropi i u odnosu sa susjedima, odnosno mogućnosti izgradnje jedne drugačije situacije koja se tiče, naravno, ekonomske i socijalne politike i sigurnosne i cjelokupnih onih projekata koji su vezani za tri okrugla stola.

Naime, moj je osjećaj da Vijeće ministara na tom području praktično do sada nije imalo jasnu ulogu u toj oblasti. Bilo bi važno pomjeranje u toj oblasti efikasno i brzo, da bi došlo do integracija BiH u evropske tokove.

Drugo što bih želio znati, na vanjskopolitičkom planu, jeste odnos prema euroatlantskim integracijama i želio bih zaključiti ovo izlaganje sa dva još stava.

Na unutarnjem planu, smatram da Vijeće ministara se mora pojaviti kao nosilac izbornog zakona u BiH, nacрта, prijedloga, itd. i da ono mora preuzeti tu odgovornost. Nisam razumio zašto u Vašem izlaganju nema nikakvog odnosa spram pitanja koje će sutra na dnevnom redu biti pet mjeseci. Vijeće ima u svojoj nadležnosti oblasti, oblast zakonodavstva, ima odgovornost prema tom ključnom zakonu i ne može se činiti kao da to ne postoji, da ne postoji taj problem. Taj problem postoji. Pored funkcioniranja institucija sistema, izborni zakon je jedan od ključnih zakona na kojem moramo raditi. Ne mislim da može Vijeće ministara BiH izbjeći tu odgovornost.

Drugo što mislim da Vijeće ministara BiH ne može izbjeći odgovornost, u izjavi predsjedavajućeg, jeste problem javnosti rada, odgovornost funkcionera i administracije, činovnika, vlasti, odnosno pozicije prema slobodi štampe i medija. Danas smo svjedoci u BiH dramatičnih obrta upravo na pitanjima slobode štampe i javnosti i povrede prava novinara i medija. Ja mislim da neko ko u nastupnoj besjedi istupa pred Parlamentom BiH, ima razloga i rezona da uspostavi svoj odnos spram toga što jeste politika, što jeste javnost i što jeste smisao djelovanja jedne institucije kao što je Vijeće ministara BiH.

Zaključio bih sa jednim osjećajem, da je dobro što vidim, po prvi uopšte, da se nominiraju na ministarska mjesta žene i da kažem, ako ništa više, to je valjda i neka borba ovog parlamenta i naših kolegica i uopće jednog svjetskog trenda da se žene predlažu. Dobro bi bilo da su barem *fifty-fifty*, ako i ne 80 na prema 20% one u sastavu svakog tijela koje budemo birali.

Što se mene lično tiče i naše pozicije, ja sam imao zadovoljstvo da smo sada otvorili neka pitanja, poziciju ovog vijeća ministara svako će ocjenjivati prema rezultatima i prema mogućnostima u ovom okviru, u ovom vremenu koje je na

raspolaganju, kadrovima, ali ja smatram da se mora postaviti jedno pitanje otvoreno. Mi imamo jednu od najkatastrofalnijih administracija u Evropi i u svijetu. Naša administracija je na najnižem nivou razvijenosti i djelovanja i mislim da Vijeće ministara BiH ima dogovornost da uredi neke propise koji se tiču administracije. Tokovi našeg zasjedanja i tokovi odnosa između Vijeća ministara i Parlamenta pokazuju jednu tragikomičnu situaciju kad je riječ o poziciji i funkciji administracije. Šta je sve uzrok i razlog, to je manji problem, ali mislim da je to nužno da se razjasni i da se donesu odgovarajuće mjere kako bismo se odredili prema ovom pitanju. Sve ovo što sam ja rekao, ja ću izraziti i u svom glasanju, na način da ću pokušati da u jednoj vrlo aktivnoj opoziciji gradim odnos prema onome što je pokušaj da se ne izgubi mjera stvari, ali moram sasvim precizan biti, nema povjerenja bez rezultata i nema povjerenja bez jasnog programa, koja je svrha, koji smisao i koji tempo i požuri – polako u Sarajevu ... kao i skokovi u određenim oblastima, nisu nikako nespojivi, radi se o procesima u kojima mi moramo jednostavno razumjeti da nema te filozofije života, ni u Sarajevu, ni u BiH, ni u Evropi u kojoj će nas drugi čekati da mi sami sebi određujemo ritam. Mi ne određujemo sami sebi ritam djelovanja, nego određujemo ga zajedno u startu već sa partnerom koji se zove OHR i sa ostalim činiocima međunarodne zajednice. Ima li sposobnosti bilo ko u BiH preuzimati odgovornost za bilo koju oblast i jasno to pokazati transparentno, o tome bi se moglo diskutirati tek kad to vidimo. Prema tome, ova pozicija je sasvim jasna i glas protiv ne znači diskvalifikaciju, znači mogućnost otvaranja ozbiljnog procesa u BiH, prema onome, što bi trebalo da mijenja stvari u našoj zemlji. Odnos prema ovim pitanjima, koja sam pokrenuo, za mene su krucijalna. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, da li se još neko javlja za raspravu?

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući Ministarskim savjetom, dame i gospodo, ovo su prilike kada se obično traže velike riječi i kroz te velike riječi pokušavaju se dati velike kvalifikacije ili diskvalifikacije. Čini mi se da smo uspješniji da kroz te velike riječi diskvalifikujemo jedni druge, nego što smo u stanju da dajemo velike kvalifikacije od kojih bismo imali korist. Ja ovaj put ne mogu a da ne repliciram kolegi Tokiću iz partije koju, moram da budem iskren ovdje, možda i najviše simpatišem iz prostog razloga što mi je politička platforma socijaldemokratije veoma bliska i možda najbliža. Ali, istine radi, moram da kažem da je Dara prevršila mjeru i korištenje ove govornice svaki put da se neko diskvalifikuje, mislim da zaslužuje, u najmanju ruku, žuti karton, ako nisu dobili već više žutih kartona. Ovaj put su diskvalifikovani svi poslanici iz jednog entiteta, to je iz RS pozivajući se na neke zakone zbog kojih se nije glasalo za te zakone. Onaj ko želi BiH, demokratsku BiH, nikad ne bi upotrijebio takve kvalifikacije, pa čak i da one stoje. On bi trebao da radi na nečemu drugom, na neki drugi politički način da do toga ne dođe, a ne na ovaj način, odvrćajući i od onoga oko čega bi se nekad mogli i da dogovore. Istine radi, ja ovdje moram da ponovim da su ta naša neslaganja i odbijanja tih zakona, upravo zbog toga što iz te partije i iz partije bivšeg predsjedavajućeg u ovoj skupštini za dvije godine, odnosno za tri i po godine je došlo najviše zakona koji nisu na osnovu Ustava BiH ili nisu poštovane procedure koje traži Ustav BiH. Tu su i neki zakoni o kojima smo danas, u okviru usvajanja dnevnog reda, govorili, a o kojima smo govorili i na

prošlom sastanku. Ovo je jednostavno davljenje Skupštine. Umjesto da tražimo neke, ja se slažem, da mi ne možemo ići polako, mnogo nas toga čeka ovdje, ali sintagmu *festina lente* nisam ovdje shvatio u smislu da se stvari usporavaju, nego da se stvari rade sigurnije i temeljitije, u tom je ta sintagma ne karakteristična samo za Sarajevo, ili za BiH, nego je ona, lijepo je gospodin Spahić rekao, latinska jedna poslovice, koja je na snazi već par hiljada godina. Ništa tu nije novo rečeno. To je dvije hiljade godina, i više od dvije hiljade godina, dokazano i isprobano. Imamo na jednoj strani inicijative određenog broja poslanika ili partija, po kojima BiH treba dovesti do apsurdna, pa kad se sve dovede do apsurdna, onda da probamo nešto novo uraditi i ja mislim da je to pogrešan put.

Volio bih da s tim koji zagovaraju apsurd u BiH, da možda sjednemo izvan ovih klupa skupštinskih, da uvedemo jednu drugačiju praksu koju nemamo u BiH, da imamo i međupartijske sastanke, dogovore, razgovore na između dva entiteta, pa da raspravljamo o mnogim ovim spornim pitanjima o kojima mi samo raspravljamo kad se definiše dnevni red, u toku definisanja dnevnog reda i poslije skupština. Na to uopšte nismo spremni. Vjerovatno nismo ni spremni zbog toga što nam je stalo do apsurdna, pa kad sve dovedemo do apsurdna, onda ćemo nešto pokrenuti. Zaista ne mogu da prihvatim činjenicu da neke partije ovdje, koje su prisutne, i to značajno prisutne, više vole i mogu reći, možda čak isključivo koriste konsultacije sa Kancelarijom visokog predstavnika i oko Kancelarije visokog predstavnika, uz svo uvažavanje Kancelarije visokog predstavnika, da se razumijemo odmah, nego što koriste prilike da razgovaraju, da vode međupartijske razgovore, dogovore, u cilju priprema skupština, poslije skupština, da organizuju okrugle stolove itd. Gospodo, ja sam iza ove govornice govorio i ponovo ću ponoviti. U jednom periodu našeg parlamentarnog djelovanja, bilo je važnije lobirati kod nekih moćnika iz međunarodne zajednice, nego dokazati kolegama, koji sjede zajedno sa nama ovdje, koji su birani od naroda BiH, a to je jedan uzrok, kakvi smo mi takav nam je i narod, moramo od toga početi, više im je bilo stalo tamo da prave lobije, nego da u okvirima našeg Ustava, u okvirima naših zakona, stvaraju uslove da se mi ovdje dogovorimo. Naravno, da se sad vratim na ono što nam je ponuđeno.

Nije ovo što nam je ponuđeno idealno, nije vrlo vjerovatno ni optimalno. Ali, mi treba da pođemo od situacije u kojoj smo i da vidimo šta je to što mi hoćemo za narednih pet mjeseci do sljedećih izbora, u periodu kada nam još slijede i godišnji odmori. Ja bih vas samo podsjetio, iako svi dobro znate, da je jedan od uslova za prijem BiH u stalno članstvo Savjeta Evrope Ministarski savjet i funkcionisanje Ministarskog savjeta. Ukoliko se to napravi, postoji šansa da BiH bude na dnevnom redu već na septembarskom zasjedanju, a najvjerovatnije, ako ne tada, ono najkasnije u januaru. To je jedna od vrlo važnih stvari koje bismo trebali da imamo u ovom trenutku. Sigurno je da za ovih pet mjeseci nema ni šanse da se naprave mnoge one stvari o kojima je kolega Spahić govorio i koje ja, u suštini, podržavam da trebaju da se naprave, a da li mi sad od ovog sastava, kome je mandat samo pet mjeseci, možemo očekivati da napravi takve zaokrete. Meni se čini da je, uz primjedbe koje imam, i pojedinačno gledano, a i na cijelu proceduru oko, do ovog trenutka, uz uvažavanje svega toga, meni se čini da ovaj sastav nudi mogućnost nečeg novog. Novo će biti sigurno. Imat ćemo uglavnom nove ljude, neopterećene, uglavnom neopterećene na '90. – '92., pa ni '95. Većina njih. Imat ćemo ljude koji imaju i iskustvo ovdje, parlamentarno, koji su prošli sve ovo što smo mi svi doživljavali, neki iz starog sastava, a neki kao poslanici i uz naš malo drugačiji odnos prema svemu

onome što treba da radimo ovdje, s jedne strane, i podvukao bih ovdje, prema svemu onome što su dužne da urade vlade entiteta i skupštine entiteta. Mi možemo ići znatno brže. Od Ministarskog savjeta, u ovom periodu, ja lično očekujem da pokrene jedan proces koji do sada nije postojao, a to je bolja koordinacija između entitetskih vlada. Mi smo se ovdje često zamarali, gubili vrijeme pričajući o onim stvarima koje su entitetske vlade dužne bile da urade. Ministarski savjet treba da bude koordinator svega toga. Ministarski savjet treba da pokuša da se uspostavi koordinacija između parlamenata, iako to nije njegova dužnost, ali sigurno je da bismo manje gubili vremena oko nekih zakona, prijedloga zakona, da je postojala koordinacija između skupština Federacije BiH i Narodne skupštine RS. Tu se moraju tražiti nove rezerve.

Ovu vladu, ili ovaj ministarski savjet, prije svega shvatam kao pitanje kompromisa, kompromisa, između ostalog, i partija koje učestvuju i koje su učestvovala u dogovaranju i mogućnosti onoga šta može da prođe na ovoj skupštini. Taj kompromis su iznudili, u tom smislu, i naši birači koji su nas birali takve kakvi smo. Kompromis treba da bude i zbog onoga što je potrebno da mi napravimo ovdje da bismo zadovoljili i neke formalne, a koji su vrlo važni uslovi za dalju sudbinu BiH. Ali, gospodo, mi ćemo morati biti spremni na mnogo više kompromisa. Naravno, kompromisi moraju biti zasnovani na nečemu. Ovdje kod nas u skupštini, kompromisi moraju da budu zasnovani na Ustavu BiH. Ako se tu ne možemo usaglasiti, da na osnovu toga gradimo kompromis, onda je zaista teško da ćemo se oko nečeg uspješno dogovoriti i onda ćemo uvijek pripisivati krivicu na nešto drugo. Ja u ovom trenutku sam spreman na jedan kompromis na koji, evo, nikad ne bih pristao da sam bio u pregovaračkoj ekipi za sastavljanje ovog tima. Nikad ne bih pristao, gospodo, da od tri ministarstva, a nabrojat ću ih: Ministarstvo inostranih poslova, Ministarstvo za evropske integracije, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, da od ta tri ministarstva, od ukupno šest, nema nijednog ministra iz RS. U procesu pregovaranja, ja nikad ne bih bio spreman na taj kompromis. Ako je to uslov, evo, da jedna od institucija, zajedničkih institucija BiH profunkcioniše, ja ću danas biti za taj kompromis, ali od novembra sigurno je da, bilo da budem ja u ovom parlamentu ili neko drugi iz moje partije, neću dati pravo da glasa za bilo koji kompromis koji neće uvažiti, evo, ovu činjenicu koja je logična. Ona nije Ustavom ograničena, ali je sasvim logična. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Zamoliti ću vas da u raspravama budete malo kraći.

MIRKO BANJAC

Ja još nisam ni počeo. Dame i gospodo, kako je bilo i za očekivati, ni ovaj sastav Vijeća ministara nije proizvod dogovora političkih stranaka u BiH. Ja to sa punom odgovornošću tvrdim. Nismo mi uzeli sudbinu u svoje ruke, kako se obično voli frazeološki pričati, neko i dalje diktira i našom sudbinom i našim životima i našom nesrećom i našom bijedom, ali bar da hoće da se legitimiše i bar da hoće da uzme sve što se uzeti može i da odgovara za sve za što odgovarati treba. Mislim da je sasvim jasno, i meni je jasno i to da znate, i znam dobro da je bilo direktiva i govora, ovaj može ovaj ne može, i uglavnom, gospodo, to se odnosilo na srpski narod. Sa punom odgovornošću iza ove govornice govorim to. Sa punom odgovornošću, također, želim da kažem da jedino biračka volja srpskog naroda nije zastupljena u

ovom ministarskom savjetu. Molim vas, gospodo, dobro se zna ko je kako prošao na izborima i dobro se zna da ni gospodin Spasoje Tuševljak ni Tihomir Gligorić ni Jadranko Prlić ni Bisera Turković ni Mirsad Kurtović ni Martin Raguž, nisu ti koji su u RS dobili većinu glasova. Niko od njih nema iz tog reda. Zašto? Da li je u pitanju, gospodo, ljubav ili je mržnja ili je pakost. Neka oni koji su to uradili pogledaju sebe u ogledalo i neka sebi odgovore je li im to čast i moral. Ako jeste, neka im taj moral bude. Meni takav moral ne treba. Molim vas, znam ja dobro da ovakvo stanje, kad svi drugi više vole državu u kojoj sam ja rođen od mene i tako se predstavljaju, onda vjerovatno nije mi nešto u redu, ili nije s njima nešto u redu. Ne treba, gospodo, se skrivati. Te skrivalice smo mi davno proučili i znamo im sadržaj i pozadinu i dobro ih znamo. Ne može niko da o sudbini ovog naroda kvalitetnije i bolje odlučuje nego ovaj narod. Srećan sam bio na sjednici Kolegijuma, kad smo raspravljali sa predstavnicima vjerskih zajednica i kad smo bili sami. Oni su nam pokazali, iz tih naših vjerskih zajednica, da imaju jedno tijelo zajedničko i jako se dobro dogovaraju, a mi se ovdje svakog časa pozivamo na nekog trećeg i kukamo kao da neko treći može da dođe i da riješi ovdje probleme koji su nastali. I oko toga, gospodine, možemo razgovarati, ali ima jedna radosna vijest, koja mene raduje, evo, ova gospoda, imat će sad šansu da pokažu šta znaju, da pokažu koliko su kvalitetni, ali i oni koji su im izdiktirali i odobrili ovaj sastav i oni će morati da snose odgovornost za ovo što će ovi raditi. Ja ću im dati podršku zato da bi ih mogao pitati, je li to ta dobra namjera koju ste mi vi ovdje obećali. Gospodo, mi smo ovdje, ako se sjećate, formirali i dodatna ministarstva, da bismo riješili probleme onih nesrećnika, izbjeglih i raseljenih, neki od njih ne mogu ni da vide svoje kuće i nikad ih neće vidjeti, jer su tamo neki pelikani i neke druge baze, i to je demokratija na ovom prostoru, i to je demokratija. Znam ja i za to. Neće se moći pred očima svjetske javnosti skrivati istina, neka svi znaju, ali isto tako, očekujem da će ovaj sastav ministara, Ministarskog savjeta, pokazati koliko ima podršku i ovdje i kod nas u parlamentu i koliko ima podršku od međunarodnih organizacija, jer neće se moći diktirati, a ne odgovarati. Onaj ko diktira, morat će i odgovarati. Ja vam zadnji put kažem, ovo je zadnji put da govorim u vezi imena, a sljedeći moj govor na ovu temu bit će sa konkretnim imenima, jer ja znam da te zge dobro dođu i da niko se ne odriče dobre trpeze i još dobre kase ili dobre kese, a vidjet ćemo hoće li biti korist za ovaj narod.

Dakle, gospodo, možda ovo vama zvuči frazeološki, a možda vi i ne znate o čemu se radi. Ne vjerujem da ste baš toliko zaboravili na sadašnjost u kojoj živimo.

Neka to bude jedan prelazni period ka onom što svi želimo, a to je da istinski mi odlučujemo koga hoćemo.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi poslanici, izašao sam za govornicu, da izrazim svoju zabrinutost za mogućnost kvalitetnog rada Ministarskog vijeća u ovom sazivu, a svoju bojazan, odnosno strah, baziram na činjenicama da poznajem način rada pojedinih predloženih kandidata i njihovu viziju BiH, odnosno perspektivu BiH.

Također, iz razloga što sam, kroz ovu biografiju mogao vidjeti, a i od prije znam prošlost pojedinih kandidata, i drugo što bih htio iznijeti ovdje, postaviti možda i pitanje, da li su svi predloženi kandidati za Ministarsko vijeće i državljani BiH, s obzirom da sam jučer na sjednici sa vjerskim poglavarima dobio ovako jednu, hajde

da kažem, izreku ili konstataciju, od strane vjerskih poglavara, koji su rekli sljedeće: “Poštujemo ili zaštitimo prava da budem Bosanac, a da ne budem Bosanac, a da živim u BiH“. Smatram da svi izabrani trebaju biti državljani BiH i trebalo je to možda da stoji i u biografiji. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim da raspravljamo o točki dnevnog reda.

ANA HAVEL

Ja ću poslušati savjet našeg predsjedavajućeg i zato ću biti, zaista, veoma kratka. Mislim da ova situacija koja je danas, da već pet mjeseci nemamo Vijeće ministara BiH, da cijeneći to i cijeneći to da je pri sastavu članova Vijeća ministara BiH trebalo, zaista, učiniti dosta napora da se nađe kompromis, Klub HDZ-a će podržati ovo i glasovat će za članove Vijeća ministara BiH, ovako kako je predložio predsjedavajući. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, ja mislim da ne bi bilo fer tražiti da bude tim dobar i da ga mi kontroliramo, ako ne damo pravo izborniku da ga napravi. Ja još jednom kažem, podržat ću ono što je čovjek predložio, svjestan da ću odgovarati za ono što radim.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja sam shvatio normalno, ako izađe mandatar – predsjedavajući, iznese jedan program, ako mu se postave pitanja, to je parlament, on treba da kaže, o pitanjima medija mislim to i to, o manjinama mislim to i to, o euroatlanskim integracijama to i to, odnosi sa susjedima to i to, o Evropi, koja nije apstraktan pojam, nego se odnosi na jugoistočnu Evropu, o odnosima sa Amerikom, o odnosima sa drugim zemljama. Zašto to ja pitam? Zato što nema na kugli zemaljskoj vlade prema parlamentu ni parlamenta prema vladi koji u ekspozetu neće tačno omogućiti da se programski odredi spram vremena, je li mandat četiri godine, dvije godine, da se kaže, evo, gospodo poslanici, u ovoj BiH, u toj i toj zemlji, ja, kao predsjedavajući, imat ću takvu i takvu politiku. Ne sastoji se politika od impresija i od Vaše dobre volje.

Drugo, gospodin Tuševljak je izjavio, ako sam dobro čuo, ima magnetogram: “Da je u datim okolnostima primao prijedloge i odnose snaga ... u parlamentu”. Nisam razumio da je to njegov prijedlog. To je njegov prijedlog iz postojeće situacije. Rečenica postoji da je mogao predlagati sam, drugi tim je predložio ili drugačiji u nekim slučajevima. To je tako normalna stvar. Nije to diskutabilno. Ključno je, ako smo postavili neka pitanja, da dobijemo odgovore. Ako neće biti nikakvog odgovora i ako ćemo reći, zato što nismo nikako radili, hajde da to nekako završimo, vi to izvolite. Ja sam, isto kao što je gospođa Ana Havel rekla da će biti za, rekao kako je moja pozicija, sasvim jasno, i u razgovoru sa gospodinom Tuševljakom i za ovom govornicom, iznio sam ove primjedbe, ne bih ih iznio većinu da sam ih čuo u izlaganju, ali sam ih iznio, jer smatram da Parlament BiH daje nekakvu vrstu odgovornosti, mandata, tom vijeću da se ponaša u skladu sa politikom jedne zemlje, a

politika jedne zemlje se ne može reducirati na onom što ja mislim o toj zemlji i o tom svom poslu, nego o onome što je objektivno politika svake zemlje, to je prva stvar.

Drugo pitanje, ništa nisam razumio gospodina Banjca i nikad u životu komplikovanije nisam izlaganje čuo od nekoga ko pretenduje da da precizan i jasan odnos spram parlamenta. Ja ništa nisam razumio. Ja bih volio da taj magnetogram dobijem da bih znao o čemu se radi, o kakvim se to sivim silama koje bdiju nad nama radi. Ako postoje sive sile nepoznate, onda da izađe da vidimo šta je sa tim silama, s tim nemanima.

Drugo, ne postoji nikakav način da neko daje saglasnost nekome, ako ne kaže transparentno, ja ne slažem se s tim, pa kaže neću glasati. Ja se slažem s tim pa ću glasati iz tih i tih razloga, ali da ja ucjenjujem nekog unaprijed, vidjet ćeš ti ako ne budeš radio kako ja vidim, vidjet ćeš ti kad prođe taj tranzitni period kako će to biti kad ja to uredim, to ne može. Parlament očekuje ekspozice predsjedavajućeg. Dobio ga je. Postavljena su pitanja, očekuje odgovore.

Što se tiče pozicije gospodina Malkića, također, ništa nisam razumio. Ja moram da kažem da su to nevjerovatne dvije izjave i ako bi to bila diskusija u povodu imenovanja ili potvrđivanja imenovanja gospode na parlamentu, onda ja mislim da smo mi stvarno izgubili kompas, koja je odgovornost naša spram institucija BiH. Čuo sam da je jedan činovnik pisao jedno pismo o tome na koga se smiju slati ovdje pozivi, u ovom parlamentu, od izabраниh ljudi, funkcionera drugoj instituciji međunarodnoj i ja bih isto tako mogao da fantaziram, da postavljam ta pitanja i da prozivam tog funkcionera, ali neću, zato što ja nemam potrebe za tim, jer je meni to jasno, ali da neko priča da mu je sve jasno, a da nama nije nešto jasno i da ostane nešto u magli, to mi se ne sviđa, jednostavno, te dvije izjave gospodina Malkić Abdurahmana, gospodina Banjca ja ne razumijem i ne razumijem u kojem kontekstu žele da poruče parlamentu, jer to je odnos prema nama, kao parlamentu. Ako imaju šta reći o Spasoju Tuševljaku, gospodinu ministru, o nekom kandidatu i ne znam kako ga ko već oslovljava, da vidim o čemu se radi. Ovako nas ostavljate u dilemi, barem narednih pet mjeseci, do 11. novembra.

PERO SKOPLJAK

Kamo sreće da smo postavljali pitanja našem mandataru, a ne odmah udarili u kritike, u nekakve pretpostavke.

MIRKO BANJAC

Vrlo kratko, dragi moj kolega, poslaniče. Sad je meni jasno zašto se Vi brinete za obrazovanje da se raspravlja, meni je jasno to.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Ja vas molim, dajte da usmjerimo raspravu na konkretna pitanja mandataru.

ADNAN JAHIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo, ja se isto slažem da bi poslanici trebali malo, ipak, biti konkretniji u svojim opservacijama. Ja isto, iskren da budem, nisam shvatio ovo o čemu je gospodin Banjac govorio maloprije, ali o tom po tom. Ja bih primijetio da skoro niko od diskutanata nije problematizirao personalna rješenja koja su ovdje data, znači, u velikoj mjeri, na neki način je bilo riječi, hajde da kažem, o političkoj sredini odakle su regrutirani pojedini kadrovi i predloženi u ovaj personalni sastav Vijeća ministara BiH, tako da se tu otvara jedna dilema, odnosno jedno svojevrsno pitanje, koje moram postaviti mandataru, odnosno predsjedavajućem Vijeća ministara BiH. Mislim da bi bilo dobro da se razjasni s kim su sve vršene konsultacije, odnosno sa kojim političkim subjektima, ko je odbio da učestvuje u pregovorima oko konstituiranja Vijeća ministara BiH, te imenom i prezimenom da se naglasi kojim političkim strankama pripadaju svi ovi kandidati koji su ovdje predloženi kao kandidati za sastav Vijeća ministara BiH. Ja lično moram da kažem da nisam baš pretjerano oduševljen sa jednim značajnim brojem kandidata koji su predloženi, s druge strane, uvažavam i činjenicu da ovakav jedan prijedlog u velikoj mjeri, ipak, reflektira politički realitet, odnosno jednu ukupnost političkih kretanja u BiH, političkih odnosa, tako da jedan ozbiljan i odgovoran parlamentarac mora voditi računa o onome što je realno, naspram onoga što je neka njegova personalna politička opcija. Međutim, pošto očigledno je ovdje bilo zamjerki od predstavnika političkih stranaka koje su apriori uskratile svaku mogućnost da participiraju u konstituiranju Vijeća ministara BiH, mislim da je ipak dobro da znamo kojim političkim strankama pripadaju ovi ljudi, da bi se na neki način, čini mi se, i s tim u vezi demontirale određene zablude o nekom političkom konceptu, koji stoji iza ovoga, ako taj politički koncept i postoji, onda je to, što je neko nazvao ovdje, politička realnost spram koje trebamo graditi svoje stavove u parlamentu.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim da privodimo ovakvu raspravu kraju, a na pitanja koja su se postavljala, pretpostavljam da će gospodin odgovoriti.

MIRKO BAKOVIĆ

Dame i gospodo zastupnici, poštovani predsjedavajući, bit ću jako kratak, mislim da je nama svima dosadila naša dugotrajna diskusija, da smo se umorili, pa čak usljed tih pustih diskusija, osjeća se, i stvorila se jedna degutantna atmosfera ovdje. Mi stalno plaćemo, kukamo što se ne stvara BiH kao država, što se ne poboljšava, što se ne usavršava, a samim današnjim činom, u našim diskusijama, u našim pustim razmatranjima, pametovanjima, pokazujemo, više manje, da nam u stvarnom, suštinskom smislu, i nije mnogo stalo da se BiH konkretno ustroji i da jednom pođe raditi.

Iz tog razloga, ja bih rekao da je potrebno da mi danas budemo konkretni, korektni i da damo podršku gospodinu Tuševljaku da on oformi ovu ekipu, ovu momčad i da se pođe sa radom, a ako ne bude ta ekipa dobra, i ako gospodin Tuševljak ne bude dobar kapetan te momčadi, tražimo da ga smijenimo. Prema tome, mislim da bismo trebali danas oformiti ovu ekipu, da radi i da se jednom prođemo, možda čak i jeftinih egzibicija, pustih govora, nadmudrivanja, itd.

Ja ću ovdje samo da pročitam, odnosno da citiram malo stihove jednog ruskog pjesnika, Aleksandra Bloka: “Ne vjerujem bajkama dugim, sav sam blijed od muka, svi nek vrata otvore, drugi što sudbuju od mene svi”. Takva je naša sudbina, samo zato što bježimo od konkretne problematike i što ne želimo da rješavamo to. BiH je stvarnost i kao država je stvarnost i mi se, u kontekstu te stvarnosti, moramo uzglobiti i moramo stvari rješavati onakve kakve jesu. Mi danas ne možemo polaziti od pretpostavki, kao što kaže gospodin Tokić, kakva će sutra BiH biti pa kroz tu sutrašnju neku prizmu, profuturo, rješavati današnje probleme. Današnje probleme BiH mi moramo rješavati kroz aspekt današnjeg konteksta stvari, a sutra, ako budu izbori ovakvi ili onakvi, neka one ekipe, ili one stranke koje dobiju izbore rješavaju probleme na svoj način. Prema tome, apeliram na sve, dajte da budemo konkretni, kratki, precizni da oformimo ovaj savjet ministara i neka pođu jednom raditi.

RADENKA BALTA

Poštovano predsjedništvo, drage kolege i kolegice zastupnici. Nakon svih ovih diskusija, osjećala sam za potrebu da izađem i da kažem zašto se čudimo svi šta je to implementacija izbornih rezultata. Da nije nešto u redu u izboru ljudi, iz svih vaših diskusija, ja bar vidim šta je htio gospodin Banjac da kaže? Mi nismo ovdje svojom voljom, nego smo izabrani ispred političkih partija, to je naša bosanskohercegovačka stvarnost. Šta je to što nama smeta, da je jedna partija velika partija, iza koje stoji 150.000 glasača, javno da se kaže da su ljudi predloženi ispred te i te partije. Znači poremećeni su redovi veličina. Ne bi bilo ovolikih diskusija da nisu poremećeni redovi veličina. Gospodo draga, ako smo išli u primjenu izbornih rezultata, znači, ne bismo došli u dileme kako i zašto se neko našao na spisku. Mi da nismo željeli tu BiH, kao državu, znači, mi ne bismo ni sjedili tu. Mi smo izabrani u najvišem vrhu jedne države da napravimo ono što možemo da napravimo. Šta je to što ne valja? Ja vidim da ne valja nešto, jer ja ne mogu da se odredim prema svim ovim diskusijama i neću da se određujem ako nema implementacije nečega što se zove izborna glasačko tijelo. Nemojte da se krijemo iza nečega, kad nas je postavio, kad smo takvi kakvi jesmo, kad je ovo jedna država, koja je postavljena političkom voljom naroda, opredjeljenjem naroda BiH, ja zato vidim da ne vidim nigdje predstavnike svoje stranke, vjerovatno da su se poremetili neki redovi veličina, znate, a i to se vidi iz vaših diskusija. Sad kako će teći sve dalje, to ćemo vidjeti iz glasanja. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala vam lijepo, smatram da smo iscrpili rasprave. Pitaju da li kao kandidat ili kao poslanik.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Kao poslanik. Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti. Ova je tačka dnevnog reda pomalo neuobičajena za moj način rasprave, ali moram da, iz razloga što se moje ime, u izvjesnoj kombinaciji pominje, ali bih htio da skrenem pažnju na, recimo, ton izlaganja predstavnika SDP-a, gospodina Sejfidina Tokića, s kojim ja baš nemam nikakvih problema, čini mi se da mi dobro komuniciramo, ali način na koji, sad pretpostavljam, Tokić, a ne SDP, od 18 imena osporava gospodina Tuševljaka, gospodina Gligorića i gospodina Špirića, nije dobar.

Nije dobar za BiH u to sam ubijeden. Neće građani BiH povjerovati toj priči gospodina Sejfidina Tokića, sebe ću ostaviti postrani, o meni ćete vi reći, ja sam ...pravo poslanika i svi mi nosimo svoju biografiju od '90. na ovamo, moja je javna. Ne postoji čovjek u BiH, pripadnik bilo koje političke opcije, dakle, bilo koje sa kojim ja nisam spreman da razgovaram, da saradujem i da radim u interesu građana BiH. Druga je stvar da li se mi počesto slažemo. Pa zato i jesmo iz različitih političkih opcija. Prema tome, ja bih molio samo, izašao sam da kažem da imena koja je apostrofirao gospodin Tokić će upravo davati ton vašom voljom Ministarskom savjetu. Bit će to značajna promjena za BiH, budite ubijedeni, bez obzira da li to u predizbornoj kampanji zadovoljavalo pojedine političke opcije. Projekat koji se priprema, da u BiH ništa ne valja, ništa ne funkcioniše, da trebaju radikalne promjene u novembru je na liniji Tokićeve priče, ali za to će se morati pitati građani. Ako oni kažu da socijaldemokrati imaju vlast 51%, ova priča prestaje od novembra, ali ako ne kažu, mi se nalazimo u tom ambijentu i to je pitanje realnosti o kojoj smo govorili i sad ću ponoviti. Ukoliko su se predstavnici političkih opcija dogovorili o ovim imenima, u konsultaciji sa međunarodnom zajednicom, koja je nezaobilazan faktor, bez obzira šta ko mislio, možda iz moje korektno saradnje prema svima i ponekad najotvorenijeg dijaloga, možda su najveći otpori prema meni, ali je to naša realnost. Mi smo bili za tu realnost. Ja sam uvijek govorio, kad se god mi ne dogovorimo, pojačava se arbitražnost međunarodne zajednice. Zašto ja ne odgovaram? Ja molim da sve pitate što vas interesuje od mene, pred javnosti BiH. Ne zato što Nikola Špirić želi i hoće da bude, ali mislim da niko nema pravo, u interesu građana, da se amnestira od teškog i odgovornog posla. Zato vas molim dajte da javno progovorimo. Reći kako tri imena, zato što se zovu, recimo, Spasoje, zato što se zove Nikola, ja hoću sad tako da razmišljam, neka socijaldemokrati odgovore i zato što se zove Tihomir, nisu dobra. Nije to dobra poruka. Ja vas molim da raspravu privodimo kraju, od volje poslanika će ova priča zavisiti, jesmo li spremni da gradimo novi koncept u BiH. Evo danas poruke. To što će neke stranke govoriti kako su samo one kad pobijede te koje će donijeti novost BiH, kad pobijede one će donijeti i zato ja hoću da kažem da sva ova imena na listi ja pojedinačno znam. Ne postoji niko u BiH ili većina u javnom životu koga lično ne znam. Nemam ja nikakve dijoznosti? za saradnju. Mene treba tražiti u okviru Ustava i zakona. Van toga, mene nema. Bez obzira što neko možda poželi da me ima, ali nema me tu. I zato vas ja molim da ovo privodimo kraju. Od volje poslanika će se zavisiti koliko smo spremni da idemo dalje ili koliko smo spremni čekati neku najavljenju bolju budućnost, pod navodnicima. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Smatram da je baš došlo vrijeme da se izjasnimo o prijedlogu gospodina mandatara.

HILMO NEIMARLIJA

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, izlazak kolege Špirića dao mi je osnovu da i sam izađem, jer sam, poštujući okolnosti u kojima se nalazimo i situaciju u kojoj od svih predloženih kandidata, jedino je kolega Špirić u ovoj dvostrukoj ulozi, odbio da postavim pitanje upravo gospodinu Tuševljaku i da ga konkretiziram na uključivanju gospodina Špirića među kandidate na ministarska i zamjenička mjesta.

Naime, ovim istupom kolega Špirić mi je dao prostora, koliko god držim da je malo problematično govoriti o pojedinim ljudima, a tih ljudi nema, ili govoriti u odnosu na, koliko imamo, 18 ljudi, govoriti samo o jednom ili o samo nekima. Međutim, izašao sam da kažem da sam prošli put, na prethodnoj sjednici, kada smo birali predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, dao svoj glas gospodinu Tuševljaku, između ostalog i zato što je on kazao da je legalista i tehnochrata.

Isključujući razlog za moje osobno slaganje ili neslaganje sa političkim stavovima gospodina Špirića, ostavljam potpuno po strani sadržaj političkih stavova gospodina Špirića, osobno znajući gospodina Špirića iz parlamenta više nego neke od drugih ili od većine kandidata sa ovog spiska, stekao sam utisak, zapravo, mogao bih to sad i da argumentiram, da je kolega Špirić, u čije profesionalne, stručne i naučne kvalifikacije ne ulazim, u parlamentu pokazao da je mnogo više ambiciozni političar nego li legalista i tehnochrata. U mjeri u kojoj je gospodin Tuševljak utjecao na izbor kandidata ili mogao utjecati, a kolega Špirić ovim izlaskom dao prostora i meni da postavim pitanje, ja pitam da li je gospodin predsjedavajući Ministarskog savjeta, imao u vidu činjenicu da u parlamentu ima poslanika kojima je politika, u neku ruku, i profesionalna i gotovo životna određenost. Ja osobno opet ponavljam, bez ambicije, da polemiziram, naravno, sa stavovima kolege Špirića, tvrdim da je kolega Špirić do sada bio, i ovim sad istupom pokazao, da je mnogo više sklon političkoj promociji i promoviranju svojih političkih pogleda, nego li čovjek koji je zainteresiran za nešto što se dosta labavo, naravno, svjestan sam toga, imenuje legalizmom i tehnochratismom u politici, a posebno kad je u pitanju izvršna vlast. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Molim gospodina Tuševljaka, ukoliko ima okvirnih odgovora za naša pitanja i rasprave, kakve su takve su, da nam ih ponudi.

SPASOJE TUŠEVLJAK

Pa, naravno, ovdje je vjerovatno bilo i pitanja koja nisu baš jasno postavljena, pa su negdje zavučena u neke političke konstrukcije, u oblande. Ja mislim da je i politika jedna legalna i legitimna stvar, naravno. Mislim da političari tu liniju legaliteta prevashodno treba da slijede. Eto, ako ja postanem neki političar na bazi svoje sklonosti da liniju legaliteta snažno slijedim, možda će se i to desiti. Mada, opet da ponovim, nemam takve ambicije. Otkud Špirić na listi, evo, ja sam počeo od ovog pitanja, jer je ono odmah tu, pa otkud i svi ostali.

Drugo, ja ću onako kako mi nadležnosti dozvoljavaju, od svih ljudi u timu tražiti i jedno i drugo, ono što sam rekao, da budu legalisti i da dobro rade svoj posao koji im je povjeren i tu, vjerujte mi, nemojte uopšte imati dileme da će to tako da bude. Što se tiče svih drugih pitanja koja su postavljena, mislim da odgovori uglavnom postoje u ovom ekspezu. Ja sam tamo jasno rekao jednom rečenicom da je fundament svega onoga što će se uraditi programom ili raditi programom, pravna država. Pravna država. E, sad, znate, ako počnemo o tome da diskutujemo, može ovdje da bude i simpozijum, naravno, ali nemojte od mene, kao vođe izvršne vlasti, da tražite da ja ulazim u arbitražnost, itd. Vi, političke stranke i parlament, možete mnoge stvari tako da iskonstruišete i da dobro pričate i da dugo pričate i da od politike napravite i karijeru i od pričanja karijeru, ne želim da to ima negativnu konotaciju

molim vas, hoću da budem pristojan i uvijek ću da budem pristojan. Ja sam na mjestu gdje ja prevashodno moram da radim, ja tako gledam svoj posao, da radim konkretno.

Gospodin Spahić je postavio mnoga pitanja jako važna. Sigurno da i on isti je mogao postaviti još tristo pitanja koja su, takođe, jako važna. Fokusirao se na deset pitanja, ima ih deset, a Vi ste rekli da ćete pitati dva ili tri, ali deset ste pitanja postavili. Pa, gospodo, šta nije važno za bolji život jednog čovjeka? Naravno da je važna jedna stabilna i promotivna država. Dajte, političke stranke su tu, pa neka se oko toga dogovore koji su najbolji putevi da se to ostvari, naravno, da je važna jedna snažna ekonomija, pa tu je vlada da se za to izbori. U BiH to su tri vlade. To je ono što je vezano i za pravnu državu, znate. To je i ono što je vezano i za nadležnosti, što je rečeno u programu, da svako mora da radi u okviru svojih nadležnosti. Nećete moći Savjetu ministara da fakturišete ono što treba da uradi entitetska vlada ili lokalna vlast u nekoj opštini koju kontroliše neka snažna politička stranka ili neki snažan lider, ali budite sigurni da ću lično, jasno i otvoreno, uvijek da pokažem gdje je problem i da jasno kažem šta mislim o konkretnom problemu. Ja ne znam, evo, pitajte me ako je bilo još pitanja, a bilo je, naravno, još pitanja, ja mogu da odgovaram na sva pitanja i uvijek ću biti spreman da odgovaram na sva pitanja, to je moja dužnost da parlamentu odgovaram na pitanja, ali, molim vas, mi moramo da radimo, da radimo. Znači, dajte, jeste pet mjeseci, bilo je u BiH i pet godina. Pet godina je prošlo, ove BiH od Dejtonskog mirovnog sporazuma. Ja nisam ovdje da dijelim bilo kome lekcije, da li je nešto urađeno ili nije urađeno, ali, molim vas, ja vjerujem da za ovih pet mjeseci možemo da uradimo mnogo korisnih stvari. Dajte nam da uradimo te korisne stvari, pa vi ćete cijeniti da li smo uradili ili nismo. Ja sam rekao šta je koncept za program, gospodo. Trebat će i 8 i 9 mjeseci, a možda i godina dana, da se on napravi kao jedan pravi program. Ja sam ekonomista. To je pitanje računa. Program je uvijek pitanje računa. Taj račun treba napraviti. Nama će trebati 3-4 mjeseca da sagledamo stvari. Pa ovdje je prvo napisano inventar. Da ćemo da uradimo inventar i dobro, naravno, ja bih mogao i o svim drugim pitanjima da pričam. Ja mislim da sam bio jasan. Ja mislim da je i naš koncept jasan. Dostupan je javnosti. Bit će dat medijima. Vlada neće popunjavati programe medija. Neko je pitao i o medijima, naravno. Znate šta? Pa i mediji, naravno, potpuno mogu da se nađu u onim tačkama. Možemo i posebno da razgovaramo o medijima šta treba i da donosimo zakone koje treba da donosimo, ali sve opet u okviru nadležnosti. Ovim istinski završavam, znači, ekspozite imate, prijedlog Savjeta ministara BiH imate. Nadležnosti jesu da ga vi potvrdite ili osporite. Izvolite, iskoristite svoje nadležnosti. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim, smatramo da smo ovim zaokružili raspravu i da se izjasnimo za ili protiv.

MUMINAGIĆ SUADA

Iako sam se izvjesno vrijeme držala za stolicu da ne ustanem, da ne pokrenem neka pitanja, takođe, međutim, kad sam čula gospodina Tuševljaka kako odgovara na pitanja, stvarno sam izgubila volju. Hoću ovdje za govornicom da kažem, ako izaberemo vladu i ako mi poslanici postavljamo pitanja vladi, da ne želim, niti očekujem, niti ću kao poslanik dozvoliti da nam se drži lekcija kako mi treba da se

ponašamo. Ako možemo dobiti odgovore na pitanja da ih dobijemo, a oni koji su nas birali, ocijenit će kako se mi ponašamo.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, nemojte ulaziti u dijalog. Nema nikakve potrebe. Ja smatram da je svako pitao i predlagao šta je znao i umio. Ja ovim ću staviti na glasovanje prijedlog gospodina Tuševljaka za vladu kakvu je on predložio, za tim ljudi, za Savjet ministara BiH, oprostite, za tim ljudi koje će on predvoditi i za čiji će rad odgovarati i ovom domu. Prema tome, pitam vas, tko je za to da prihvatimo ovaj prijedlog koji je gospodin Tuševljak ponudio?

Tko je za?

Tko je protiv, pitam sve?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Čast mi je priopćiti rezultate vašeg glasovanja i našeg glasovanja. Od nazočnih 30 zastupnika – 18 je bilo za – protiv je bilo 10.

Po entitetima. Iz Federacije BiH, 10 okruglo je bilo za. Iz RS, 8 je bilo za.

Ja smatram da je ovim prijedlog usvojen. Svako glasanje smo provodili ovako do sada. Izvolite, ako imate. Dajte, ako imate primjedbu na glasovanje.

Ponavljam rezultate glasovanja. Od nazočnih 30 kandidata, 18 je bilo za – 10 je bilo protiv.

Po entitetima. Iz Federacije BiH, 10 je bilo za.

Prema novom načinu glasovanja, znamo da je to uvjet da neki prijedlog prođe. Iz RS, 8 je bilo za. Prema tome, gleda se, zaista, po entitetima, samo za, i prema tome, ovdje su svi uvjeti ispunjeni. Ja našem mandataru čestitam, njegovom timu i ljudima koje je on predložio čestitam i želim uspjeh u radu.

SPASOJE TUŠEVLJAK

Želim da se zahvalim ovom cijenjenom domu na povjerenju koje je ukazao našem programu i našem timu. Nema iluzija da će biti nimalo lako. Te iluzije nikad nisam imao. Želim da kažem i svima onima koji nisu podržali naš ekspoze i naš tim, da ću se truditi svim silama da sve njihove inicijative razmotrimo – podržimo i u svim onim segmentima u kojima one budu na liniji naših programskih opredjeljenja, naravno da će biti demokratski potpuno ravnopravno tretirane i kao inicijative svih ostalih. Mislim da sada se stvorio prostor da konkretno počnemo da radimo. Mi ćemo od nedjelje odmah krenuti sa tim radom. Očekujte za naredne sastanke i naše konkretne inicijative. Hvala vam lijepa.

MUSTAFA PAMUK

Uvažene kolege, uvažena gospodo, cijenjeni predsjedniče Ministarskog savjeta, ja Vas molim, za nas koji smo bili protiv, nemojte uvažavati naše inicijative, nama morate odgovarati na pitanja. Hvala lijepa.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, uz čestitke za izbor Vijeća ministara BiH, članova Vijeća ministara BiH, uz želje za dobar rad i želje da opravda povjerenje ovog parlamenta, ja bih uputila jednu sugestiju, a možete to shvatiti kao i primjedbu našem predsjedavajućem. Mi smo ovaj prijedlog dobili ovako kako smo dobili, ćirilicom. Mi ovdje imamo pravo da dobijemo ovaj prijedlog na latinici. Ja vas molim da se to više ne ponovi.

PERO SKOPLJAK

Dobro, hvala, ovo je tehnička stvar. Ja vas molim za toliko tolerancije da imamo za sva pisma.

MIRKO BANJAC

Dame i gospodo, pridružujem se čestitkama i želim puno uspjeha u radu, ali molim Vas, gospodine predsjedavajući, da sa Vašim timom već krenete na posao i da nas iznenadite za sledeću sjednicu sa odgovorom na onaj zaključak koji smo danas donijeli u vezi onih sedam zakona, da mi možemo ići dalje živjeti i raditi. Očekujem da ćete Vašu efikasnost, koju ste ovdje izrekli iza ove govornice, potvrditi dijelom na sledećoj sjednici. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

A sljedeću sjednicu, budući da nemamo nikakve realne šanse danas završiti ovaj dnevni red, najvjerojatnije ćemo nastaviti 4.7., odnosno, vi ćete blagovremeno biti obaviješteni o njenom nastavku i o sljedećoj sjednici. Sad vam zahvaljujem i želim sretan put.

Sjednica je završena u 18.30 sati.

MAGNETOFONSKI SNIMAK
NASTAVKA 23. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 04.07.2000. godine sa početkom 11.10 sati

PREDSJEDAVALAČI
PERO SKOPLJAK

Štovani zastupnici i gosti, molim vas za mir. Budući se nadamo i uvjereni smo da ćemo ovu sjednicu ekspeditivno i brzo privesti kraju i demokratski, nastavljamo sa radom 23. sjednice Zastupničkog doma. Na nastavak sjednice pozvani su zastupnici i svi redovni sudionici u našem radu. Pozvani su i predstavnici sredstava javnog priopćavanja koje ovdje pozdravljam. Sve nazočne srdačno pozdravljam i zahvaljujem što sudjeluju u radu Zastupničkog doma. Prema izvješću naše službe, iz Tajništva, sjednici su nazočna 22 zastupnika, imamo kvorum.

Izostanak sa sjednice opravdali su zastupnici: Ivo Mijačević, Miodrag Deretić, Radenka Balta, dopredsjedatelj Halid Genjac je, također, odsutan zbog službenog puta. Zastupnik Rijad Rašić najavio je zakašnjenje na sjednicu, pozdravit ćemo ga kada dođe.

Štovana gospodo, predlažem da počnemo sa radom. Imamo kvorum za punovažno odlučivanje i rad. Kao što vam je poznato, mi smo započeli 23. sjednicu i prekinuli smo je na točki 3. dnevnog reda, a to je program rada Zastupničkog doma za 2000. godinu. Međutim, prije početka rada, odnosno nastavka rada ove sjednice, prema usvojenom dnevnom redu, Kolegij je predvidio da pred Predstavničkim domom danas svečanu prisegu daju predsjedatelj Vijeća ministara BiH, ministri i zamjenici ministara u Vijeću ministara BiH. Nadam se da na ovo nema nikakvih opravdanih prigovora i, očekujući konsenzus, ja molim gospodina predsjedatelja i ministre i zamjenike da daju svečanu prisegu.

Molim vas da ustanete. Ja ću čitati tekst, a vi na svojim jezicima izvolite ponavljati ponaosob.

Obavezujem se da ću savjesno obnašati dužnosti koje su mi dodijeljene.

VIJEĆE MINISTARA

Obavezujem se da ću savjesno obavljati dužnosti koje su mi dodijeljene.

PERO SKOPLJAK

Da ću podržavati i braniti Ustav BiH.

VIJEĆE MINISTARA

Da ću sprovoditi i braniti Ustav BiH.

PERO SKOPLJAK

Da ću u cjelosti sprovoditi Mirovni sporazum.

VIJEĆE MINISTRA

Da ću u potpunosti sprovoditi Mirovni sporazum.

PERO SKOPLJAK

Unapređivati ljudska prava i osnovne slobode.

VIJEĆE MINISTARA

Promovisati ljudska prava i osnovne slobode.

PERO SKOPLJAK

I braniti interese i jednakost svih naroda i građana.

VIJEĆE MINISTARA

I štiti interese i ravnopravnost svih naroda i građana.

PERO SKOPLJAK

Svima vam iskreno čestitam i želim uspjeh i sretan put u demokratizaciju i uvrštenje BiH u sve integracije, evropske i svjetske. Hvala lijepa.

Molim vas, nastavljamo. Štovana gospodo, još jednom čestitam i želim uspjeh u vašem radu, koji će biti potvrda našeg rada u parlamentu.

Gospodo zastupnici, dužan sam da vam napomenem da smo danas dobili inovirani kalendar aktivnosti Doma u ljetnom razdoblju. Kao što ste vidjeli, došlo je do izmjena u odnosu na kalendar koji je Kolegij utvrdio na sjednici od 15. lipnja i koji je vama dodijeljen na prvom dijelu ove sjednice. Ovo stoga što nemamo konkretnih materijala koji bi ispunili sve uvjete da bi se razmatrali na Domu. Zato smo ostavili otvoreno, ukoliko Vijeće ministara BiH, u formi prijedloga dostavi neke od zakona koje je Dom razmatrao i utvrdio kao nacрте ili mišljenja koje smo od Vijeća ministara BiH tražili na određene nacрте zakona i koji bismo potom stavili na dnevni red, odnosno sazvali po potrebi sjednicu u 7. mjesecu.

Imamo i prijedlog, nakon današnje sjednice, da se održi stalno i permanentno zasjedanje parlamenta, ukoliko izborni zakon bude došao ovdje do naših prijedloga, odnosno do naših klupa, kako bi ispunili taj uvjet prijema BiH u VE.

Dozvolite, štovana gospodo zastupnici, uvaženi gosti, da nastavimo rad i razmatranje 3. točke dnevnog reda, koju smo već usvojili na 23. sjednici. To je program rada Zastupničkog doma.

Ad.3. Program rada Zastupničkog doma

Potrebna objašnjenja će dati dopresjedatelj, gospodin Mirko Banjac.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, kolegice i kolege, cijenjeni poslanici, uvaženi gosti, gospodo iz Savjeta ministara BiH, ovom prilikom vam želim uspješan rad, da brzo radite i da bude rezultata. Mi, kao parlament, pomažemo vam da već možete startati. Danas ćemo, ako Bog da, donijet ćemo svoj program rada za 2000. godinu, iako je ovaj program sa nekih šest mjeseci zakašnjenja, a to treba imati u vidu kada se vratimo malo u prošlost i sjetimo se da smo Program za prošlu godinu usvojili na samom kraju godine, ali sa dosta više aktivnosti nego što je objektivno bilo moguće ostvariti, tako da današnji program rada, koji vam nudimo kao Kolegijum Predstavničkog doma, baziran je na dva ključna načela, a to je načelo prioriteta i važnosti pojedinih programskih zadataka i drugo veoma važno načelo, to je načelo ostvarivosti. Mislim da smo i jedno i drugo načelo ispoštovali i da ćete danas pred sobom imati dokument za koji mogu da kažem da je Kolegijum Predstavničkog doma jednoglasno usvojio, a uvjeren sam da ćete se i vi u današnjoj vašoj raspravi odnositi konstruktivno i uvažavati ova dva načela koja sam spomenuo. Ja vas molim, sve ono što bi moglo biti megalomansko, što bi moglo biti utopijsko, nemojte ugrađivati u Program, jer to će otežati našu situaciju i rad. Vjerujem da je ovdje sadržano sve ono što je važno i hitno. Ako spojimo ove dvije formulacije i važno i hitno, onda se mogu sa sigurnošću nadati da će biti koristi. Zato, kolegice i kolege, pod brojem jedan, a čuli ste i objašnjenje gospodina predsjedavajućeg, pod brojem jedan je Izborni zakon i mi smo već danas u toku dana spremni formirati radnu grupu, koja će do sledeće sedmice, ili možda za desetak dana najduže, ponuditi prvu verziju nacрта Izbornog zakona. Hvala Bogu da su shvatili mnogi u BiH da napretka može biti, ako zajedno radimo i ako se dogovaramo, ako usaglašavamo stavove i ako mi donosimo, ovo posebno naglašavam, ako mi donosimo zakone. Nemam namjeru puno pričati, a i zašto bih. Vi ste dobili tekst programa rada, očekujem da ćete, također, veoma kratko i konstruktivno predlagati njegove dopune i izmjene.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, predstavnici Vijeća ministara BiH, u punom sazivu, nadam se da ćemo imati prilike da vas vidimo kad budemo tražili odgovor na određena pitanja, zajedno sa predsjedavajućim. Želio bih, povodom ove tačke dnevnog reda, da iznesem dva precizna zahtjeva.

Prvi, da nakon rasprave i ukoliko usvojimo Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, a vjerujem i nakon usvajanja programa Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, potrebno je da obavežemo jednim zaključkom Vijeće ministara BiH, da sasvim se jasno odredi prema tom programu i da na sledećoj sjednici imamo jedan operativni program Vijeća ministara BiH i odgovarajućih ministarstava za izvršenje obaveza iz programa Parlamentarne skupštine BiH. Time bismo, zapravo, stvorili jednu normalnu demokratsku proceduru, i ovo Vijeće ministara, koje smo danas proklamirali, koje je položilo svečanu zakletvu, moglo bi da odgovara ovom parlamentu. Bilo bi sasvim prirodno, s obzirom na to da sam dobio

informaciju, da i Vijeće ministara BiH radi u neprekidnom zasjedanju, kako je predloženo i za sam Parlament BiH.

Podvlačim da bi bilo jako štetno, ukoliko ne dođe do usaglašavanja obaveza Vijeća ministara BiH prema Parlamentarnoj skupštini BiH, prema programu koji danas usvojimo i, faktički, našli bismo se u procjepu između onoga što je obaveza zakonodavne i onoga što je obaveza izvršne vlasti. Moglo bi se uskoro dogoditi da Vijeće ministara BiH preraste one domete svoje odgovornosti prema parlamentu, ukoliko ne bi bilo striktno vezano za svoju izvršnu vlast. Primjer za to je, to je druga moja napomena, reagovanje na odluke Ustavnog suda BiH, članova Vijeća ministara BiH za koje, kao poslanik, želim da kažem da je neprihvatljivo.

PERO SKOPLJAK

Nema veze sa tačkom.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ima veze sa tačkom jer Vijeće ministara BiH bi trebalo biti primjerom kako se poštuje Ustav i Ustavni sud BiH i ne bi trebali članovi Vijeća ministara BiH komentirati, izvan svojih nadležnosti i funkcija odluke Ustavnog suda BiH, to su dvije napomene. Sad bih htio preći na prijedlog tačke u vezi sa dnevnim redom, koji se odnosi direktno na sam sadržaj programa koji mi želimo ovdje razmotriti.

Prvo, želio bih da kažem da smo mi u više navrata, i to molim Vijeće ministara BiH da ima u vidu, razgovarali o jednom zakonu koji sam ja inicirao, a odnosi se na zakon o pravima manjina i slobodama manjina u BiH. BiH, ako želi izgrađivati dobre odnose susjedne, ako želi razvijati svoju poziciju u jugoistočnoj Evropi i želi integraciju euroatlantske strukture, mora imati adekvatan zakon o nacionalnim manjinama i mora obezbijediti njihovu zaštitu u cjelosti, jer je to dio korpusa koji se zove građanska i ljudska prava i slobode. Želim da iniciram takvu jednu mogućnost rada, s obzirom da smo dobili Ministarstvo za ljudska prava i mislim da bi, u tom smislu, bilo korisno da Vijeće ministara BiH odgovori da li je spremno raditi na jednom takvom zakonu.

Drugi zakon o kojem se u BiH govori i koji je na neki način čvorište za, također, zaštitu ljudskih prava i sloboda, to je zakon o autorskim pravima. BiH, za ulazak u Svjetsku trgovinsku organizaciju, mora imati svoj zakon o autorskim pravima i to je jedna od temeljnih civilizacijskih tekovina na kojima počiva cjelokupna moderna, politička filozofija djelovanja društava i, naravno, garancija autorskih prava, sve do ovog genoma. Da bismo imali konkurenciju i zaštitu ljudskih prava i sloboda, autorska prava, u svakom pogledu, u svim oblastima života, svrstavaju se u prioritetna prava i bez njih nema utemeljenja moderne države. Naravno mislim i na umjetnike. S druge strane, želio bih da kažem da smo mi podnijeli inicijativu, koju ne vidim ovdje u Programu rada, a ona je u skladu sa starim poslovnikom, na osnovu kojeg još uvijek djelujemo, trebala da bude predložena, a može da bude i dovedena u pitanje, samo pod određenim procedurama, kako prediviđa Poslovnik. To je niz inicijativa koje se odnose na promjene ustava entiteta, u skladu sa Ustavom BiH, uključujući i zakon o Sarajevu, kao glavnom gradu BiH, i kako smo mi isticali više puta, sad u posljednje vrijeme čitam i ministar vanjskih

poslova i neki drugi, Sarajevo, kao perspektivan, regionalni centar u različitim oblastima u ovom prostoru. Ali, da bi regionalni centar bio respektiran, ne može biti taj grad kandidiran nigdje, ako nema jedan ozbiljan zakon o unutarnjem djelovanju. Mi kao država imamo obavezu nešto tako donijeti.

Četvrto, smatram da je krajnje vrijeme da se, s obzirom na Bijelu knjigu, na dokument o vezama Evropske Unije i BiH, koji su vezani za Deklaraciju o specijalnim odnosim EU i BiH u pridruženom članstvu, mora dati odgovarajući tretman Akademiji nauka i umjetnosti BiH, što je direktna preporuka Bijele knjige, naučnim i istraživačkim institucijama na razini BiH. Eksplicitno je navedeno, uz ove institucije i univerzitet, odnosno univerziteti. Znači, potpuno odgovara karakteru jedne normalne, moderne države, koja računa na naučni, istraživački i kulturni i svaki drugi rad i prezentaciju u svijetu.

Peto, Zakon koji mislim da mora da bude razmatran, ili pak jedna izjava parlamenta, u skladu sa zadnjom sjednicom ove Parlamentarne skupštine, odnosi se na deklaraciju o obrazovanju, o borbi, o segregaciji u obrazovanju, o konsekvencama koje iz toga proizilaze za školski sistem na svim razinama, a tiče se, naravno, i uloge i odgovornosti parlamenta da uređuje te odnose na razini države BiH, izjednačavanju svih prava generacija, tu se odnosi ne samo za obrazovanje, na osnovnim i najvišim razinama i na fondove i sve ono što proizilazi iz obaveza za stimuliranje talenata i, naravno, onoga što je razvojni program jedne normalne države.

Zatim bih želio iznijeti dva precizna stava. Ja sam tražio na početku da se ova strategija ekonomskog razvoja, odnosno osnove ekonomskih reformi i zakona, kao i brzog početka, donesu se na prvoj narednoj sjednici. Sad imamo i vijeće koje je položilo zakletvu. Vjerujem, pošto sam dobio informacije, po ne znam koji put, od gospodina Kurtovića da je to sad u proceduri, na nekoj stručnoj verifikaciji, pa će ići sa međunarodnom zajednicom u konsultaciju sa OHR-om i drugima, Svjetskom bankom i do javnih rasprava. Ja bih želio samo da upozorim, ne bi bilo dobro da Vijeće ministara BiH, po mom uvjerenju, isklizne iz jednog pravog puta prema Parlamentu BiH, to je zaključak oba doma Parlamentarne skupštine BiH, i taj radni papir očito do kraja nije pripremljen da se pojavi. Ja bih molio da dobijemo garancije da će on u krajnjoj liniji prvo biti razmatran u radnim tijelima parlamenta, pošto krene u bilo kakve druge javne rasprave, nakon svih konsultacija. Zato što bude u javnoj raspravi, a pri tom bude mimoiden parlament, dogodit će mu se sudbina kao sa izbornim zakonom.

Drugi važan strateški dokument je jedna rezolucija o povjerenju i pomirenju u BiH, za koju mislim da je sazrelo vrijeme, i mislim da imamo razloga da tako nešto uradimo, kao vrlo jasan politički gest Parlamenta BiH. Na kraju, želio bih da vas obavijestim o jednoj činjenici. Mnogo je veza BiH sa svjetskim institucijama, parlamentima, Interparlamentarnom unijom, Evropskim parlamentom, itd., u Paktu stabilnosti, OSCE-u, ali nešto što smo registrovali prilikom posljednje posjete, kolega Kadić i ja, u statusu posmatrača, u ime Parlamenta BiH, u Parlamentarnoj skupštini NATO saveza, nevjerovatnu činjenicu. Pored svih deklaracija, po rezoluciji koju smo usvojili prije godinu dana u ovom parlamentu, pored aktivne uloge Ministarstva vanjskih poslova, pored aktivnog ulaganja Komisije za spoljnu politiku, BiH nikada do ovog trenutka nije podnijela formalni zahtjev, Parlamentarna skupština BiH, odnosi se na nas, da uđe u status kakav imaju druge zemlje u ovom dijelu svijeta u

Parlamentarnoj skupštini NATO-a. Mislim da bi to bio veliki propust, ako ne bismo to uprogramirali kao jednu normalnu obavezu, vezanu za strukture koje podupiru ovu zajednicu, a s druge strane, generalni sekretar NATO-a, Parlamentarne skupštine, Sajmon Leng, izrazio je interes za zvaničnu posjetu našem parlamentu i, naravno, izrazio uvjerenje da će BiH izgraditi svoje strukture i odgovarajuća tijela u parlamentu, koja se tiču ove integracije. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Ja Vas molim da se držite točke dnevnog reda.

SUADA MUMINAGIĆ

Ja bih zamolila da se opredijelimo, odnosno da nas informišete, po kojem poslovniku mi radimo, da li po privremenom ili po stalnom? Ako je po stalnom, da li je moguće da dobijemo prečišćen tekst, jer ne može čovjek svega se sjećati iz poslovnika, da možemo da pratimo.

PERO SKOPLJAK

Sa zadovoljstvom. Mi još radimo po privremenom poslovniku, jer procedura objavljivanja Poslovnika, koji smo mi ovdje usvojili, nije privedena kraju. Prema tome, molim vas, prošli put sam rekao na sjednici, i ponavljam, mi još uvijek radimo po privremenom poslovniku.

SUADA MUMINAGIĆ

Dobro, ja bih prešla na ovu tačku dnevnog reda, cijeneći ovo što je gospodin Banjac u uvodu rekao, ja isto želim neka dodatna pitanja da kandidujem za prijedlog programa rada za 2000. godinu, jer mislim da nisu obuhvaćena sva bitna pitanja. Napomenut ću vam da je Predsjedništvo BiH, u aprilu ove godine, dostavilo Parlamentu BiH zaključke kojim podržava smjernice EU o koracima koje BiH treba da preduzme, kako bi se pristupilo izradi studije podobnosti za zaključivanje Sporazuma između EU i BiH o stabilizaciji i pridruživanju. Mislim da bismo u naš program morali uključiti bitne tačke koje su u tim smjernicama predviđene za ovu godinu, do kraja ove godine, a radi se o sljedećim tačkama koje nisu date u ovom programu, a to je donošenje Zakona o restituciji i ja koliko znam, a znam jer sam bila predlagač jednog zakona, vezano za restituciju, i taj zakon je u parlamentarnoj proceduri malo duže vremena, doduše. U prethodnoj fazi nam je Vijeće ministara BiH dostavilo da damo sugestije i mislim da bi moglo da nađe mjesta do kraja ove godine da raspravljamo o donošenju zakona o restituciji.

Drugo, u smjernicama je predviđeno da će Vijeće ministara BiH pripremiti, zajedno sa vladama entiteta i u saradnji sa Svjetskom bankom, srednjoročnu strategiju ekonomskog razvoja BiH. Predviđeno je to u ovoj godini. Zato napominjem. Ja mislim da bi se Parlament trebao, da ne kažem drugačije, već proglasiti zainteresiranim da tu strategiju raspravi i da bismo je trebali uvrstiti u Prijedlog programa rada Parlamenta BiH, pa o njoj se opredijeliti, a Vijeće ministara BiH će raditi ono što je u njegovoj nadležnosti.

Dalje, mislim da bi, prema ovim smjernicama, takođe je predviđeno do kraja godine, trebalo uključiti zakon o civilnoj službi. Koliko znam, i taj zakon je u dobroj mjeri u Vijeću ministara BiH pripremljen, ako nije, mogu se organizovati da ga uskoro pripreme. Zatim, mislim da bismo trebali da uključimo u smjernice izmjene i dopune Zakona o putnim ispravama, kojima bi se omogućilo uvođenje jedinstvenog pasoša, što je opredjeljenje ovih smjernica, prema tome, opredjeljenje je i Predsjedništva BiH kad je podržalo smjernice.

Dalje, predlažem da se zakon o trezoru, koji je predviđen za septembar, donese na narednoj sjednici, jer smatram, pošto smo ovdje obavili raspravu o Nacrtu zakona, da Vijeće ministara BiH može do naredne sjednice da pripremi taj zakon, zato što nije, pravo da kažem, zgodno da mi imamo Zakon o Vijeću ministara u kojem stoji da imamo Ministarstvo za trezor, imamo izabrane ministre za Trezor, a nemamo Trezora, jer nemamo zakona na osnovu kojeg treba da bude osnovan, to je ovako malo i smiješna situacija, da imamo sve ono što treba da prati instituciju, kad je ona uspostavljena. Ja mislim da se onaj zakon koji smo mi raspravljali prije jedno četiri mjeseca, ako se dobro sjećam, i dali sugestije ovdje na Parlamentu BiH, može brzo uraditi, ukoliko postoji, naravno, spremnost da se to uradi, a ne vidim zašto ne bi trebala da bude, i taj zakon je predviđen u smjernicama.

Dalje, predložila bih da se uz Zakon, koji je ovdje predviđen, o standardizaciji, da se tretira i oblast mjeriteljstva i akreditacija, iz sljedećih razloga. Ne predlažem da se donose posebni zakoni, ukoliko Vijeće ministara BiH nađe za shodno, za potrebno, donijeti zakon o mjeriteljstvu i zakon o akreditacijama, nemam ništa protiv da to bude i kao posebno dato, a obrazloženje mi je sljedeće. Sistem mjeriteljstva, odnosno mjera i mjerenja, treba da organizuje država i da time obezbijedi jedinstven pristup evropskom i svjetskom tržištu, radi prometa roba, lica, kapitala i usluga.

Napominjem da je BiH, od početka 1997. godine, dopisni član Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo, te bi uspostavljanjem zakonske regulative iz oblasti mjeriteljstva, bio ispunjen uslov za redovno članstvo u Međunarodnoj organizaciji za zakonsko mjeriteljstvo.

Što se tiče akreditacije, zakonom o akreditaciji ili propisom o akreditaciji, regulisanjem ovog dijela, u bilo kojem propisu, država utvrđuje načine, sredstva i obaveze, pri ovlašćivanju istih kalibracionih i drugih laboratorija, službi, institucija, čime se osigurava međunarodna prihvatljivost rezultata, atesta, sertifikata i uklanjaju barijere za promet roba, usluga i kapitala.

Znam da je u smjernicama predviđen zakon o patentima, zaštitnim znakovima i autorskim pravima, ali to je predviđeno za period poslije 2000. godine, pa ukoliko nismo u situaciji da ga uključimo u ovaj program, ne insistiram, moramo računati da je on, da je taj zakon predviđen. Pored ovoga što sam rekla, vezano za smjernice, predložila bih da se u Prijedlog programa uvrsti i zakon o korporacijama, što je obaveza iz Madridske deklaracije ili o kompanijama, kako hoćete, a takvu inicijativu smo dobili od Privredne komore i da se uvrsti Nacrt zakona o slobodi informisanja, koji smo danas, kao prijedlog dva poslanika, dobili na klupe.

Moje mišljenje je da bismo se mi do kraja našeg mandata, znači, nešto prije kraja godine, trebali opredijeliti jednim dokumentom da li će to biti deklaracija ili

neki drugi dokumenti iz Poslovnika, nemam tekst Poslovnika, da tačno vidim koji bi naziv bio, o prihvatanju Bijele knjige, o kojoj je govorio kolega Spahić, mislim da bismo taj dokument trebali donijeti, da bismo jednostavno poslije toga mogli organizovati rad na implementaciji Bijele knjige, a taj posao je jako obiman, tu Bijelu knjigu imamo i mislim da ne treba posebno objašnjavati šta ona znači za pridruživanje naše zemlje i posebno naših privrednih organizacija Evropskoj Uniji.

Što se tiče informativne djelatnosti, predložila bih za informativnu djelatnost da razmotrimo informaciju o uslovima i pripremljenosti za donatorsku konferenciju, tom prilikom bismo mogli, kao parlament, sagledati realizaciju naših obaveza za održavanje donatorske konferencije. Znamo da je ona na određen način prolongirana zbog obaveza koje nismo ispunili i istovremeno mislim da je red da se Parlament upozna sa projektima koji se kandiduju za donatorsku konferenciju. Kako to nismo imali priliku ranije, kad su ubrzano vršene pripreme za konferenciju, koja nije održana, mislim da sad imamo vremena da razmotrimo, znači, i kako smo se pripremili i šta kandidujemo za donatorsku konferenciju, odnosno za koje projekte tražimo finansijsku podršku. I još samo jednu sugestiju našem Kolegiju, prva tačka je, i gospodin Banjac je o tome govorio, Izborni zakon. Ja bih samo podsjetila da mi nismo završili raspravu o Nacrtu izbornog zakona SDP-a, pa najbolje bi bilo da skupštinske službe i sekretar vijeća pregledaju zapisnike i da se, ako može, na narednoj sjednici Kolegij izjasni o nezavršenom glasanju o Nacrtu zakona SDP-a, kako bi on mogao ići u proceduru, ako nikako drugačije, onda ravnopravno sa zakonom koji će pripremiti radna grupa o kojoj je gospodin Banjac govorio. Hvala.

PERO SKOPLJAK

OK. Informacije o svemu tome ćete dobiti. Ja ovdje dugujem samo nekoliko objašnjenja. Program rada kojeg mi sada nudimo je dostavljen Vijeću ministara BiH. Mi do sada nismo dobili nikakve informacije, prema tome, smatramo da on, ovakav kakav jeste, može ići ovdje, da nema primjedbi na njega, u stvari, i da smatramo da takav jeste realan.

Drugo, molim vas, nemojte nas pretrpati prijedlozima, jer onda nemamo realne šanse odraditi ono što mi predlažemo, i treće, konačno, da prijedloge podnesete pismeno i onda ćete kasnije dobiti odgovor.

RASIM KADIĆ

Zahvaljujem, dame i gospodo zastupnici, uvaženi gosti, drago mi je da smo nakon nekoliko mjeseci političkih igara sa Vijećem ministra BiH, pa ja bih rekao i sa BiH, intenzivnije krenuli na ovom Parlamentu BiH, odnosno Predstavničkom domu, da započnemo stvarni rad na onome što jesu nadležnosti BiH. Ja, u tom pogledu, mislim da je započela jedna nova era u tom poslu. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH danas ima Program rada i ja bih rekao da postoje stvari koje ovdje imamo, koje su već usvojene u Predstavničkom domu. Ono što, međutim, želim posebno da naglasim je nekoliko stvari. Prvo, smatram da je izuzetno važno da, ja bih rekao, potaknemo Ured visokog predstavnika, koji je preuzeo na sebe obavezu, pripreme zakona o Sudu, Tužilaštvu, Pravobranilaštvu, upravi, o upravnim sporovima Krivični zakon BiH, da što je moguće prije dođemo do teksta tih zakona, kako bismo ih mogli razmatrati na Predstavničkom domu.

Drugo, kao što je kolegica Muminagić već rekla, mi imamo već neke zakone koji su već u parlamentarnoj proceduri, to su Zakon o informiranju, o slobodi informiranja i čini mi se da bi on već mogao da uđe kao tačka u Program rada.

Potvrtao bih, također, obavezu iz Briselske deklaracije, a to je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama što je obaveza koju bismo trebali staviti na dnevni red, kako bismo povećali slobodu građana u BiH.

Posebno značajnim čini mi se, pod tačkom 11., Informacija o provođenju Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Mislim da je dobro planirano vrijeme septembar, tako da se ovo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice može pripremiti jednu kvalitetnu informaciju. Ja bih želio da novo ministarstvo, odnosno Vijeće ministara BiH, preuzme odgovornost u poslovima povratka ljudi, odnosno provođenja Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir, jer smo svjedoci da je to do sada uglavnom bila, isključivo, i prikazivalo se tako entitetska nadležnost, pa možda onda i niže.

Mi imamo zakon koji smo usvojili. Ja se nadam da će ovo ministarstvo intenzivno raditi preko ljeta, da bi nam moglo pripremiti ovu informaciju koja je, ja bih rekao, ključna u odnosu na stavove međunarodne zajednice u posljednje vrijeme, a posebno o novom, kvalitetnom povratku u gradove u BiH.

Naravno, za kraj bih rekao dvije stvari. Prvo, na već uobičajeni način, rečeno je da će se razmatrati prijedlozi i inicijative poslanika koji dođu u parlamentarnu proceduru. Međutim, gospodo iz Kolegija, 22. novembra 1999. godine, grupa zastupnika ovog doma, uputila je inicijativu da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH pokrene postupak o usklađivanja Ustava BiH sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Također, 8.12.1999. godine, dva zastupnika, gospodin Spahić i ja smo pokrenuli inicijativu za amandmanske izmjene i dopune Ustava BiH, u određenim oblastima, kako je nabrojano.

Ja želim da ove inicijative ne tretiramo na uobičajeni način da će se razmatrati sve inicijative i prijedlozi, nego da one budu izričito pomenute, kao već postojeće inicijative u Prijedlogu rada Predstavničkog doma. To, dakle, želim, da se precizno locira njihovo mjesto, a posebno u kontekstu Odluke Ustavnog suda za koju ja naravno znam da još uvijek nije objavljena u Službenim novinama. Međutim, mi u Predstavničkom domu trebamo ići u susret, ja bih rekao, mogućoj implementaciji takve odluke. Mislim da ove dvije inicijative idu u tom pravcu. I za kraj, jedna tehnička stvar. Kada je u pitanju informiranje u parlamentu, ja moram da kažem da nisam vidio da u bilo kom tijelu države BiH postoji nešto što bi se zvalo *vademecum* ili ne znam, neka knjiga institucija, članova, adresa, telefona i svega drugog što je neophodno za jednu državu, kao neka vrsta rengen snimka državnih, pa i entitetskih, ali ne mora, koja bi, kao knjiga, bila upotrebljiva strancima, domaćim ljudima i koja bi bila neka vrsta pečata jednog vremena, kao što je ovo današnje vrijeme. Mislim da to nisu veliki troškovi, a da bi tu knjigu, zaista, trebalo napraviti u ovoj 2000. godini.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, mislim da je ovo kvalitetna sugestija koju ćemo pokušati razmatrati.

BRANKO DOKIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo, cijenjene kolege poslanici i, naravno, ministri novog Ministarskog savjeta. Gospođa Suada je prva osjetila teret ovako glomaznog Ministarskog savjeta, jer jedva je došla do govornice, kada su svi posjedali ovdje, ali to nije razlog da ja, evo, se ne iskoristim ovom prilikom i da im, zaista, iskreno čestitam i zaželim uspješan rad i dobar timski rad.

Kada je u pitanju prijedlog, ili program rada Predstavničkog vijeća do 2000. godine, ja bih vas, kolege poslanici, zamolio da počete od toga šta je to realno da mi možemo da uradimo do kraja 2000. godine. Ovdje je u prijedlogu skoro 40 zakonskih projekata, ako uzmete da su neki već usvojeni, dakle, trebalo bi da usvojimo 30-ak novih zakonskih projekata. Ako uzmete u obzir da je avgust mjesec predviđen za odmore i ako uzmete u obzir da će oktobar biti centralni mjesec za predizbornu aktivnost, za novembar, praktično ostaju samo dva aktivna mjeseca za rad. Kad predlažete nove stvari, imajte to u vidu. Ovome svemu treba dodati još jednu činjenicu. Danas je Kolegijum oba vijeća zaključio da u toku dana predloži jednu ekspertsko-poslaničku grupu koja će raditi na izradi novog nacrtu stalnog izbornog zakona.

U Strazburu je rečeno jednoznačno, nećemo više ni dolaziti u BiH i razgovarati o prijemu u stalno članstvo u Savjet Evrope, dok Skupština BiH ne usvoji stalni izborni zakon. Ovdje naglašavam Skupština BiH. Vijeće Evrope neće nikakav izborni zakon koji nije usvojila Skupština BiH. I zbog toga, evo, ja podržavam ovaj današnji zaključak Kolegija. Postoji spremnost od strane Kolegijuma i od strane većine političkih partija koje učestvuju u ovoj skupštini, da se po hitnom postupku razmatra jedan novi nacrt izbornog zakona, i ako tu proceduru završimo u toku jula mjeseca, onda će to biti najuspješniji mjesec rada ovog doma i ovog drugog doma. Dakle, ako samo taj posao napravimo u julu, onda je to veliki posao, onda, ostaje nam oko 29-30 zakona za septembar. Ako realizujemo ovo što je ovdje predloženo, to će biti opet jedan veoma efikasan period rada Predstavničkog vijeća. Ovdje bih samo podržao ovo što je gospođa Suada govorila da eventualno neki zakoni koji su već bili na razmatranju, koji su potrebni i zbog funkcionisanja Ministarskog savjeta, da dođu ranije nego što je predviđeno ovim prijedlogom programa rada i moj prijedlog je da na kraju ovog prijedloga, odnosno ovog programa, stoji jedna rečenica u kojoj će se, otprilike stvoriti obaveza, da će skupština razmatrati i druga pitanja koja su od posebnog interesa za BiH, ukoliko ona dođu kao takva u narednom mjesecu, u naredna 2-3 mjeseca.

Napominjem, izbori su u novembru. Novembar i decembar će biti prazan hod, ili bolje reći, u novembru i decembru će biti vrijeme konstituisanja nove skupštine, dakle, i to ne računajte kao radni period, a ta nova skupština će, naravno, praviti svoj novi program. Dakle, moja sugestija je da ovaj prijedlog prihvatimo. Da se Predstavničko vijeće obaveže da će po hitnom postupku razmatrati nacrt, novi nacrt stalnog izbornog zakona i još jednom ponavljam, predlažem da se na kraju doda još

jedna rečenica po kojoj će skupština preuzeti obaveze, da neke stvari koje su hitne, stavi na dnevni red do novembra, govorimo do novembra.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospodine Dokiću, mi imamo baš tu formulaciju i u prethodnom programu dnevnog reda i sasvim je normalno da sve što bude u prioritetu, bit će u programu rada.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege, mi danas imamo čast da imamo Ministarsko vijeće u punom sastavu i ja koristim priliku da im čestitam na izboru. Nadam se da ćemo ovakav sastav imati i ubuduće na sjednicama parlamenta i to nam daje za pravo i nadu da možemo staviti sebi i ozbiljnije zadaće. Kad je program rada parlamentarnog doma, jer se nadam da će Vijeće ministara BiH, u punom sazivu, uspjeti pripremiti ono što mi ovdje donesemo kao program, odnosno ono što im damo u zadatak. Zbog toga, podržavam ovakav stav. Program rada, mi smo početkom jula prošle godine, ako se sjećate, mi smo usvajali program krajem godine i to je još jedan znak da možemo uraditi mnogo više nego što smo uradili prošle godine. Mislim da je dobro što je prioritet stavljen na izborni zakon i Odluka Ustavnog suda BiH daje jedan novi kvalitet u pripremi izbornog zakona i nadam se da ćemo ga usvojiti i da će nam to dati novi kvalitet i nove nade da taj izborni zakon donese ova skupština na prijedlog, normalno, onako kako to treba biti.

Međutim, htio bih da postavim, da nas podsjetim na neke obaveze koje su ovdje date u preambuli, a govori se o Madridskoj konferenciji. Mi smo po Madridskoj konferenciji imali određene obaveze, iz Madridske konferencije obaveze, koje smo imali u prošlom programu, a ovdje ih sad u ovom programu ne vidim. Radi se o ključnim programima, po mom mišljenju, zakonima iz oblasti transporta, to je obaveza iz Madridske konferencije, zakon o poštama, zakon o energiji i posebno kad je u pitanju ova poslednja odluka Ministarskog vijeća BiH, mislim da je zakon o pasošima. Mislim da se Zakon o pasošima treba naći u ovom programu. Dakle, uz podršku ovakvog programa, predlažem da se dopuni sa potrebnim zakonima iz oblasti transporta, zakonima iz oblasti energije, pošta i pasoša. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Gospodin Tokić, pa onda gospodin Malkić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, dozvolite da iznesem pet konkretnih prijedloga za dopunu programa rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Neki od ovih prijedloga su već podržani, izneseni u diskusijama nekih kolega zastupnika i poslanika, ali dozvolite mi da kao prvi prijedlog podržim ono što je rekao gospodin Rasim Kadić, da se donese inicijativa za usaglašavanje Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama, mislim da je to pitanje izuzetno aktualno. Klub poslanika SDP-a je, uz podršku poslanika Rasima Kadića i Ive Lozančića, podnio inicijativu, dakle, grupa

poslanika je podnijela tu inicijativu. Ne vidim nikakvog razloga da u ovom trenutku, gdje se nalazimo sa usaglašavanjem ustava entiteta, sa Ustavom BiH, da se rasprava o ovom krucijalnom pitanju ne vodi u ovom visokom domu i zbog toga bih zatražio da se Vijeće ministara BiH i druge institucije koje učestvuju u pripremi materijala i mišljenja o materijalima, na Predstavničkom dom izjasne o ovim inicijativama, kako bismo mogli voditi verificiranu raspravu o ovom pitanju.

Druga moja sugestija za dopunu prijedloga programa rada jeste Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama. Kolega Divković i ja smo prije više od godinu i po dana podnijeli takvu inicijativu. Ona je definisana kao obaveza njujorškom deklaracijom, ona je definisana i kao odluka Predsjedništva BiH. Nekoliko puta je sprečavano da dođe na dnevni red, a par puta je blokirana radom određenih poslanika. Mislim da nakon odluka Ustavnog suda BiH, nakon vijeća ministara, koje je popunjeno sa kadrovima, koji su, evo, zakleli se ovdje da će se boriti za ljudska prava, ovaj zakon ne bi smio biti upitan, da svaki građanin može se opredijeliti za pasoš sa imenom BiH, obzirom na sve ovo što je rečeno.

Treći moj prijedlog se odnosi na Zakon o slobodi informiranja u BiH. Mi smo svjedoci da je ovaj period djelovanja, državnih, javnih organa, vrlo netransparentan, da i mi, kao zastupnici/poslanici, teško dolazimo do informacija o finansijskim i drugim aktivnostima državnih organa. Sjetite se samo koliko smo trebali činiti napore da dođemo do elementarnih podataka, koliko je i ko odnio miliona maraka vezano za aferu Promdej banke, ne znam ni ja, do situacije o radu nekih službi u RS, u vezi prisluškivanja ovdje u radu nekih službi, koje ne daju transparentno svoje izvješće o finansijskom i drugom poslovanju, tu mislim na PTT i Elektroprivredu i da ne nabrajam. U svakom slučaju, mislim da, shodno Madridskoj deklaraciji, opredjeljenjima političkih stranaka, u političkom životu BiH, Zakon o slobodi informisanja i dostupnosti svih podataka, iz djelovanja javnih – državnih organa, izuzev onih izuzetaka koji su predviđeni u svakoj civiliziranoj državi, trebalo bi se naći na dnevnom redu ovog visokog doma.

Četvrti moj prijedlog jeste Zakon o sportu. Vi ste svjedoci da se čak i parlamentarne skupštine, predstavnički domovi, Narodna skupština RS prekida zbog sporta. Sport je vrlo značajan. Svjedoci smo da imamo, u olimpijskoj godini, prvi put izlazak tima BiH, jedinstvenog tima, napora sportskih radnika iz svih saveza i RS i saveza koji djeluju u Federaciji BiH, da se obezbijedi sportistima adekvatno međunarodno učešće i predstavljanje u timskim i reprezentativnim selekcijama, kao i potreba da se regulišu organizacije značajnih sportskih manifestacija. Mi smo jedan takav zakon, kao grupa poslanika iz RS i iz Federacije BiH, stranke sa sjedištem i u RS i u Federaciji BiH, podnijeli ovom visokom domu i smatram da bi svakako trebala biti osnova za rješavanje ove bitne problematike, pogotovu u kontekstima formiranja Ministarstva o ljudskim pravima, imaju posebno zadovoljstvo da će tamo svoj stav moći reći i gospodin Špirić, koji se već istakao u toj oblasti.

Peti moj prijedlog se odnosi da zaštitimo poslovničkom obavezom, da ne može prejudicirati izjašnjavanje ovog visokog doma. Ovaj visoki dom nije završio izjašnjavanje o Zakonu o izborima, koje je u formi nacрта i u formi prijedloga podnio Klub poslanika SDP-a. Mi nismo htjeli svaki put, za svaku sjednicu insistirati, za nas je iznenađujuće da nema na dnevnom redu ove skupštine. Prejudiciranje bi bilo događaja da se sad pravi radna grupa za izradu zakona, kad još nije završeno

izjašnjavanje o Zakonu o izborima koji je podnio Klub poslanika SDP-a. Ovo napominjem utoliko prije što je taj zakon dobio potrebnu većinu u Predstavničkom domu, ali nije dobio entitetsku većinu, da je trenutno na usaglašavanju i da je za razliku od onog prijedloga koji je predlagao gospodin Drago Ljubičić, odnosno ekspertna grupa OSCE-a, OHR-a, prošao tu prvu instancu. Mislim da se stvara novi ambijent.

Osnovna rasprava i primjedbe na naš zakon, ako se sjećate, su bile teme, pitanja, koja su razriješena, po mom ličnom mišljenju, dobrim dijelom Odlukom Ustavnog suda da ne stoje prepreke da ovaj nacrt, odnosno zakon o izborima, bude osnova za kvalitetan zakon o izborima koji će usvojiti ovaj dom visoki dom, odnosno Parlamentarna skupština BiH i time konačno otvoriti put evropskim integracijama i prestanku izolacije BiH u uključivanju u euroatlanske integracije, koje traje već, evo, godinama i da ne ponavljam gdje se BiH u ovom trenutku nalazi. Zahvaljujem. Molim da se o svih ovih pet prijedloga Predstavnički dom izjasni u skladu sa privremenim poslovnikom, uz moj lični protest, zašto radimo po privremenom poslovniku i zašto još nije objavljen poslovnik o radu Predstavničkog doma.

PERO SKOPLJAK

Netačan navod ima gospodin Mirko Banjac, a, onda, gospodin Malkić ima raspravu.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, javnosti radi, u više navrata danas se zloupotrebljava Odluka Ustavnog suda BiH u kojoj su preglasani predstavnici dva naroda. Ako, gospodo, mislite da je budućnost BiH u takvom odnosu prema predstavnicima jednog, drugog ili trećeg naroda, neka vam je sretno. Ja mislim da sve što ide na principu preglasavanja, ima izuzetno opasne posljedice po BiH. Dakle, gospodo, morate da shvatite, da mehanizam preglasavanja je dao dosta nesreće, vi hoćete još. Nije dobro. Znaju, vidi kako znaju ko su. Odlično, vidite kako se javljaju. I mislim da mora da shvatite da daljnja procedura u implementaciji te odluke mora da prođe entitetske parlamente. Morate poštovati demokratiju, gospodo, bez obzira milo vam ili ne.

PERO SKOPLJAK

Ja pretpostavljam da repliku ima Spahić, pa Tokić. Imate li raspravu ili repliku?

IBRAHIM SPAHIĆ

S obzirom da nije u pitanju prepoznavanje, nego samo jedan stav, postoji jedan princip koji je u BiH u Ustavu zapisan, kao i u svakom ustavu demokratske države koja pretendira da ima parlamentarnu demokraciju, a ne neku drugu vrstu demokracije. Nema partijske, nema narodnih, još te demokracije nisu uspjele da se probiju do kraja, zato što postoje neke regule svjetske i međunarodne.

Pod 1. U odlukama Ustavnog suda BiH, prema Ustavu BiH, na koji se svi zaklinjemo, nema rasprave, pogotovo što treba sačekati danas, koliko znam, treba da

saopšti gospodin Begić, kao predsjednik, odluku Ustavnog suda BiH. Ona će se objaviti i u roku od tri mjeseca doći normalno na dnevni red. Nije mi palo na pamet da predložem to u program rada Parlamentarne skupštine BiH, nisam želio uopšte otvarati raspravu o tome, samo sam skrenuo pažnju na činjenicu da inicijativa iz 12. mjeseca i ova iz 11. Postoji, koja je legitimna, prema privremenom poslovniku, mora biti u dnevnom redu programa rada skupštine, jer je to zaključak Parlamentarne skupštine BiH. Ona se može prihvatiti, može se odbiti, ali ona se mora jednostavno staviti na dnevni red. Takav je poslovnik.

Što se tiče glasanja, da ipak budemo sasvim korektni, Ustavni sud BiH, kao i svaka državna institucija, zbog zadržavanja digniteta, ne radi se ni o kakvom preglasavanju, postoji procedura u kojoj se glasa, ne preglasava, ali to će normalno objasniti predsjednik Ustavnog suda BiH i, normalno, slijedi druga procedura, koja će doći, ići će legitimno i ja msilim da to ne treba uopće dovoditi u pitanje, otvarati raspravu. Ne treba koristiti ovo, da promijenimo kurs kojim smo krenuli danas. Imamo Vijeće ministara BiH. Predložio sam precizno. Kad danas damo sve prijedloge, pošto je otvoreno po privremenom poslovniku, da damo sve prijedloge na program, da Vijeće ministara BiH odgovori šta je u stanju pripremiti u svojoj nadležnosti i da nam obavezno da odgovor. Ne može biti odgovor ovo što smo dobili od gospodina Banjca. Nije bilo reakcija na prijedlog, znači, ovo je prihvatljivo, a sve drugo što vi predlažete to je neprihvatljivo. To je kao moj cijenjeni kolega Dokić, koji to uvijek lijepo objasni, ima ona zadnja rečenica, sve što nije, ako Bog da, bit će. E, to nema, sve što nije, ako Bog da, bit će. Ako je privremeni poslovnik za koji je glasao i kolega Dokić, i ja, i svi mi zajedno, regulirao pravila odnosa prema inicijativi poslanika, to se mora poštivati. Tu nema neke otvorene diskusije nanovo. To ide jednostavno tako što se poštuje poslovnik parlamenta. To sam htio da skrenem pažnju. Zato insistiram da ne zaključujemo to, eto, mi sada da proguramo ovo što možemo kao uraditi za 2-3 mjeseca, pa će novi parlament usvojiti novi program.

Parlament BiH je jedna institucija koja ima samo taj izborni period kad zamijeni poslanike, ili ostanu isti, a to zavisi od volje građana, a ne zavisi od toga, danas ćemo nešto što možemo završiti, pa ćemo novi program, pa sve Jovo na novo, e to ne ide. Znači, ovo je moja reakcija, čisto tehničke naravi i ne treba se gospodin Banjac uzbudivati zbog toga. To će doći na dnevni red, po logici ustavne kategorije, koja kaže da se o tome ne diskutuje, nego se to izvršava i drugo, ne dovodi se u pitanje karakter unutrašnjih odnosa na Ustavnom sudu BiH, nego valjda na Parlamentu BiH.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, ako imate repliku, zna se koliko može trajati. Rasprave ću otvoriti kasnije, gospodine Malkiću, strpite se.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, ja sam, najblaže rečeno, zaprepašten da jedan od predsjedavajućih Predstavničkog doma najdirektnije osporava Odluku Ustavnog suda BiH i član Ustava koji kaže "Odluke Ustavnog suda BiH su konačne i obavezujuće". Gospodo, sve ovo ide u stenogram i o ovome će se pisati istorija. Zbog tog stenograma i zbog te istorije i zbog ovog cirkusa koji sa

najvišom institucijom države BiH Banjac pokušava provoditi, ja tražim da se izjašnjavate o povjerenju gospodinu Banjcu, kao članu Kolegija ovog visokog doma. Ja nisam ni onda glasao za. Vi dignite ponovo ruke, ali, shodno poslovniku, molim da se pristupi ovom glasanju. Ovo je sramno. Ova gimnastika koja se pravi od ustavnopravnog sistema, od ljudskih prava i to od ljudi koji treba da predstavljaju ovu skupštinu, koji sjede ovdje u ime ove skupštine. Ja u ime SDP-a hoću da se ogradim od toga i tražim da se gospodin Banjac smijeni sa funkcije dopredsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

MIRKO BANJAC

Ja sam i ranije rekao, a to i ponavljam. Ja prvo gledam ko govori, pa onda šta govori i što se tiče, gospodine, ne morate vikati, ja razumijem Vaš mentalni sklop. Ja znam da ste Vi uzbuđeni, ja znam da jeste i to je ljudski, ali smirite se, ne morate vikati, čuje se i dobro je da se čuje. Prvo, nemojte mi pripisivati ono što nisam rekao. Ja nijednog momenta nisam osporio Odluku, nego sam rekao da postoji procedura u njenoj implementaciji, dragi gospodine, i uvažite to. Vi tražite glasanje o povjerenju, to je Vaša stvar. Prvo, ja nemam ništa protiv, to je legalno i tu ja nemam ništa protiv i nemojte se truditi da mi stavljate u usta nešto što nisam rekao. Rekao sam da postoji procedura, ustavna procedura implementacije, i ako je neko ovog momenta krši, onda ste to Vi. Nemojte se truditi da to nekom drugom trpate u usta, nećete moći. Znači, ja još jednom tražim da se pročita stenogram, ono što sam rekao, da se dostavi svim poslanicima, a Vas, poslaniče, zbog teških riječi sažaljevam. Jer Vi niste za drugo.

PERO SKOPLJAK

Ovdje sam ja pogriješio i neću više. Gospodin Čaršimamović, gospodin Dokić, pa gospodin Neimarlija, pa, gospodine Tokiću, ako imate repliku, izvolite.

HILMO NEIMARLIJA

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, izražavam najizričitiije, osobno negodovanje zbog načina na koji je zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Banjac, učestvovao u prvom dijelu ove sjednice, u njenom radu, i zbog načina na koji je krenuo da učestvuje i danas.

Pošto je gospodin Banjac zatražio da se njegov stenogram sad dostavi, zamolio bih odgovarajuću službu skupštine da nam dostavi i broj javljanja gospodina Banjca iz prethodnog dijela rada ove skupštine. A, kako je izgledao taj rad, neće vam biti teško da se sjetite, jer je i današnji kolega Banjac započeo, prvo nepriličnim dobacivanjem s mjesta, s druge strane, upotrebom nepriličnih riječi. Dva puta sam bio prinuđen da reagiram s mjesta, zbog riječi koje ne k... Prvo njegovo izlaganje, započelo je ponavljanjem dva puta riječi "morate", upućene nama poslanicima.

Drugo, prošla sjednica je, posebno zbog rasprave kolege Banjca i kolege Tokića, izgledala tako kako je izgledala i sigurno se sjećate, a držim odgovornim kolegu Banjca za to i podsjećam vas na sve te izjave, potpuno neprimjerene, neprilične, osjećanja koja je kolega Banjac stalno iznosio. Sviđa li mu se poslanik, ne sviđa li mu se, sviđa li mu se ovo, ne sviđa li mu se, potpuno neprilično i neprimjereno, s tim je krenuo i danas i zato molim, odnosno pozivam kolegu Banjca,

prvo, da nas poštedi uskakanja, uključivanja u rad parlamenta s mjesta.

Drugo, da nas poštedi potpuno za nas nevažnih, apsolutno, i relevantnih iskaza o svojim osjećanjima. On ima pravo da iznosi i ja držim da smo svi veoma spremni da čujemo njegove stavove. Osjećanja nas ne zanimaju. Da nas poštedi ovih iskaza, sa ovim imperativnim zahtjevima. Ovdje se ništa ne mora, znate, i konačno, molim kolegu Banjca da uvaži činjenicu da nije predsjedavajući doma. Imao sam razumijevanje za način na koji je on uključivao sav ovaj spektar i osjećanja i svega ostalog u vrijeme kada je predsjedavao ovim domom. Imao sam razumijevanja zato što znam da je ovo dosta delikatna obaveza, s obzirom na okolnosti u kojima mi radimo, ali bojim se, proteklo je jako puno vremena, kolega Banjac uopće nije shvatio da on nije predsjedavajući, da je kolega Skopljak predsjedavajući ovog doma, pa u tom smislu, pozivam kolegu Banjca da ovo uvaži i da nas poštedi onoga što smo imali ranije, a pogotovo u prvom dijelu ove sjednice. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Neimarlija. Ja vas molim da mi pomognete. Ja mogu samo predsjedavati, ako ću ja, radim svoj posao. Imamo gospodina Čaršimovića. Jeste li vi odustali? Jeste. Hvala lijepa.

BRANKO DOKIĆ

Ja bih vas molio, zaista, pored ovako vruće atmosfere oko ove sale da bez potrebe ne stvaramo tako vruću atmosferu ovdje u sali. Bojim se da ćemo proključati prije vremena. Treba da se vratimo dnevnom redu. Otišli smo daleko od dnevnog reda. U tom kontekstu, ja bih htio da podsjetim one koji su doveli do ovakve atmosfere da Ustavni sud BiH nije mijenjao Ustav BiH. Naše obaveze su prema Ustavu BiH, Zakon o izborima u BiH će se praviti na osnovu Ustava BiH. Zbog čega je potrebno sada da se stvara tako vruća atmosfera prije nego što smo počeli da radimo taj Izborni zakon, do koga je, nadam se, svim poslanicima stalo.

U smislu prevazilaženja ovakve atmosfere, moj prijedlog je sledeći. Da se sada napravi pauza, da oni koji su predlagali nove zakone, u odnosu na prijedlog Kolegijuma, koji je jednoglasan, kako smo čuli, da razmotre još jednom da li ostaju pri svojim zahtjevima, ili eventualno odustaju, da to Služba otkuca, one za koje se insistira da idu dalje u proceduru i da se Predstavničko vijeće izjašnjava, prvo o cjelovitom prijedlogu Kolegijuma, a onda pojedinačno o svakom prijedlogu poslanika koji su išli danas. Mislim da na taj način možemo završiti ovu raspravu i doći, bez obzira kako se na kraju usvojilo, do jednog dosta dobrog programa rada do kraja ove godine. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Smatram da je ovo korektna rasprava i sugestija koju ćemo pokušati usvojiti, ako vi budete htjeli. No, moram ja privesti kraju sva vaša javljanja. Gospodin ministar Kurtović ima kratku, raspravu, repliku, ne znam ni ja tačno, vidjet ćemo. Onda molim gospodina Malkića, pa gospođu Rađević, pa gospođu Havel.

MIRSAD KURTOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, nažalost, Vijeće ministara BiH, zbog poznatih razloga, nije moglo da svoje mišljenje i stavove o predloženom programu rada Parlamentarne skupštine BiH. U nekim konsultacijama koje smo sada obavili, ja bih pokušao da ukažem na nekoliko bitnih činjenica, sa molbom da se one, u izvjesnom smislu, ugrade, jer one bi, u stvari, bile samo pospješene onoga što je već Parlamentarna skupština BiH uradila na nekim prethodnim sjednicama.

Istina je, u preambuli ovog dokumenta se pominje i briselska konferencija, odnosno, briselska deklaracija. Međutim, iz sadržaja programa rada ne vidi se da su uvažene određene preporuke, koje su date na toj konferenciji, pa zbog toga ostaje jedan vakum izjašnjenja Parlamentarne skupštine BiH prema ovoj vrlo važnoj konferenciji i vrlo važnom dokumentu.

S druge strane, na pretprošlom zasjedanju, Parlamentarna skupština BiH se takođe izjasnila o jednom važnom dokumentu, a to je akcioni program i plan aktivnosti koje je predložilo Predsjedništvo BiH, u smislu i u cilju da se BiH pripremi za početak pregovora sa EU, odnosno, to je plan aktivnosti, mjera, koje treba da uradimo kako bismo sa prvim januarom stekli status i pravo pregovora sa EU.

Ja, stoga, predlažem, da ne bismo sada išli od jednog do drugog zakona, od jedne do druge tačke, možda u tački 19., odnosno 10., gdje je analitičko-informativna djelatnost, da napišemo „realizacija aktivnosti koje je dao Komitet za implementaciju mira u BiH“. S tim bismo obuhvatili i madridsku i briselsku deklaraciju i stvorili prostor za aktivnosti koje proističu iz ova dva dokumenta.

Drugo što bih predložio u tački 19. Zakonodavne aktivnosti, u pitanju je materijalna greška. Zakon nije o carinskim zonama, nego Zakon o slobodnim zonama. Slobodne zone su u nadležnosti države, a carinske su u nadležnosti entiteta.

Kod tačke 27. Zakon o standardizaciji, predlažem da stoji zakoni o standardizaciji, jer oni obuhataju jedan širi set zakonskih rješenja i okvira koje treba uraditi kako bi BiH mogla da bude država koja može normalno da obavlja uvozno-izvozne aktivnosti, posebno je ovo važno sa stanovišta izvoznih aktivnosti.

U okviru ovog seta zakona, mi smo već, zajedno sa FAR programom i sa OHR-om, pripremili pet zakona, gdje je, između ostalog, i zakon o akreditaciji, a još jedan dio zakona bi trebao da bude donesen, koji bi obuhvatio tzv. zaštitu intelektualne svojine, zatim zakon o transparentnosti. Već se neke aktivnosti oko toga vode. Ja se nadam da će vrlo brzo biti nacrt ovih zakona prezentiran Parlamentarnoj skupštini BiH, preko Vijeća ministara BiH.

U tački, malo izvinite što ovako idem, u tački b. Analitičko-informativna djelatnost. Tačka 5. Studija, izrada studije za potrebe ugovora o Paktu stabilnosti. Vjerovatno da je tehnička greška, da mi ovo ne radimo, to će nama ponuditi, a mi smo dužni da provodimo ono što oni nama daju. Znači, ne radimo mi to, nego to rade oni koji nas žele uvesti u ovaj integracioni proces. U tački 6. Program i aktivnosti na izvršenju obaveza preuzetih za donatorsku konferenciju, predlažem da se preformuliše, jer ovo je nešto drugo, prijedlog obaveza koje treba BiH da ispuni, kako

bi se naredna donatorska konferencija održala, jer u prethodnim donatorskim konferencijama, mi nismo preuzimali obaveze, one su bile diktirane drugim konferencijama i drugim dokumentima. Predlažem da se u tački 20. istog poglavlja b., doda 21. tačka koja će biti realizacija programa aktivnosti Predsjedništva BiH, odnosno, akcionog programa koji je Parlamentarna skupština BiH potvrdila kao svoj akcioni program, koja se tiče početka pregovora BiH o Ugovoru o stabilizaciji i pridruživanju. Na taj način bismo preuzeli cijeli akcioni program koji je usvojio ovaj parlament, da ne idemo taksativno na nabrojanje pojedinih njegovih elemenata.

Na kraju, ima još nešto što bi, vjerovatno, trebalo pregledati u dosadašnjim aktivnostima, šta je urađeno. Ne znam da li je to uobičajena praksa da se ono što je urađeno možda izbaciti iz ovog programa rada, obzirom da ga sada donosimo ili da ostanu ovdje, jer ima nekih zakona, ima nekih aktivnosti koje su već završene, a one stoje u ovom programu, bez obzira što on nosi naziv "Juni 2000.godine". To je sad čisto stvar pristupa i ne znam da li to treba uraditi ili ne. Ja se potpuno slažem i sa gospodinom Spahićem i dijelom prethodnih govornika, strategiju da treba uraditi, no to je jedan posao u kojem moramo postići vrlo visok stepen konsenzusa i uvažavanja između, kako Vijeća ministara BiH, tako i vlada entiteta, pa i šire, obzirom da međunarodna zajednica, kao jedan od garanata mira i procesa obnove, rekonstrukcije, želi da ima dokumenat, koji će odražavati sve interese, ne samo parcijalne, nego jedna lepeza svih interesa, koji u BiH vladaju. Ta strategija je urađena od strane Ministarstva vanjske trgovine. Ja sam to naglasio. Ona je sada na nivou razmatranja od strane eksperata, profesora univerziteta, nadam se da će to oni vrlo brzo napraviti i ponuditi dokument koji se može raspraviti. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Nastavljamo sa raspravama. Gospodin Malkić, gospođa Rađević, gospođa Havel, pa gospođa Perkanović. Time ćemo zaokružiti, ja se nadam, rasprave i dati pauzu, prema vašoj želji.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, uvažena gospodo, bez obzira na velike obaveze i pretrpanost programa, ja tražim da određeni set zakona, koji reguliše međuentitetski i međudržavni transport, odnosno prijevoz, uđe u program kako bi se mogla regulisati ova anarhija koja vlada u pogledu pružanja saobraćajnih usluga na području BiH i entiteta. Ne bih nabrajao koji su to zakoni, dostavit ću, ako treba pismeno, a mogu ih sad nabrojati, pismeno, zakonske akte. Također, tražim, odnosno predlažem da u Program uđe zakon o izmenama i dopunama Zakona o putnim ispravama, jer je to obaveza po osnovu madridske konferencije i Vijeća za implementaciju mira, a u Njujorku su članovi Predsjedništva BiH potpisali saglasnost za jedinstvene putne isprave. Također, neophodno je, obzirom da hoćemo državu normalnu, a ne državu bolesnika, da na nivou države imamo regulisan Zakon o sportu i da imamo Zakon o Crvenom križu/krstu.

Mislio sam komentarisati ove komentare, koji su išli, replike, ostat ću bez toga. Nadam se da će ovo ući u program rada Predstavničkog doma.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Malkiću, gospođa Rađević.

DESANKA RAĐEVIĆ

Kolege poslanici, gospodo predsjedavajući, dozvolite mi da na početku, izlazak za ovu govornicu iskoristim da upravo definitivno postavljenim članovima Ministarskog savjeta BiH čestitam i posebno na danas datoj izjavi, odnosno zakletvi, ali bih, uz tu čestitku, i zamolila ih da barem s vremena na vrijeme, prisjete se riječi koje su danas ovdje izgovorili, a naročito kada su rekli da će poštovati Dejtonski sporazum.

Što se tiče tačke dnevnog reda o kojoj raspravljamo, željela bih da kažem sljedeće. Pošto sve kolege poslanici, koji su do sada izlazili sa različitim prijedlozima, zajedničko je, svim prijedlozima, da niko nije predložio da se bilo šta izostavi ili odgodi iz ponuđenog prijedloga rada. Mislim da se može izvesti zaključak da ponuđeni prijedlog programa rada, ovakav kakav je, za sve je prihvatljiv, te predlažem da, kada se rasprava okonča, zaista u prvom dijelu glasanja glasamo za taj ponuđeni prijedlog, a onda da se razmatraju i svi ponuđeni prijedlozi, koji su ovdje za ovom govornicom izrečeni. O njima želim da kažem sljedeće.

Sa većinom ovih prijedloga se ja lično, govorim u svoje ime, slažem da uđu u program rada, sa nekim uopšte ne bilo kada da uđu. Međutim, zaista su predlagači zaboravili činjenicu da je prosto nemoguće, kad bi samo bili glasačka mašina, i da od sjednice do sjednice samo po pet, šest samo izglasavamo, ne bi se ovo sve moglo uraditi u mandatu, koji mi imamo, zaista je preambiciozno sve ovo uvrstiti u program rada, imam dva razloga što za većinu ovih prijedloga neću glasati, govorim u svoje ime, jedno je zato što je zaista iluzorno očekivati da budu ostvareni, a drugo je što, u suštini, sam apsolutno protiv njih. Želim ovdje, također, da izrazim svoje mišljenje, da ću izričito biti protiv toga, da bilo kakva inicijativa za promjenu Ustava BiH ili bilo kakva formulacija tačke za sastav programa rada, koja se odnosi na Odluku Ustavnog suda BiH, uđe u program rada, biću protiv toga iz sledećih razloga, zato što Odluka Ustavnog suda BiH, praktično, još i ne postoji, samo iz sredstava informisanja saznali nešto o njoj. Evo, čak i sami predlagači su rekli da će tek danas službeno biti objavljena, a iz onoga što smo saznali, donesena je na takav način da moj narod nema u tome nikakvog uticaja ni učešća i ja, zaista, za to ne mogu glasati. Da bude gore, poznat je stav mog naroda, a Odluka je suprotna. Međutim o tome da se Odluka Ustavnog suda BiH mora poštovati, vrijeme će u budućnosti pokazati šta će se sa tim dogoditi. Ne bih htjela da o tome raspravljam, samo hoću da kažem da ću protiv toga glasati i ja lično, a govorim samo u svoje lično ime. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Izvolite, ali kratko pitanje.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja sam vrlo precizno rekao da očekujem da će procedura biti u skladu sa Ustavom i ja nisam učestvovao na način kako je vođena polemika oko toga,

razumijevajući sasvim drugi pristup. Sad sam iznenađen da gospođa Rađević ima dva načina glasanja, u ime mog naroda, tako se izrazila, i u svoje lično ime. Koliko ja znam, ovdje su samo predstavnici partija, a ima i partija, bez obzira jesu li velike ili male, u kojima se nalaze dijelovi svakog naroda i svake manjine u BiH, tako da taj jedan pluralizam, ja vas molim, ako možete, samo da objasnite kako možete u ime cijelog naroda na Predstavničkom domu reći hoćete ili nećete, a onda svaka čast na korekciji u vlastito ime, to se podrazumijeva, o tome ne treba ni govoriti, ali nije mi više jasno kuda to ide ova rasprava, kad govorimo o Programu rada. Ovo je program rada i zna se da će ustavna odluka Ustavnog suda BiH doći kad bude na dnevnom redu, bez obzira hoćemo li staviti program rada ili nećemo, a inicijative koje smo mi dali u novembru i decembru moraju po poslovniku biti na dnevnom redu, a one mogu biti odbačene, ali ne mogu se izbaciti.

PERO SKOPLJAK

Isto pitanje sam ja postavljao kad neko izađe ovdje za govornicu, kad se ne drži točke dnevnog reda, ako hoćete, pomozite mi, ako nećete, onda ja ne mogu sam sebi pomoći.

DESANKA RAĐEVIĆ

Evo, kratko ću odgovoriti kolegi Spahiću. Mene je jedna stranka delegirala na listu biračima. Nakon što sam izabrana, ja predstavljam građane RS, narod i građane RS. Ne više članove i simpatizere svoje stranke, interes RS, a onda to znači i države čiji je to entitet, to se valjda podrazumijeva, ne treba to da naglašavam. Inače za ovom govornicom do danas nisam nikad upotrijebila termin “moj narod”, govorila sam građani, narod, birači, itd. Sada sam taj termin upotrijebila isključivo zato što su u sastavu Ustavnog suda BiH dvojica sudija Ustavnog suda BiH, predstavnici srpskog naroda iz RS. Govorila sam o njihovom učešću i o donošenju odluke i zato sam rekla moj narod.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa, gospođo Havel, izvolite.

ANA HAVEL

Cijenjeno predsjedništvo, zastupnici i posebno već malo razrijeđeno Vijeće ministara BiH, želim vam, ipak, čestitati i nadam se da ćemo vrlo brzo vidjeti rezultate rada ovog novog vijeća. Ja ću biti veoma kratka, inače sam i do sada uvijek bila kratka. Željela bih reći da je ovaj program rada, ponuđen kakav jeste, prihvaćen od svih zastupnika, to je opći zaključak i mislim da se svi slažemo sa ovim. Mi smo ovo dobili kao prijedlog i ja mislim da su svi zastupnici koji su danas iznijeli ovdje razne svoje sugestije i prijedloge trebali već za današnju sjednicu dostaviti pismene amandmane. U tom smislu, mislim da se sad ova rasprava pretvara u raspravu o nacrtu i ja bih vas zamolila da se o tome odredimo. Osobno mislim da je bilo dosta dobrih prijedloga. Bilo je prijedloga sa kojima se, naravno, ne bih složila i određen broj zastupnika isto tako misli. Mislim da bi se određeni broj prijedloga mogao i prihvatiti, ali već ovaj prijedlog je tako obiman i tako, hajde da kažem, dobar da bismo ga trebali usvojiti, a u hodu kasnije, onako kako nama bude predlagalo Vijeće

ministara BiH, dalje stavljati na dnevni red, ako budemo mogli sve ono što budemo u prilici o čemu možemo raspravljati. Mislim da ne bismo trebali ovu raspravu dalje dužiti. Mislim da bismo trebali završiti raspravu oko ovog prijedloga, naravno, uvažavat ćemo stavove i mišljenja svih zastupnika, ali ja bih vas zamolila za malo više tolerancije. Mislim da bismo trebali danas na ovoj sjednici donijeti ovaj program rada, pa makar, ako treba, i sa nekim manjim primjedbama i sugestijama koje će se ugraditi u taj prijedlog, i u tom smislu, imam konkretan prijedlog. Gospodin Kurtović je izašao zaista sa suštinom, sižeom svih ovih dosadašnjih prijedloga koji su dati i mislim da bismo trebali podržati ono što je gospodin Kurtović rekao, naravno, jedino što je na kraju rekao da se odnosi na one dijelove programa rada koje smo mi već odradili. Da li da ostanu u programu rada ili ne? Ja mislim da treba ostati u programu rada i naznačiti da smo već uradili i donijeli to, dakle, da ovaj program rada ostane cjelovit i one prijedloge koje je dao gospodin Kurtović da usvojimo i da danas donesemo ovakav prijedlog kakav je pred nama. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospođa Perkanović.

MARA PERKANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti. Po pitanju programa rada, ja samo dajem značaj Izbornom zakonu, koji je prvi, najneophodniji zakon koji se mora u prioritetu donijeti, među prvima.

Pod dva, dajem prioritet korištenju i zaštiti naziva BiH. S obzirom da je u zadnje vrijeme, već posljednjih godinu i više, na sceni zloupotreba imena BiH, pogotovo od Federacije BiH, mislim da je ovaj zakon vrlo bitan da se donese, da se zna gdje i kada se može koristiti i nastupati ispred BiH.

Pod treće bih kao važnim naznačila ekonomsku i socijalnu politiku iz domena institucija BiH, a to je razumljivo upravo zbog ekonomskog stanja i zbog standarda stanovništva koje živi iz dana u dan u sve težim uslovima. To bi bilo iz ovog.

Meni je žao, ja moram da napomenem i ovdje da se obratim gospodinu Tokiću i gospodinu Neimarliji, zbog diskusije koja nije nimalo demokratska, nije u redu da se osporava ljudima ili bilo kome od nas poslanika pravo na mišljenje, pravo da izrazimo svoje mišljenje za ovom govornicom. Mi smo često ovdje prisutni, izloženi ne samo diskusijama, nego i scenama od gospodina Tokića i nismo komentarisali na ovakav način, kako je to komentarisao gospodin Tokić. Svesrdno se zalaže za ljudska prava. Gospodine Tokiću, šta ste učinili po pitanju diskriminacije izbjeglog i raseljenog lica, koje je diskriminisano u Zakonu o privatizaciji, prava na privatizaciju stanova na koje ljudi imaju stanarsko pravo? Da li ste išta učinili po tom pitanju, a često smo ovdje za govornicom izloženi torturi vaših diskusija koje idu u pravcu tome, kako smo mi pojedinci tu okrenuti prema njemu na ovaj ili onaj način ili prema ovoj skupštinskoj govornici. Ja mislim da mi imamo svi demokratsko pravo da kažemo šta mislimo, šta osjećamo i šta želimo da kažemo, a ako mi imamo strpljenja da slušamo gospodina Tokića i gospodina Neimarliju, ja mislim da i oni trebaju da imaju strpljenja da saslušaju. Ne moraju oni to uvažiti, to što čuju. Ako imaju kontraargumente, mogu da iznesu te argumente, ali ne mogu na ovakav način da optužuju pojedine poslanike, molim vas.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Ja vas molim da ne ulazimo ... Neimarlija ima primjedbu, pa onda Tokić, pa, evo, ja ću dati rado, ako ćeš ti odgovoriti, prozivala je ime i prezime.

HILMO NEIMARLIJA

Bez namjere da išta polemiziram, morao sam da reagiram, jer je posrijedi netačan navod i bojim se krivo razumijevanje onoga što sam ja rekao. Ja sam kazao, naravno, da, oslanjajući se na nastupe kolege Banjca, kolega Banajc ima pravo, a mi svi obavezu da saslušamo njegove stavove, odnosno njegovo mišljenje, ali za ovaj parlament, također sam kazao, nevažno šta kolega Banjac osjeća i isto tako vrlo je značajno da kolega Banjac poštuje neki red koji je ovdje, koji se sam po sebi podrazumijeva, a to je da nam se obraća sa ovog mjesta. Ja sam upravo govorio o pravu kolege Banjca da iznosi svoje mišljenje i našoj obavezi da to mišljenje saslušamo. Nisam nikada osporio nikome pravo na mišljenje. Osporavam pravo da nas ljudi ovdje zamaraju izrazima o svojim osjećanjima prema ovom ili onom poslaniku, prema ovom ili onom nastupu i naravno ostajem pri tome.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, ja bih potertao i molio izjašnjavanje o mom prijedlogu povjerenja gospodinu Banjcu, obzirom na direktno osporavanje Ustava BiH, odnosno odluka Ustavnog suda BiH, te interpretiranje Odluke Ustavnog suda BiH neprimjereno za onoga ko sjedi u Predstavničkom domu, u Kolegiju Predstavničkog doma i ima ta ovlaštenja da predstavlja ovaj visoki dom.

Što se tiče pitanja prethodnog diskutanta, ja želim sasvim jasno reći, čitav moj politički angažman se zasnivao na ostvarivanju punih ljudskih prava, mogućnost ljudima da ostanu u svom domu i u tom kontekstu navest ću samo dva primjera, vezano za narod za koji pretenduje gospođa i još neki u proteklih 10 godina. Dva primjera.

Kada su 1996. godine, Krajišnik, SDS i radikali, provodili sistematsku aktivnost na Ilidži, plašenjem, zastrašivanjem u Vogošći, Hadžićima, da narod napusti...

PERO SKOPLJAK

Nemoj ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja odgovaram na pitanje koje je postavljeno. Gospodine predsjedavajući, Vi niste trebali dozvoliti da se to pitanje postavi. Ja sam na toj Ilidži, sa svojim prijateljima, građanima srpske nacionalnosti doprinisio i učestvovao, da pored i onoga što je radila neprofesionalna vlast Federacije BiH pa i izjava Izetbegovića da bi bilo dobro da ostanu, a još bolje da ne ostanu, radio sam na ostanku tih ljudi i

moćnosti da raspoložu svojom privatnom imovinom. Kada je sav SDS, radikali, Špirić, kao Drvarčanin, djelovao protiv povratka ljudi u Drvar, ja sam i u Drvaru i u Banja Luci i u Modriči i u Bijeljini, na svim mjestima, djelovao da ti napaćeni ljudi ostanu i vrata se svojim domovima i raspoložu svojom privatnom imovinom i imaju osnovna ljudska prava. Za kraj, ja imam puno moralno pravo, nakon 10 godina, da kažem sramotno je da predstavnici SDS-a i radikala, nakon svega što su njihovi mentori, učitelji i politika, bez distanciranja prema toj politici, drže lekcije ovdje o ljudskim pravima. Ja to neću dozvoliti, ostali bujrum, glasajte vi i za Banjca ponovo i za Tuševljake, ja lično neću, s punim moralnim ...

PERO SKOPLJAK

Gospodin Banjac najprije. Pročitat ću vam kako ste se javljali, molim vas. Gospodin Banjac, gospođa Perkanović, gospođa Jovanović, pa onda Rađević ...

MIRKO BANJAC

Ovdje je u pitanju odnos kojeg ste čuli. Ja taj odnos ne sporim, on je takav i dobro je da se čuo iza ove govornice. A oni koji spore pravo da se govori, pravo da se iznosi mišljenje i to je njihova demokratija i neka im bude takva demokratija. To da se glasa o mom povjerenju i ja zahtijevam, glasajte, gospodo, ali nećete moći bez gospode iz RS, a kad oni to budu htjeli, mene druga strana neće ni interesovati. Tako da znaš, gospodine Tokiću, da nećeš moći bez gospode iz RS. E, pa šta ti ja mogu i poslije novembra vidjet ćeš.

Drugo, ja vas molim, hoću da se podijeli stenogram, jer ovo nije u pitanju, ja ponovo ponavljam, evo, još jednom ponavljam, Odluka Ustavnog suda BiH donesena je preglasavanjem jer predstavnici jednog naroda, a to je srpski, koji je, prema načinu konstituisanja Ustavnog suda BiH, tamo su ljudi, dva Srbina, prema načinu konstituisanja, nijedan od njih nije glasao za tu odluku. Još jednom tvrdim nijedan. Za mene je to preglasavanje i ja još jednom to ponavljam, a implementacija te odluke, gospodo, ide u skladu sa Ustavom i vidjet će se kakva će biti njena implementacija i to u skladu sa Ustavom. To što vi hoćete da glasate oko izjave, glasajte koliko god hoćete, ali, zapamtite, ovo je realnost. I ja lično želim da niko nikog ne preglasava i niko nikoga ne majorizuje i niko nikog ne ugrožava, a ja vas molim, krajnje je vrijeme, i još jednom ću da ponovim, napustit ću sjednicu svaki put kada bezočno i besramno gospodin Tokić bude upotrebljavao nečija druga imena, bez obzira ko su ti ljudi, bez obzira kolika je njihova zasluga, to će cijeliti istorija i slažem se, a ja nisam niko drugi izuzev Mirko Banjac, sa apsolutnim imenom i prezimenom i integritetom ličnosti, i ako me ubuduće, gospodine poslanice, budete tako etiketirali, to je Vaše pravo i Vaša je demokratija i Vaš je to odnos prema poslanicima i prema ovoj skupštini, neka Vam je na obraz.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Molim vas, gospođa Perkanović, gospođa Jovanović, pa onda gospođa Rađević i onda zaokružujem raspravu, jer ovo zaista nema smisla ovako dalje. Onda dajem pauzu od pola sata.

MARA PERKANOVIĆ

Gospodine Tokiću, ja sam postavila konkretno pitanje. S obzirom da je SDP učestvovala u donošenju ovakve odluke, donošenju ovakvog zakona, u stvari za izglasavanje ovog zakona o privatizaciji stanova na koji se ima stanarsko pravo i jedna od tačaka Zakona, doslovce, donosi diskriminaciju i košenje sa Zakonom o izbjeglicama i raseljenim licima u BiH, gdje povratnici, izbjeglice i raseljena lica, nemaju ista prava kao ostalo stanovništvo i građani u Federaciji BiH. Nemaju pravo na otkup stana odmah, nego moraju da provedu dvije godine u stanu da bi stekli pravo za otkup stanova. Eto, to je bilo to konkretno pitanje, a Vi ste otišli sa odgovorima koji su bili daleko od ovoga.

PERO SKOPLJAK

Ja smatram da će službe moći dati konkretne odgovore na ovakva pitanja, pa vas molim da se suzdržite u tom smislu.

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, razrijeđeni Savjet ministara, ja vam čestitam, žao mi je ako neko od fotoreportera na početku nije napravio onu zajedničku fotografiju, pa da imamo za uspomenu i sjećanje. Mala primjedba.

Ja bih zamolila da mi odmah poslije pauze se izjasnimo o predloženom programu našeg rada, da tu uđe ono sve što smo radili ovih sedam mjesec, šest mjeseci prethodnih, do kraja da odradimo maksimalno, da vrijeme bude korisno potrošeno, a ne kao do sada. Ja zaista za ovom govornicom ne želim da pomenem riječi koje su rečene od mog komšije s one strane Majevice, kolege, poslanika Tokića, gimnastika, ovo ono. Razlika danas, u odnosu na one prethodne, samo je pitanja koja se promijenila, sad dolazite s druge strane za govornicu. Ljude koje pominjete i stalno se vraćate deset godina unazad, ja nisam ni SDS, ni radikal. Razočarana sam Vašim programom, da sam za ovih godinu i po dana jednom čula šta će SDP da uradi 2010. bila bih zadovoljna, kao poslanik. Stalno se vraćate u '90. Šta ste Vi uradili, evo, ja imam kao prve komšije, pitanje za Vas, 15. maja 1992. godine u Tuzli. Ako niste gledali televiziju ili navijali, niste ni pomogli onim ljudima. Ja ću biti sa Vama, kad pokrenete inicijativu, kao multietnička stranka, sa onim ljudima koji su poginuli na Brčanskoj Malti 15. maja, podigne obilježje, kao onima koji su poginuli 25. maja, pa da im zajedno odamo dužno poštovanje. Tad ću vjerovati u Vaš neki napredni program. U sve ovo do sada što ste pričali, kao čovjek i poslanik, jako sam razočarana, zbog svih generacija koje će živjeti u onome što im Vi stvarate. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Ja vas još jednom molim, dajte da usmjerimo raspravu. Gospođa Rađević, gospođa Špirić, Tokić i zaokružujem ovdje raspravu.

DESANKA RAĐEVIĆ

Gospodinu Tokiću želim da kažem dvije stvari. Prva je potpuno suprotna od mog kolege Banjca, hvala Vam kad neke ljude spominjete i ja sam ponosna da ih spominjete i onda se ovako zamislim, pa mi žao što sam se u tu stranku učlanila tek 1995.godine, stvarno mi je žao.

Drugo, gospodine Tokiću, kad ste Vi pomagali, ograđujem se, možda neću tačnu riječ reći, tim jadnicima koje su ovi strašili na Ilidži, kad ste im pomagali, vidite koliko su oni u Vas povjerenja imali pa vam uopšte nisu dali glasove ni na jednom glasanju od tada do sada i dozvolite da iznesem jedno kratko svoje sjećanje na te dane. Na dnevniku televizije koja sebe zove TVBiH, bila je ovakva rečenica od voditelja i urednika dnevnika, slika je prikazivala unutrašnjost jedne srpske kuće u Vogošći, a komentar je bio: “poslednje im je bilo, što su htjeli da urade, da opljačkaju imovinu”.

PERO SKOPLJAK

Ja Vas ipak molim, ostanimo dostojanstveni. Gospodin Špirić, pa onda gospodin Tokić i onda više nema prijava, molim vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo poslanici, cijenjeni gosti, uvaženi članovi Savjeta ministara BiH, iskoristit ću, naravno, ovo svoje pravo, još danas kao poslanik da kažem par stvari. Mislim da nije gotovo ni bilo razloga da izlazim, da nisam par puta pomenut, i kad me god pomenu bez razloga, ustat ću da kažem par rečenica.

Mislim da bi dobro bilo organizovati zabavnu emisiju da u njoj učestvuje gospodin Tokić i ne bi trebalo koristiti dragocjeno vrijeme parlamentarne rasprave o interesu građana BiH. Gospodin Tokić ima apsolutno pravo, kad god zaželi, kad se koja televizijska kuća zainteresuje za nastup i raspravu, da između poslanika to organizuje, ja ću rado da se odazovem i mislim da će najmanje poštovanje ljudskih i građanskih prava u BiH zavisiti od izjava pojedinaca, bilo da je to Tokić, Nikola Špirić ili bilo ko drugi.

Gospodin Tokić zaboravlja da kaže pred licem javnosti BiH da je Nikola Špirić zamrznuo stranački rad od momenta izbora u Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, jer je nemoguće voditi stranačke kampanje i boriti se za ljudska prava građana BiH. Zaboravlja Tokić da to navede kao argument u prilog, a mislim da njegovo hodanje po BiH, priče koje priča, ukoliko se neko upeca, molim lijepa, neka glasaju, ja nemam ništa protiv, ali bih zamolio gospodina Tokića da stvarno poštedi javnost ovakvih rasprava. Legalne su i legitimne inicijative svakog poslanika u opozivu – smjene itd., i mislim da se tu ne treba ustručavati, treba jednostavno na zahtjev poslanika reagovati konkretnom aktivnošću od strane predsjedavajućeg, staviti to na glasanje i mislim da ovo nije dobar put, taman sam htio da vjerujem da smo u prilici, nije pogotovo dobar put da se pominje ime novoizabranog predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH i želim kao član tog savjeta da reagujem. Mislim da bi to trebao biti zadatak svih nas kolega u Ministarskom savjetu da jednostavno, podržavajući

jedni druge, tako ostvarimo program Ministarskog savjeta i to će biti najbolji put našeg zajedničkog rada. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Toliko smo se trudili da Vijeće ministara BiH vidimo ovdje, sad kad ga prvi put vidimo ovdje, u cjelovitom sastavu, nismo bili baš isuviše fer prema njima. Pa ja ih, ipak, pozivam neka budu u cijelom sastavu ovdje pred nama. Gospodine Tokiću, i onda završavam raspravu po tački 3.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo, s obzirom da je protekli period dobrim dijelom bio odslikan kao i ranije u historiji, kad se izrekne neistina, a ponavlja stalno, onda postane kao i prihvatljiva određenom broju neinformisanih ljudi. Želim odgovoriti na dva pitanja.

Šta sam ja kao uradio u ovom parlamentu? 14 zakonskih projekata predložio i obrazložio i donio u ovaj visoki dom, što je osnovna funkcija svakog predstavnika, izuzev ako neki članovi Parlamenta nisu doživjeli rad u parlamentu da glasaju protiv svih zakona koji nose u svom naslovu „zakon BiH“. Ko je glasao? Gospodin Špirić, naravno, moglo bi se protiv pitanje reći i objasniti, da je nakon nekoliko stotina glasova koje je gospodin Špirić dobio na lokalnim izborima i logično bi bilo da ugasi tu stranku, a ne da se krije iza navodnog angažmana za ljudska prava u novom sazivu Vijeća ministara BiH. A što se tiče politike koju SDP predstavlja i koju ja pokušavam obezbijediti da bude prisutna na čitavom dijelu BiH, želim reći da je to stranka sa najvećim legitimitetom, i u tom kontekstu je i ova slika Vijeća ministara, da li uslikana do novembarskih izbora ili ne, jeste slika koja ne predstavlja legitimnu volju građana BiH na ono što danas imaju, što su dobili konceptom vlasti i s obzirom na ono za što su glasali na proteklim lokalnim izborima. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim još jedanput, sumnjam da će biti pitanja na ovakve rasprave, smatram da ovo nije ni korektna ni konkretna demokratska rasprava koju smo vodili, govorim sada za sve nas. Prema tomu, zaključujem ovu raspravu o tački 3. Dajem pauzu od pola sata, a onda ćemo staviti na povjerenje i glasanje sve ono što vi želite.

/PAUZA/

Zahvaljujem na nazočnosti, dakle, ima nas 24, prema izvješću Tajništva. Možemo nastaviti sa dnevnim redom. Ovdje ste vi tražili da se izjasnimo tko je za izglasavanje nepovjerenja mom kolegi, dopredsjedavajućem, gospodinu Mirku Banjcu. Ja to moram staviti na izglasavanje, pa vas pitam

Tko je za to da se Mirku Banjcu izglasa nepovjerenje, tko je za nepovjerenje Mirku Banjcu, pitam vas sve?

Ovdje je poslanik, gospodine, tražio da se izjasnimo o tomu i njegovo je to pravo.

Pa niste bili nazočni. Molim Vas, onda ostanite na svom mjestu. Jedan Vaš kolega je eksplicitno tražio izglasavanje povjerenja ili nepovjerenja, prema tome, ja to moram staviti na glasanje, a vi to glasanjem potvrdite za ili protiv. Moramo glasati, molim vas.

Ma, nažalost, ima puno stranačkih propagandi, gospodine Bičakčiću. Vi ćete se moći izjasniti za ili protiv.

RASIM KADIĆ

Ja moram da primijetim da smo mi imali, koliko se sjećam, mi smo imali tačku dnevnog reda Prijedlog rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Ja vas molim da najprije se izjašnjavamo, ono što je osnovna zadaća ove tačke dnevnog reda, a sve druge zaključke u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, to su naknadne stvari, a nemam protiv da se izjasnimo u vezi s tim, ali molim vas da idemo redom, da sad odjednom to pitanje ne postaje, da ne pojede suštinsku stvar, a to je Program rada Predstavničkog doma. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

OK, ako se vi slažete. Mi imamo ovdje, što se tiče Programa rada, 3. točke, zaokruženu raspravu i nadam se ...

MIRKO BANJAC

Ja se izvinjavam, mogu li dobiti riječ?

PERO SKOPLJAK

Izvolite.

MIRKO BANJAC

U sastavu rasprave, poštovana gospodo, o programu rada, traženo je izglasavanje nepovjerenja i ja se pitam zašto? Zato što sam, kao poslanik, izašao i rekao to što sam rekao, a zamolio sam da se izvuče iz stenograma i podijeli svima vama i hoće da se u vezi toga glasa o mom povjerenju. Ja tražim da se glasa o mom nepovjerenju. Tražim to, a ako je način da ovdje se ne smije iznositi mišljenje, izjasnite se, gospodo. Ja mogu da shvatim da ja radim loše ili dobro, to nema problema, ali zato što sam ja rekao to, hoću da vam se podijeli, jer ću ja to podijeliti novinarima, hoću da se kaže da se ovdje ugrožavaju ljudska prava, pravo na mišljenje mene, kao poslanika, i ja tražim da se glasa o nepovjerenju, evo, sad ja to tražim.

Ja sam ovdje govorio, gospodo, ne kao zamjenik predsjednika, ja za ovom govornicom ne govorim kao zamjenik predsjednika, nego govorim kao narodni poslanik. Hoćete li i vi, gospodo, može li neko glasati o vama, o vašem povjerenju ili nepovjerenju, kao poslanik? Je li to praksa koju treba uvesti. Samo izvolite, uvedite, nema problema. Ja vas molim da se izjašnjavate kako god hoćete. Ali, tražim, kao čovjek, i hoću da uđe u zapisnik, u stenogram, da je jednom poslaniku glasano o

povjerenju na drugu funkciju zato što je rekao ono što misli, a vi znate da moj poslanički imunitet mi garantuje da za ovom govornicom, u vezi sa raspravom, smijem da kažem ono što mislim, sad ne smijem to da kažem. Evo, neka i ne smijem. Ja te molim, gospodine predsjedavajući, mi smo kao članovi Kolegijuma apsolutno ravnopravni i samo si jedan od ravnopravnih i ja tražim i samo molim da mi kažete zašto mi se glasa o ne povjerenju. Hoću da znam. Zato što sam rekao to što sam rekao. Hoćete li da još koji put ponovim. Ja stojim iza onog što sam rekao i molim da se podijeli svima vama i novinarima. Molim da se podijeli.

PERO SKOPLJAK

Ja ću staviti na glasovanje ono što Vi tražite, ali, molim Vas, da to bude korektno.

RIJAD RAŠČIĆ

Hvala Vam. Gospodine predsjedavajući, uvaženi poslanici, uvaženo Ministarsko vijeće BiH, mislim da je jedno od osnovnih ustavnih prava poslanika u ovoj skupštini da iznesu svoje mišljenje i da za to ne mogu biti krivično proganjani, naravno, ni moralno proganjani. Naravno, kolega Banajc može imati pravo da kaže da u ovoj državi BiH ne mogu biti narodi u jednom ili u drugom entitetu konstitutivni, to je njegovo pravo i njegovo mišljenje. Moje je mišljenje da mi treba da budemo konstitutivni i mi treba u ovom Parlamentu da na demokratskim principima se ubjeđujemo za te ciljeve. Ustavni sud BiH, koji je Dejtonom formiran, donio je tu odluku, presudu. Na organima države BiH i svim drugim izvedenim institucijama jeste da provedu tu odluku, bilo bi dobro da mi ne koristimo ovu skupštinu i ovu govornicu za političke promocije i za gubljenje vremena, nego da raspravljamo po dnevnom redu i ne mislim da ima razloga da se izglasava nepovjerenje poslaniku koji ima drugačije mišljenje od mog ili nečijeg drugog i mislim da nije korektno da se to stavlja na dnevni red. Jeste korektno da, možda mi u zatvorenoj sesiji, otvorimo raspravu, kao poslanici, bez novinara, kao ljudi, da otvorimo tu temu i da razgovaramo, da se ubjeđujemo. Mislim da pripadamo civilizaciji koja je živjela u državi koja je podržavala suverenitet naroda i entiteta, dakle, u takvoj smo državi bili, ta država se raspala. Mi ćemo biti sudionici ponovne reintegracije balkanskih prostora, ko će u tome biti, to opet zavisi od nas. Onaj ko je toga svjestan, može doprinijeti i diskusiji i razvoju situacije, uključujući i ove u Bosni. Ko ne bude svjestan, jednog dana će se priključiti ili će biti protiv. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepo. Ja moram staviti ono što vi budete tražili. Gospodin Tokić, pa gospođa Perkanović, pa onda gospodin Mirko Banjac.

TOKIĆ SEJFUDIN

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja sam zaista iznenađen da nismo dobili stenogram diskusije i pored, očito, zaključka ovog Predstavničkog doma i da smo ušli u nastavak zasjedanja na način kako se interpretira šta je rečeno, šta nije rečeno. Za mene nema nikakvog spora, meni su logične, razumljive i očekivane reakcije SDA u ovom pravcu, ali bih vas molio, nemojmo mijenjati teze. Gospodin

Banjac kad je nastupio, prije toga je prozvan kao zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma PSBiH, kad je govorio, nije se ogradio, što bi trebalo, prema poslovniku, da govori kao poslanik.

Dalje, ja ne tražim da gospodin Banjac bude opozvan kao poslanik, nego da bude opozvan kao predsjedavajući Predstavničkog doma i ponovit ću dio svoje diskusije, kao čovjek koji će sutra sa Bičakčićem i drugim iz koncepta ove vlasti sjediti i predstavljati ovaj Predstavnički dom pred međunarodnim institucijama, vladama i parlamentima, uključujući i razgovore vezane za temu koja je problematična. Ja mislim da u Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ne može biti čovjek koji negira odluku Ustavnog suda BiH, ne prihvata odluku Ustavnog suda BiH i interpretira na način koji je suprotstavljen i Ustavu i radu Ustavnog suda BiH i to je bila moja diskusija.

Stoga tražim da stenogram stigne, podijeli se svim poslanicima i da se, shodno tome, sve ovo što je gospodin Raščić i što je možda gospodin Bičakčić imao namjeru reći, izrazi kroz glasanje o povjerenju na Predstavničkom domu. Ja, pravo da vam kažem, ne očekujem da će ta ljubav pući u ova doba, ali ja želim, zbog stenograma, i da ne bude krupnih riječi, zbog historije, da ostane ova intervencija, jer od ovog Predstavničkog doma puno je rađeno nečega što ne dolikuje, a ovo je čaša, ovo je kap koja je prevršila čašu, da neko osporava Odluku Ustavnog suda BiH i to neko ko predstavlja ovaj Predstavnički dom. Molim da se rasprava prekine dok o ovom pitanju ne stigne stenogram, da ne bi interpretirao Banjac, u nekoliko navrata, poznata interpretacija iz svoje vlastite diskusije, na različite načine, da imamo diskusiju da bi poslanici mogli se opredijeliti po vlastitoj savjesti, a ne prema, očito, stranački projektovanim zadacima.

PERO SKOPLJAK

Dobit ćeš, Mirko, repliku. Gospodinu Raščiću, samo kažem, drugačije je rasprava vođena tada na sjednici, i nije baš tako, Vi niste bili nazočni cijelo vrijeme i ja znam i dobit ćete objašnjenja. Ja vas molim, *à propos* gospodina Tokića. Gospodine Tokiću, mi smo napravili jedan, hoćete li to nazvati džentlmentski, demokratski, kako hoćete, u stranačnom životu, možete kako hoćete, ali, zapamtite, ne predstavlja nijedan od nas BiH, pojedinačno, nego smo rekli nas sva trojica predstavljamo BiH, odnosno, svaki put, molim vas, ovo moram objasniti, kako hoćete dalje. Svaki put, ono što podnosimo, pismeno podnosimo i usvajamo sva trojica. Prema tome, odgovornost izravno primam i ja.

Gospođa Perkanović, gospodin Rakić ...

MARA PERKANOVIĆ

Svaka odluka koja se donosi protivno volji jednog od konstitutivnih naroda može imati legalitet, ali ne može imati legitimitet, što znači konstitutivnost, negoli pravo. Ako vi ovdje se zalažete za konstitutivnost, a u samoj odluci o konstitutivnosti negirate pravo jednog naroda na tu odluku, onda ja ne vidim tu nikakvih konstitutivnosti u budućnosti, niti prava. Znači, svaka odluka koja se donese jedino dogovorom, konsenzusom tri naroda je ispravna i može da se implementira. Svaka odluka koja ruši volju ili želju cijelog jednog naroda, mislim da nije pozitivna za BiH

i njenu budućnost. Bojim se da ovo nije u redu što se događa danas kod nas, i ova tumačenja nisu u redu. Umjesto da imate volju i želju da raspravljate sa nama o tome, zbog čega i šta može da se učini u tom pravcu, vi ovdje osuđujete našu volju i naša prava. Mislim da to nije u redu. Gospodin Tokić je tražio da se glasa o nepovjerenju gospodinu Banjcu. Ja ne vidim ovdje nikakav razlog sada da se to ne učini i mi smo počeli da izglasavamo, ne znam, neki neupućeni su se ovdje upleli u diskusiju, meni je žao što nisu bili odmah na početku. Ako gospodin Tokić odustaje od takvog zahtjeva, ja se slažem da mi prekinemo tu diskusiju i da krenemo dalje.

MIRKO BANJAC

Gospodo, ja nemam namjeru više diskutovati po tom pitanju, ali vas molim, nemojte da gospodin Tokić ovdje obmanjuje javnost i to non stop. Kad sam govorio o programu rada, onda me najavio gospodin da govorim u ime Kolegijuma, tad sam govorio po svom. Kad sam izašao govoriti za ovu govornicu, govorio sam kao narodni poslanik i govorit ću to i molim da se dostavi stenogram i ja hoću da se dostavi i sredstvima informisanja, da se vidi šta se radi ovdje i to šta radi navodno građanska opcija u BiH. Neka se vidi. Ma ja ću ponovo da osporim svačije mišljenje, ako imam argumenata. Neka osporava svako moje ko ima argumenata. Nikakvih problema nema, ali, gospodo, morat će se javno reći šta se ovdje hoće i tražim da se glasa o mom nepovjerenju, kako je rečeno, neka se glasa, neka uđe i to zapisano da je to rađeno. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Raspravu vodimo, ja je drugačije ne znam voditi. Ima vas stotinu, sto mišljenja, sto želja.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, hoćemo li se slušati malo? Ja ne mogu da shvatim put kojim upadnemo u neku političku zamku i vodimo raspravu koja nije primjerena ni poslovniku ni ovom parlamentu. Mi smo utvrdili dnevni red i dajte da radimo po dnevnom redu. Sad je na redu Program rada ovog doma. Ako je gospodin Tokić zahtijevao to, neka zapamti pa na kraju dnevnog reda neka to traži pa ćemo proširiti dnevni red, pa ćemo glasati o toj tački dnevnog reda i onda ćemo glasati o nepovjerenju ili povjerenju, kako je izabran gospodin dopredsjedavajući ili član Kolegija ovog doma. Ja kao poslanik ne mogu prihvatiti ovakav način rasprave, da umjesto da diskutujemo o programu i da se iscrpimo o programu i da sagledamo našu realnost, šta možemo uraditi u ova dva i po radna mjeseca, do kraja godine, nego krećemo da napravimo jednu političku predstavu, iz koje treba neko da profitira. Ja vam zamjeram, gospodine predsjedavajući, vodite po privremenom poslovniku. Mi ne možemo o ovoj tački dnevnog reda glasati o sasvim nečemu drugom, to se može utvrditi, dnevni red se može, po poslovniku, proširiti, ako izađe iz rasprave na ovom domu. Prema tome, dajte na kraju da se to tako odradi, a dajte da završimo ovu tačku kako treba da je završimo.

PERO SKOPLJAK

Pa ja se apsolutno slažem, ako gospodin Tokić odustaje, odnosno daje prijedlog za točku dnevnog reda, evo, hajdemo je izglasati. Ako traži izglasavanje povjerenja i nepovjerenja, vi kažete ima li na to pravo ili nema na to pravo. Ja niti vam točku dnevnog reda niječem, niti Vaše pravo da zahtijevate izjašnjavanje o povjerenju. Gospodine Tokiću, izvolite se izjasniti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja ne bih želio navoditi praksu dosadašnjeg djelovanja. Raniji predsjedavajući, a i sadašnji predsjedavajući, nebrojeno puta je davao prednost izjašnjavanju o svim pitanjima koje je poslanik u toku rasprave istakao. U tom kontekstu, vi možete zaobići, glasačkom mašinerijom, izjašnjavanje o ovom pitanju, ali to nije bila dosadašnja praksa. Pitanje koje sam ja postavio, mislim da je vrlo značajno. Veže se i pitanje programa rada i pitanje koje se naprosto, umjesto ove dugačke rasprave rješava na način da se poslanicima podijeli stenogram i da poslanici, po vlastitoj savjesti, izjasne se o povjerenju zamjeniku predsjedavajućeg. Ukoliko vi želite, kao Kolegij, izbjeći to izglasavanje, ukoliko gospodin Banjac želi pod formama, kako do sada nije radio, izbjeći izjašnjavanje ovog visokog doma o povjerenju, to je pitanje broj dva, ali ponavljam vam, gospodin Banjac je najmanje deset puta u praksi vođenja sjednice insistirao da svaka tema, svako pitanje bude, ako poslanik insistira, predmet izjašnjavanja. Ja ovog puta insistiram i da ne navodim razloge, već sam ih dovoljno naveo.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Ovdje, zaista, ja vas molim da budete korektni. Mene je gospodin Mirko Banjac molio da zbog njega stavim ovu točku izglasavanja povjerenja ili nepovjerenja njemu osobno na izglasavanje ovdje i sad nije fer reći da on to spriječi.

Neka narod vidi kako radimo. Kome je to u cilju da se ovako radi. Ja sam osobno isto nezadovoljan.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, držimo se, rekao bih, poslovnika i izaći ćemo iz ove nelagodne situacije, a tamo je stvar dosta jasna. Mi imamo prijedlog jednog od zastupnika, prijedlog zaključka, prijedlog zaključka je da se glasa o povjerenju gospodinu Mirku Banjcu, na mjestu dopredsjedavajućeg ovog doma. Znači, mi ćemo se prvo, i to moramo po poslovniku, izjasniti o tom zaključku. Ukoliko zaključak prođe da se glasa o povjerenju, onda ćemo glasati o povjerenju. Ukoliko taj zaključak ne prođe, nećemo glasati i molim lijepo, stvar je završena. To je prijedlog zaključka. To nije nova tačka dnevnog reda i nije nešto što posebno treba stavljati. To je jedan od zaključaka u okviru ove rasprave.

PERO SKOPLJAK

Gospodine Dokiću, jeste li Vi odustali od rasprave?

BRANKO DOKIĆ

/govori sa mjesta i djelomično se čuje/

/Nemam ništa da kažem, nego da vas zamolim da prekinete ove rasprave, koje su prekinute ... sve ovo što je bilo je bilo višak i na štetu/

PERO SKOPLJAK

Pa ja vas molim da se ovo prekine. Ja vas molim, ako se Vi javljate ...

Budući da je ovo ovako kako jeste, molim vas, mi idemo na izglasavanje točke 3., odnosno, Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Ovako odlučujem sad ja, pa ako budem ogriješio se o Poslovnik, onda vi pokušajte to riješiti. Gospodine Tokiću, šta je sad?

SEJFUDIN TOKIĆ

/Govori sa mjesta i ne čuje se/

PERO SKOPLJAK

Ja nemam ništa protiv da Vaš prijedlog bude da izglasavanje se ovdje obavi, izglasavanje o povjerenju ili nepovjerenju. Ja nemam ništa protiv.

Ako mi dozvolite, vodit ću ja, a ako ne, onda ja ne mogu voditi.

Što se tiče programa rada, mi smo, kao Kolegij u punom sastavu, vama dali materijal na klupe. Ja se nadam da to imate, budući da danas nismo kompletni, mi se ne možemo izjašnjavati o vašim prijedlozima, odnosno uvrštavanju eventualnog proširenja programa rada prema onome kako ste vi ovdje predlagali u nastavku ove sjednice i zato će prvi prijedlog biti, ispred Kolegija, dakle, onakav program rada kakvog vi imate, kompletan onakav kakvog ste vi dobili, ja se nadam, u materijalima, pa ću vas pitati tko je za taj program rada kakav je Kolegij jednoglasno usvojio.

Tko je za?

Tko je protiv, pitam sve?

Pitam po entitetima, iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Samo zbog stenograma, molim vas, od 30 nazočnih zastupnika, 24 je glasovalo za – protiv je glasovalo 3. Iz Federacije BiH, 11 je glasovalo za, iz RS 11 je glasovalo za. Prema tome, ovaj program rada Predstavničkog doma, kako je Kolegij predložio, je usvojen. Mi ćemo se jasno izjašnjavati i o vašim prijedlozima, jer Kolegij ne može zauzeti stav ovakav kakav jeste. Jedan član nam fali, i zbog toga, prema dogovorima i prema zastupanjima, rekao sam, inače, države i svih interesa ovog društva, mi smo se dogovorili da to radimo, zaista, kao Kolegij, odnosno sva trojica. Zato molim, ja se nadam da ste vi dobili prijedloge koje ste vi dali u diskusijama. Ovdje ih je jako puno. Mi se moramo izjasniti o njima i izjašnjavanje ćemo početi.

MIRKO BANJAC

Gospodo, imamo jednu bržu varijantu da ovdje ne trošimo vrijeme na ovo. Ovdje ima puno stvari koje bi se mogle prihvatiti, ali fali član Kolegijuma, u Kolegijumu se odlučuje konsenzusom. Imamo dva pristupa. Da sada glasamo o svakoj pojedinoj tački, jer mi ne možemo zauzeti stav u ime Kolegijuma, jer nam fali treći čovjek ili da do sljedeće sjednice sačekamo da se Kolegijum izjasni po svakom ovom prijedlogu, o onim koje mi prihvatimo, oni postaju i sastavni dio, tako je do sada bilo. Tako je do sada, gospodo, bilo. A oni koji se ne prihvate, a poslanici ne odustanu, o njima se pojedinačno glasa. Znači, da skratimo, jednostavno, ako smo za to da skratimo proceduru, možemo ići pojedinačno.

SUADA MUMINAGIĆ

Prihvatam ovo kao da nećete da se izjašnjavate o prijedlozima bez trećeg člana, jer ste nam trebali saopštiti da to odlažete za drugu sjednicu.

MIRKO BANJAC

Ne moram odlagati, to je samo prijedlog.

SUADA MUMINAGIĆ

Taj ste nam prijedlog trebali saopštiti prije nego što smo se počeli izjašnjavati. Pošto niste, ja mislim da je ovo sve na istoj sjednici i mi treba da se izjašnjavamo i da uvrstimo ono za što smo da se uvrsti.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, čisto radi uštede vremena, s obzirom na puno prijedloga i glasanje u cjelini, pa entitetska glasanja, predlažem sljedeće. Predlažem da Kolegij u nepotpunom sastavu da pauzu od 15 minuta, sazove tzv. prošireni kolegij predstavnika stranaka i izjasni se o svim ovim prijedlozima i da taj prijedlog koji prođe dobije podršku većine, a da se onda glasa samo o onim tačkama na kojima se ne složimo na tom sastanku. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Ja nemam ništa protiv ovog prijedloga, ali moramo ga mi usvojiti, ali vas molim da ne proširujemo sad stvar oko ovoga.

IBRAHIM SPAHIĆ

Poštovani gospodine predsjedniče, gospodo predsjedavajući, ovdje sam ja htio da vas nešto pitam kao predsjedavajućeg ovog doma. Vi ste nam na početku rekli da ste uputili ovaj program rada Vijeću ministara BiH i da niste dobili odgovor, dok je bio gospodin predsjedavajući Vijeća ministara BiH i da nije bilo reakcija. Da ste Vi smatrali, na osnovu toga, da su oni saglasni sa programom koji ste Vi predložili.

PERO SKOPLJAK

Jeste, tako sam ...

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja imam relativno dobru memoriju, pa mogu to i poslije nekoliko sati replicirati. Sad bih htio da vas nešto podsjetim. Nakon Vašeg izlaska, niste bili, kao što nije ni gospodin Raščić bio, pa je uveo neke nove elemente kao uklanjanje javnosti iz rada, itd., ne znam šta će ukloniti, kad uopće javnosti rada nema. Ovo je jako ograničenog dometa, pošto nema direktnog elektronskog prenosa, možda je ovo jedini parlament u svijetu koji nema direktni televizijski prijenos i nema nikakve javnosti rada, to je minimum. Pogledajte uslove rada novinara. Usput da Vam kažem, gospodine Raščiću, nije baš prijatno učestvovati u raspravi kad nemate predstavu o tome šta se događalo na sjednici.

Ovo što se tiče Vijeća ministara BiH, gospodin Kurtović, u Vašem odsustvu, gospodine predsjedavajući, ako niste uspjeli konsultovati treću stranicu priloga, skrenuo je pažnju na oblast na a.b. i novu tačku dodao Zakonodavne aktivnosti – analitičko-informativnu djelatnost i rekao što bi trebao dodati u vezi sa tačkom 2000-2004 strategija ekonomskog razvoja.

To na neki način demantira poziciju Vijeća ministara BiH, u odnosu na naš prijedlog programa, a ja sam u svojoj diskusiji predložio da je nužno da se o programu i o mogućnostima realizacije, pripreme zakona i informacija i analitičkih materijala, strategija itd. odredi naš izvršni organ, mora imati jedan, uslovno rečeno, *time out*, jer to je naš izvršni organ. To jeste Vijeće ministara BiH sa Ustavom, ono mora da pripremi i da kaže, ovih 25 zakona ćemo pripremiti. Možemo raditi po toj i toj dinamici, možemo pripremiti 10 informativnih materijala, ovo ne možemo ili nismo u stanju, to je realno planiranje. To je ozbiljno planiranje. Nije ozbiljno da mi danas odložimo do dolaska trećeg člana Kolegijuma, izjasnimo se isključivo o ovim stavovima pa neki prođu, a neki ne prođu, zavisi od raspoloženja naših predstavnika ovdje, jer većina, kao što je tačno konstatovano u diskusiji, nije uopće htjela da dovodi u pitanje Program koji je predložen. Zato što smo mi taj program već usvojili jedno tri, četiri puta na ovom parlamentu, to je samo ponavljanje onog programa koji je bio prošle godine usvojen, ako se dobro sjećam, nema gotovo ništa novo. Ima samo replicirano oko Madridske deklaracije i Briselske, na što je ukazao gospodin Kurtović. I na kraju, moje je mišljenje da se ovako ozbiljnim prijedlozima koje su poslanici dali, koji imaju po privremenom poslovniku istu težinu kao i prijedlog koji je dao Kolegij, ne može ovako preko koljena da se prebije to. Ne može zato što postoje stvari koje su stvar poslovnika. Moramo razdvojiti. Imamo zakonodavna djelatnost, pa o njoj da raspravljamo, šta zaista moramo uraditi, imaju te konvencije i to Vijeće za implementaciju mira, o čemu je govorilo Vijeće ministara BiH. Imamo i analitičku djelatnost, koja mora da uđe, ukoliko je to po poslovniku, prvo poslanika da predloži i da dođe na dnevni red po proceduri od 3 ili 6 mjeseci. Prema tome, ne može sad se izglasavati o stvarima koje su ranije prošle proceduru. Zamislite neko sad odbije raspravu, recimo, ili ovdje neki odnos snaga novi, kaže nećemo strategiju od 2000. – 2004. ili nećemo ekonomsku i socijalnu politiku. Gospođa Mara Perkanović je jako o tome precizno govorila, kao i ostali poslanici.

Prema tome, mislim da nije uputno naprećac prebijati ovaj posao. Bilo bi korektno ili dati pauzu, pa da vaša stručna služba razvrsta ove materijale, zakone, analitička djelatnost, itd.

Drugo, dati priliku Vijeću ministara BiH da se odredi danas u toku dana, pošto je u stalnom zasjedanju ili sutra i da donese odluku u duhu vaše preporuke. Vi ste rekli da ćemo stalno zasjedati. Imamo jedan program, koji je bazično usvojen, ali se moramo na profesionalan način odrediti prema svakoj inicijativi poslanika. Ja vas molim da to bude korektno, u skladu sa Poslovníkom. Ne bih presjecao ništa. Povezao bih sve ove prijedloge, Vi, kao predsjedavajući, predložite pauzu, izjašnjavanje odgovarajućih komisija u Parlamentu, Kolegijuma, Vijeća ministara BiH, ali nemate pravo gurnuti nas, kako bismo rekli, u proceduru glasanja, koja će dovesti do toga, jer očigledne stvari koje moramo usvojiti po Poslovníku, koje pripadaju prirodi poslova, koje je istakao gospodin Kurtović i koje mi nekom svojom voljom ili nevoljom danas diskvalifikujemo. Racionalan zaključak imamo, program rada Skupštine, izglasali ste ga, izglasali su ga oni koji su dali glas za. Oni koji su bili protiv, nisu protiv razmatranja tih stvari, nisu doveli to u pitanje u diskusiji, ali sam mislio da je bilo normalno da se odredi prema svakom prijedlogu poslanika korektno kao i o prijedlogu Kolegijuma. Maloprije ste branili svoj integritet, kao poslanik, kao član Kolegijuma, odbranite sada, kao predsjedavajući, integritet i podijelite sa nama odgovornost i prava prijedloga za zakon, pravo prijedloga na inicijativu, pravo prijedloga na neki dokument koji tražimo od Vijeća ministara BiH i od Vas. Vi imate službe na raspolaganju, otvorite Poslovník i nađite rješenje za ovo.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepo. Gospodin Mirko Banjac ima repliku.

MIRKO BANJAC

Ja ne znam, gospodo, šta je cilj pojedinih rasprava, ali znam da su one upravo u suprotnosti sa privremenim poslovníkom, po kojem mi do sada radimo.

Molim vas, kakva je to i u kojoj parlamentarnoj praksi, da mi svoje ono što mislimo da ugradimo u program rada šaljemo Savjetu ministara, da oni kažu to može ili ne može, pa to je podcjenjivanje ovog doma. O tome nema govora, to je suprotno Poslovníku, onda ja nisam dobro razumio, jesam li dobro, ja vam mogu reći da je to ovdje tako tačno rečeno.

Molim vas, drugo, što se tiče prijedloga ministra Kurtovića, ja mogu da prihvatim, kao poslanik, ovaj prijedlog samo ako je on stav Vijeća ministara, koji imaju pravo da nama sugerišu šta oni misle da treba da ugradimo u program, suprotno ne. Gospodin Kurtović nema pravo, kao ministar, da nam on sugeriše ovdje šta ćemo raditi. Postoji Savjet ministara BiH koji odlučuje konsenzusom, ako je ovo što je on predložio prošlo Ministarski savjet, onda ja prihvatam da se o tome mi izjašnjavamo. Tu nema nikakvog spora. Onda ćemo mi reći, hoćemo li ili nećemo. Obrnuto, da oni kažu šta hoće, ono što mi nudimo, od toga nema ništa. Ja u tom poslu ne želim učestvovati. Dakle, što se tiče ovog prijedloga, njegova sudbina je sasvim jasna. Ako ovo stoji da je odlučio Savjet ministara BiH, mislim da treba da postoji pisani dokument, a ja znam da ne postoji, pa zbog toga sam predložio da se ovo sve pribavi

na jedan legalan način. Nije nikakva greška, i ja mislim da možemo usvojiti puno toga na način kako sam predložo. A, sigurno je da je poslanik, gospođa Muminagić, sasvim u pravu kad je rekla da je naše pravo da se izjašnjavamo o svakoj pojedinoj tački koja se ovdje predlaže, to je apsolutno tačno. Tako je i poslovnički. Samo ono što je gospodin Rasim Kadić rekao, on je u pravu kad je u pitanju novi poslovnik, jer je on učestvovao u njegovom radu, pa je možda malo zamijenio, ta mogućnost postoji u novom poslovniku. U starom ne postoji. Ako postoji, nađite.

Prema tome, ja vas molim da ne komplikujemo, usvojili smo program koji se može proširivati i ima potrebu da bude proširivan. Savjet ministara BiH neka o ovim prijedlozima svog ministra zauzme stav i neka nas obavijesti, to je put, gospodo. Prijedlozi poslanika, možemo se izjašnjavati ili na jedan ili na drugi način, kako vi kažete.

PERO SKOPLJAK

Gospodin Dokić, pa gospodin Tokić, pa gospodin Raščić.

BRANKO DOKIĆ

Kolege poslanici, ja bih vas molio da probamo više da se okrenemo ka suštini, onome šta nam je cilj. Gledajte, ne ulazeći u to šta piše u poslovniku, starom ili novom, ali je činjenica da bismo sad išli na, evo, jednu od varijanti, da izglasavamo pojedinačno svaki od ovih predloženih zakona. Njih ima više nego što smo već usvojili. Ja odmah da vam kažem, nisam u stanju da se odmah izjašnjavam, što znači da ću biti uzdržan ili ću izaći van, ili ću glasati protiv, a ima nekih koji se mogu usvojiti. Prijedlog da to razmotri Kolegij je dobar prijedlog. Ja bih samo sugerisao da sledeća sjednica počne sa ovim da se Kolegij izjasni, i ne samo Kolegij, nego i Ustavna komisija, koja će reći šta je to u nadležnosti ove skupštine, a šta nije u nadležnosti ove skupštine, jer neću jednostavno da glasam ili za ili protiv onoga što nije u našoj nadležnosti.

S druge strane, ako malo bolje pogledate, ovdje ima prijedloga koji se preklapaju. Napraviti ćemo jednu ... ako sad glasamo, i to je moj osjećaj i zato zaista apelujem da prihvatimo prijedlog, da Kolegijum, da Ustavna komisija razmotri ove prijedloge, da izađu sledeći put, da sažmu ovo, to će biti sigurno manje, jer kažem, ima istih stvari koje se preklapaju, ima sličnih, veoma sličnih koje se skoro podudaraju i da sledeći put taj posao završimo. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, osobno isto tako mislim, budimo realni. Mi imamo ovdje 44 vaša prijedloga o kojima trebamo glasati. 44 puta, a znate šta to znači. Prema tome, ako je realno ja sam za, ja nisam, ali vas molim da budemo racionalni i ja se slažem da ovo treba poredati i na idućoj sjednici se izjašnjavati o tome.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici – poslanici, krajnja rasprava o svakom pitanju dobije svoj rezultat glasanja – opredjeljenje, ali ono što mislim da je

loše u ovom parlamentu, jesu promjene načina i procedura glasanja – izjašnjavanja. Ne želim zaista držati lekciju, ali svugdje, ako je Kolegij bio predlagač programa rada Predstavničkog doma, onda je prvo trebalo da se izjašnjava, uslovno rečeno, o amandmanima, dodatnim prijedlozima na taj program rada i oni prijedlozi, logika, procedura, pratite parlamente, oni prijedlozi koji bi bili prihvaćeni, ili u izjašnjavanju Predstavničkog doma ili od predlagača, bili bi sastavni dio tog prijedloga. Ovako, jednostavno imamo sitnu prevaru. Glasali smo, obećavajući da ćemo se izjašnjavati o dopunama. Ima određen broj poslanika koji je protiv ovako suženog programa rada, bez dopuna. Ima, ja tvrdim da su oni ovim procedurama i glasanjem prevareni. Svugdje se prvo izjašnjava i predlagač i Predstavnički dom o amandmanima zakona, o dopunama i dodatnim prijedlozima, pa onda se glasa o cjelovitom prijedlogu na kraju. Ja bih volio, bez obzira na razlike, koje su krupne, koje su, što se tiče politike, budućnosti, vizija, veće od Majevice, neko je ovdje spominjao Majevicu. Kakva Majeвица? Majeвица je mala, ovdje postoje krupne političke razlike i ja sam na te razlike ponosan, ali bez obzira na to, morali bismo po istoj proceduri raditi, i maloprije pitanje koje sam ja pokrenuo, morali bismo jednu praksu utvrditi. Ljudi, mijenjate, kao Kolegij, praksu. Može se dokumentovati različito smo glasali, različito smo se izjašnjavali, različito opredjeljivali u zavisnosti od toga kako je odgovaralo dnevno-političkim interesima ili nadahnuću nekog od ljudi koji sjede u Kolegiju. To je, po meni, pogrešno. To nije korektno. Poslanici u ovom Predstavničkom domu, sa takvim radom, vođenjem sjednice, uvijek su, i njihove inicijative, ma kakve bile, uvijek su bile, da budem vrlo jednostavan u izrazu, uvijek su bile manje bitne, a vaša uloga i osnovna zadaća i prema Ustavu i prema ijednom poslovniku kojeg smo usvojili, a još ga ne objavljujemo, i po onom privremenom poslovniku, jeste da omogućite da poslaničke inicijative mogu da ovdje dolaze i da se o njima izjašnjava i razgovara.

PERO SKOPLJAK

Nadam se da niste ovoga puta, to je ružno rečeno, taj izraz, smatram da je demokratska rasprava do kraja ovdje zastupljena, koliko je plodonosna, to vi znate.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, sad želim govoriti, kao predlagač, dakle, kao član Kolegijuma. Ja mislim da je po staroj praksi dosta više obmanjivanja i samo govorim zbog troga što se ovdje stvarno tačno, što je rekao gospodin poslanik, neki služe obmanama da bi manipulisali sa javnošću. Moralo bi se znati da smo mi, kao Predstavnički dom, usvojili zaključak po kojem svi amandmani moraju doći prije početka sjednice, dva dana najmanje prije početka sjednice. Gospodo poslanici, dobili ste ovaj materijal na kome stoji prijedlog. Zna se da se jedino na prijedlog mogu dostavljati amandmani, do početka sjednice nije stigao niti jedan jedini amandman. Uvaženi gospodine, a sad nisu amandmani, sad jesu, a sad nisu. Da Vam kažem, obzirom da to nije urađeno, ovdje se dobra volja Kolegijuma da se dođe do kvalitetnog programa prešućuje i stvarno se remeti onaj rad koji je ovdje dogovoren, a to je da amandmani stižu prije sjednice. Nismo sad prihvatili ovo i zbog toga se sad ovdje pravi prelom pred javnošću da se vidi kako to nije to. Ja odgovorno tvrdim da nijedan jedini prijedlog amandmana nije došao do početka sjednice. Ali, također, mislim da treba uvažiti inicijative poslanika i da se to može kvalitetno uraditi i mora se, evo, još jednom, ako mi kolega poslanik zamjeri što sam rekao mora, ali, evo, i

sada kažem mora uvažiti i da imamo model, a taj model se zove preko aneksa programa, koji treba da prođe Kolegijum, Ustavnu komisiju i dođemo, brate, do rješenja. Da li je nama do programa ili do predstave. Ako nam je do programa, evo, imamo mogućnost.

RIJAD RAŠČIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, uvaženo Ministarsko vijeće, želim replicirati gospodinu Spahiću, koji je treći u nizu, koji je pokušao da sam ja neobaviješten čovjek o stvarima o kojima je ovdje bilo riječi. Na njegovu žalost i na moju žalost ovaj prenos se na razne načine prenosi pa vjerujte mi da se koriste i satelitska sredstva prenosa u prenosu informacija ove skupštine. Prema tome, jako sam dobro informisan, na Vašu žalost, ono što je moja želja, obzirom da ste Vi čovjek koji se bavi kulturom, da Vas zamolim da prije nego što napadnete moju ličnost, da se sjetite one latinske da imena baš nisu mila. Vi to dobro znate. Nomina sunt odiosa, jeste iz latinskog, mislim da je to u prvom razredu gimnazije bilo.

Što se tiče javnosti rada, ja protiv javnosti rada ovog parlamenta nisam, ali jesam za jednu zatvorenu sjednicu, da mi, kao poslanici, razgovaramo o problemima o kojima se ne slažemo i da metodom argumenata ubijedimo jedan drugog zašto je jedna stvar dobra, a zašto druga nije dobra. Imamo na to pravo i mislim da bismo to trebali pravo koristiti. Neki ljudi rade na dezintegraciji, neki ljudi rade na integraciji. Mislim da, ako budemo imali prave argumente, i ako budemo imali viziju onoga što se nama sprema, da bismo mogli naći adekvatne mjere i adekvatne odgovore.

Drugo, ja se nadam, gospodine predsjedavajući, da ste Vi dobili obavještenje iz mog kabineta, da sam zbog prethodno preuzetih obaveza morao kasniti na ovu skupštinu i mislim da je to korektno, a vjerujte mi da sam obaviješten o tome šta se radilo u međuvremenu. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Gospodo Muminagić, je li replika ili rasprava? Raščić, Muminagić, Kadić, pa onda Spahić.

SUADA MUMINAGIĆ

Ovdje je bilo govora o obmanjivanju javnosti. Ja ne želim da obmanjujem ni javnost, a ne želim ni da mene bilo ko obmanjuje. Imam prigovor na vođenje sjednice. Ukoliko se pozivamo na to da nam Vijeće ministara BiH, u ukupnom sazivu, i pismeno treba dostaviti izjašnjavaње o našim prijedlozima. Ja mislim da takav isti odnos treba da bude i prema prijedlogu. Ja, kao poslanik, nisam dobila nikakvo izjašnjavaње Vijeća ministara o ovim prijedlozima. Znači, ako smo na jedan način pristupili prijedlogu članova Kolegija, pretpostavljam da su bila sva trojica, na isti način treba da pristupimo i izjašnjavaњу članova Vijeća ministara i o drugim prijedlozima koji su u toku, to bi bio fer odnos.

Drugo, prije nego što pređemo na izjašnjavaње, predsjedavajući treba da nam saopšti na koji način će izjašnjavaње biti u cjelini tačke dnevnog reda, a ne hajde da izglasamo ovaj prijedlog koji smo dobili, a poslije toga ćemo se dogovoriti da ovo

odložimo za sljedeći put. Ja nemam ništa protiv da mi odložimo za sljedeći put, ali ne mogu prihvatiti takav način rada, jer se osjećam prevarenom, a potrudila sam se da za ovu sjednicu konkretno priprelim prijedloge, i nisam kod tih prijedloga bila ni maliciozna, niti sam bilo čiji rad dovodila u pitanje. Mi smo to uradili u ime kluba delegata, bez obzira koliko nas je izašlo, mislim da treba biti korektan odnos i prema našim prijedlozima i na isti način se odnositi kao i prema prijedlozima Kolegija. Zamjeram na načinu na koji se vodi ova tačka dnevnog reda.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim da, ako ne podvaljujemo, ja maliciozan ne znam biti, ali znam dignuti ton, ali maliciozan, nažalost, ne znam biti. Ovdje moram reći to nažalost, prema tome, svaki put je prijedlog Kolegija bio stavljan vama na izglasavanje i rečeno da će svaki vaš prijedlog biti na izglasavanju i šta je tu maliciozno i šta je tu loše. Ja vas molim da zaista budemo korektni jedni prema drugima.

RASIM KADIĆ

Imali smo namjeru da skratimo postupak, izgleda da ćemo ga produžiti. Najprije, što se tiče amandmana. Gospodine Banjac, ako zastupnici nisu na vrijeme podnijeli amandmane, što može biti, uslovno rečeno, njihova greška, onda da budemo otvoreni, niste se ni Vi držali Poslovnika, jer ste prihvatili raspravu o tome, jer ste trebali odmah prekinuti i biti vrlo principijelni i reći, gospodo, zakasnili ste sa amandmanima, to je trebalo prije 48 sati i završiti tako, to je prvo.

Međutim, vratimo se na samu suštinu. Mi imamo jedan tekst prijedloga rada koji je usvojen. Imamo 44 tačke, oko kojih se, uslovno rečeno, sporimo. Postoji dobra volja dijela Kolegija da od te 44 tačke, ono što prihvati smatra sastavnim dijelom programa rada i onda dolazimo do ključne tačke. Šta sa onim što Kolegij ne prihvati, jer mi tačku dnevnog reda završavamo. Kada ćemo se o tome izjašnjavati i kako ćemo se izjašnjavati, jer se moramo izjasniti o onome što Kolegij ne prihvati i što ne postaje sastavni dio Prijedloga programa rada. Usput budi rečeno, blaga sugestija, odnosno replika gospodinu Banjcu. Iako ne smatram da je to tada bilo principijelno, ali svojevremeno kada u Kolegiju nije bilo gospodina Pere Skopljaka, dva člana Kolegija su pozivala gospođu Havel da privremeno, u ime stranke koja je nominirala gospodina Skopljaka, zasjeda na Kolegiju i da se na taj način usaglašava. Možda ne bi loše bilo i danas, iz stranke gospodina Genjca, privremeno da se Kolegij povuče na pauzu od 20 minuta, da utvrdi jedinstven stav o ova 44 pitanja i šta postaje sastavni dio prijedloga programa rada, a da se nakon toga, nadam se, o mnogo manjem broju neprihvaćenih prijedloga izjašnjava Predstavnički dom. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, prihvatit ćemo sve što vi prihvatite, odnosno što izglasate. Ako se vi slažete, ja mogu i to staviti na glasanje. Hoćete li staviti čovjeka, da bude s nama kao dopuna Kolegiju, pa da korektno, do kraja ovo odradimo. Ako nećete, opet je to vaša volja.

Ima li još neko za raspravu?

BRANKO DOKIĆ

Gospodo predsjedavajući, hoćete li mi dozvoliti da kažem dvije rečenice? Hvala Vam lijepa. Ja bih samo nastavio, ako me gospodin Kadić sluša, htio sam da nastavim razmišljati na njegov način, da pokušamo izaći iz ove situacije.

Dakle, sugestija je da ovo završimo na sledećoj sjednici, na taj način što će Kolegijum razmotriti prijedloge i ono što on prihvati, to postaje sastavni dio programa, ono što prihvati ići će na Ustavnu komisiju, ona će dati ocjenu, a onda ćemo mi na skupštini, na sledećoj sjednici, glasati za to, prihvatiti ili odbiti. To je put koji ne ugrožava ničiji prijedlog, ničiju sugestiju i put da izađemo iz ove pat pozicije. Hvala lijepa. Tražim da se glasa o ovome, da na ovaj način završimo ovo.

PERO SKOPLJAK

Da se ovo prolongira za sljedeću sjednicu.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, ovdje ima neki nesporazum. Ovdje se radi o izjašnjavanju o jednakoj važnosti predlagača Kolegijuma i svakog pojedinačno poslanika. Koliko sam ja razumio, gospodin Kadić samo je napravio jedan *bypass*, što bi rekao Sidran, da može dalje pisati pjesme i ono što bi bilo najvažnije, to je da, ukoliko gospoda iz Kluba SDA imaju interes da naprave neki *bypass* sa svojim predstavnikom, to je jedan poseban proces. Šteta što to tako nešto nije Poslovnikom regulisano. Jer, znate, kad ima Poslovnik, onda imaš pravila igre, a kad imaš predsjednika Ustavne komisije, onda mora predsjednik Ustavne komisije da zastupa neke principe koji su palijativni, ovako, inspirativni, ali pitanje je koliko je to sve kvalitetno, jer sutra može da bude zakon o nasljeđivanju u Predsjedništvu BiH pa nam se dogodi da nam tako bude odsutan jedan član, recimo gospodin Skopljak, i onda šta ćemo kako ćemo ... nekog člana Predsjedništva BiH i tako, ako takav bude zakon, tako čitam u novinama.

Što se tiče gospodina Kurtovića, gospodin Kurtović je izašao i rekao: “da je izvršio trenutne konsultacije sa članovima Vijeća ministara BiH, koji su ovdje bili u punom sazivu, i da u njihovo ime daje neke prijedloge”. Ja sam smatrao, pošto ste im svi čestitali na tom punom sastavu, da je to jedan korektan pristup da se sudjeluje u radu parlamenta. Nisam dovodio u pitanje, naravno, hoće li oni imati veću ili manju ulogu u tom predlaganju, ali kad su ljudi tu, normalno da upozore na neke stvari koje moraju obaviti na temelju onoga što je precizno rečeno Vijeću ministara BiH, briselska konferencija je vaš prioritet, pa stavio ga parlament ili ne, vi morate isključivo to realizirati. Ima pet stavova koje morate realizirati i ja ću to reći.

Prema tome, što se tiče ovog gospodina Raščića, ja ništa nisam drugo rekao gospodinu Raščiću, nego gospodinu Skopljaku. Zanimljivo je da gospodin Raščić reaguje, a da gospodin Skopljak ne reaguje, a samo sam upozorio da su dva poslanika, imali ste iskustvo iz Haga, dakle, imate dvije mogućnosti, to je da je odsutan bio gospodin Raščić u našoj debati, kao što ste Vi bili odsutni kad je govorio gospodin Kurtović. Ni na koji način nisam povrijedio integritet i sveopću obaviještenost putem satelita i njegovog kabineta, gospodina Raščića. Ja sam zadovoljan da imaju dobro

opremljene kabinete. Svaka čast ako se sjednica prati preko satelita i to gospodinu Čaršimamoviću, doskorašnjem direktoru, želim odati priznanje, jer mislim da je to opšta pokrivenost svim mogućim sredstvima praćenja, to je jako dobro.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja bih volio prvo da umirite, ja ispred Kluba poslanika SDA, moram prvo da kažem da nismo ni mi zadovoljni načinom vođenja sjednice, jer se njen tok mijenja iz minuta u minutu. Klub poslanika SDA je jako zainteresovan da se napravi cjelovit program rada ovog parlamenta, a to znači da, uz ono što smo usvojili, trebamo naći način kako i prijedloge ostalih poslanika da riješimo.

Naime, podsjetit ću vas da ste vi prije pauze rekli da ćemo mi prvo glasati za prijedlog Kolegija, a nakon toga da ćemo glasati za ove prijedloge. Smatram da je ovaj prijedlog gospodina Kadića jako prihvatljiv, sa stanovišta Kluba poslanika SDA je prihvatljiv, da se Kolegij dopuni privremeno zamjenom, da se izjasni o prihvatljivim prijedlozima, a da se poslije toga, na današnjoj sjednici glasa za ono što nije Kolegij prihvatio, i zbog toga, u ime Kluba poslanika SDA, tražim pauzu od 15 minuta za naš dogovor, a poslije toga ćemo doći Kolegiju sa prijedlogom ko će biti ispred Kluba poslanika SDA u sastavu Kolegija i za raspravu.

PERO SKOPLJAK

Dajem pauzu pola sata, ujedno za ručak. Sat vremena pauza.

/PAUZA/

Prema izvješću Tajništva, imamo kvorum, nastavljamo ondje gdje smo stali, a to je izjašnjavanje Kolegija o vašim prijedlozima, molim vas, poslušajte. Kolegij je prihvatio da od gospodina Ibrahima Spahića, ovdje su prijedlozi poredani, istovremenski se prihvati točka 1. Zakon o manjinama, točka 7. i točka 8., odnosno prijedlog 8.

Od gospode iz SDP-a, od gospođe Muminagić i gospodina Tokića prihvaćaju se točke 1., 2., 4., 5. i 6. U program dodati broj 1. U sljedećoj točki Srednjoročna strategija ekonomskog razvoja BiH, to se prihvaća. Osim toga, za izborni zakon, prihvaćen je i taj prijedlog.

Od gospodina Rasima Kadića, prijedlozi su već neki bili prihvaćeni, ostali nisu, nažalost, prihvaćeni, neki su već uključeni u ove prijedloge koje smo prihvatili.

Gospodin Tarik Čaršimamović je predložio, od njegovih prijedloga prihvaćeni su broj 1. i broj 4.

Od gospodina Malkića, prihvaćeni su: broj 2., broj 3., broj 4., broj 5., broj 9. i broj 10.

Prihvaćen je zakon o športu BiH.

Što se tiče prijedloga Mirsada Kurtovića, zamjenika ministra, smatramo da ovo treba ići na Vijeće ministara BiH, sve što Vijeće ministara BiH prihvati, mi ćemo staviti automatski u naš program.

Ja bih vas zamolio, imajući ovo u vidu, da oni prijedlozi koji su još dati, da se razmotre, odnosno, ukoliko ima netko da će odustati od svojih prijedloga, bila bi nam velika pomoć, ukoliko ne, mi ove vaše prijedloge koji su ostali, a nisu prihvaćeni, moramo dati na izglasavanje.

Dakle, pitam predlagače da li neko odustaje od svojih prijedloga?

IBRAHIM SPAHIĆ

Da bismo racionalizirali ove stvari, gospodine predsjedavajući, ja bih prihvatio sledeće, da onaj poslednji stav, koji se odnosi na inicijativu, bude respektiran, ukoliko sad to potvrdite, kao Kolegij, i kao predsjedavajući, da se ne može dovoditi u pitanje stavljanje na dnevni red inicijative koje su prošle po osnovu Poslovnika privremenog i na osnovu zaključka, u normalnoj proceduri, već tri ili šest mjeseci, i da one moraju doći na dnevni red. Inače se one nominiraju kao jedna normalna proceduralna obaveza Kolegijuma da se stave na dnevni red. Ako vi to prihvatate, ja ne insistiram da se o tome glasa. Jer nešto što sam predložio, ne bih želio da dođe na glasanje ako pripada takvoj vrsti procedure. Možete se izjasniti oko toga. Ako se izjasnite pozitivno, ja ne insistiram da se glasa, nego tražim da to bude nominirano i da se postupi, da Kolegij prvo, ja odmah predlažem da se na jednoj od narednih sjednica stavi na dnevni red ovu inicijativu, kao poslaničku inicijativa koja traje već šest mjeseci.

PERO SKOPLJAK

Mi to, koliko ja znam, prihvaćamo, Kolegij prihvata ovu sugestiju i prema tome ...

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja ću ovu inicijativu, već na sljedećoj sjednici, pismeno, pravovremeno, navesti, kad je data i zbog čega šest mjeseci trpi, rekao bih taj rok trajanja i čekanja i zamoliti da se ona stavi na dnevni red, ne mora ona ulaziti u program, jer ona ide u normalnu proceduru. To je prvo. Oslobađam vas jedne obaveze.

Drugo, gospodin Banjac i ja smo imali jednu polemiku na prošloj sjednici, u vezi sa Deklaracijom o obrazovanju između dva entitetska ministarstva za kulturu i sad predlažem da ovaj zakon o obrazovanju, kako je ovdje formulisan, da se formuliše pod onim dijelom gdje se odnosi na analitičko-informativnu djelatnost, da to bude rasprava o obrazovanju, ukoliko se gospodin Banjac slaže, u skladu sa interesom koji smo pokazali kao poslanici za tu problematiku. Eto, onda odustajem i od toga, ako se gospodin Banjac slaže, i treće, što se tiče socijalne politike, očekujem da će Vijeće ministara BiH, s obzirom da je gospodin Kurtović dao danas izjavu, pripremiti i vi ste potvrdili maloprije da će njegovi prijedlozi biti ponovo na Vijeću ministara BiH i drugi prijedlozi poslanika, nadam se da će oni biti uključeni u Strategiju 2000-2004 godina, time bi se to moglo prihvatiti kao obrazloženje.

Sad bih samo želio oko obrazovanja, jer je to bio zaključak, nas dvojica smo se složili, kompromis je bio da idemo na raspravu, ne mora da bude zakon, ako se vi slažete, gospodin Čaršimamoviću, Vi i gospodin Banjac, ja sam saglasan da ne raspravljamo o mojim pri...

MIRKO BANJAC

Ja sam, Boga mi, mislio da će poslanik opet predložiti smjenu kao ovi prethodi, šta god kaže.

Mislim da se razumijemo. Jeste, tačno je, razgovarali smo, što ja istinski želim, i prihvatam, to je da se možda napravi jedna informacija preko ministarstva, jednog i drugog, i ona bi se zvala, prema onome kako ja to vidim, informacija o međuentitetskoj saradnji u oblasti obrazovanja. Mislim da je to realno, da može ovaj parlament biti upoznat o tome, jer je to važan segment rada u BiH. Znači, to bi napravilo jedno i drugo ministarstvo i dalo kao informaciju ovdje nama, a mislim da mi to zaslužujemo.

Mislim da, ono što bi se moglo u toj oblasti, radi se o informaciji.

PERO SKOPLJAK

Je li Vi, onda, odustajete od točke 5.?

IBRAHIM SPAHIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se/

PERO SKOPLJAK

Znači, stavljam ja točku pet opet na izglasavanje, da ili ne?

MIRKO BANJAC

Ja se mogu složiti o međuentitetskoj saradnji u oblasti obrazovanja i rješavanju problema, naravno, to može.

PERO SKOPLJAK

Znači, točka 5. otpada od izglasavanja. Ima li još neko da odustaje od prijedloga?

SUADA MUMINAGIĆ

Ispred Kluba SDP-a, insistiramo da se opredijelimo o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o putnim spravama, jer je to i u okviru smjernica Evropske Unije, koje je prihvatilo Predsjedništvo BiH, podržalo je i dalo nama da svoj dio posla obavimo. Drugo, da se izjasnimo o uvrštavanju u Program inicijative za usklađivanje Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

A, što se tiče ovih drugih što smo predložili za dodavanje u program, ja predlažem da se Vijeće ministara BiH opredijeli o načinu razmatranja ove dvije tačke: Deklaracija o prihvatanju Bijele knjige, o pripremama pridruženih zemalja centralne Evrope za integraciju u unutrašnje tržište EU i informacija o pripremljenosti za donatorsku konferenciju po programima za koje se traži podrška za finansiranje.

Razlozi su sljedeći. Za pridruživanje EU, mi bismo trebali imati prvo odluku Vijeća ministara BiH o pristupanju EU i Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, onda bismo trebali imati državni program ili kako druge zemlje zovu nacionalni program, pod nacionalnim se ne podrazumijeva narodnost već država kao nacija, državni program, znači, približavanje BiH EU i morali bismo imati usvojen program donošenja legislative. Bijela knjiga sadrži 90.000 stranica, usaglašavanja naše zakonske legislative sa zakonima EU, to je jako obiman posao i mi bismo morali pristupiti tom poslu i molimo da se Vijeće ministara BiH opredijeli o načinu. Ako nije pravi način, koji smo mi predložili, neka kaže koji je, u svakom slučaju, jedan odnos prema ovoj knjizi moramo imati. A što se tiče donatorske konferencije, vi znate da je jedna, ja ne znam je li zvanično odložena, ali u svakom slučaju nije održana onda kad je bila predviđena, zato što nismo odgovorili ili nismo izvršili sve pripreme, sve propise donijeli koji se od nas traže. I mislim da bismo morali imati jednu informaciju, šta to sve nismo uradili i drugo, ono što smo od početka tražili, mi se nikad ne izjašnjavamo o tome koji se programi nude za donatorsku konferenciju. Mislimo da bi Parlament BiH trebao prethodno da bude upoznat koji to programi traže sredstva, finansijska sredstva za podršku međunarodnih organizacija, finansijskih i drugih. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Još jednom pitam. Ima li neko da odustaje od prijedloga, nakon ovih objašnjenja? Ako nema, mi idemo na izglasavanje. Molim vas, prijedlozi gospodina Ibrahima Spahića:

Broj 2. Zakon o zaštiti intelektualne svojine.

Tko je za?

Tko je protiv?

Po entitetima. Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 30 nazočnih – 17 za – protiv 11. Po entitetima, Federacija BiH, 13 za – iz RS, 3 protiv. Dakle, ovaj prijedlog nije prošao.

Prijedlog broj 3. Zakon o Sarajevu kao glavnom gradu BiH

Tko je za, pitam sve?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Od 30 nazočnih, 7 je za – protiv 10. Prema tome, ovaj prijedlog nije prošao. Ovdje se radi o realnosti programa koji donosimo, a ne o zakonima da li su oni dobri ili nisu.

Zakon o državnim, naučnim, kulturnim i drugim institucijama BiH, broj 4., Spahićev prijedlog.

Pitam, tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 30 nazočnih – 14 za – 12 protiv. Iz Federacije BiH, 9 za, iz RS, 3 za.

Prema tome, nije prošao ni ovaj prijedlog.

Deklaracija o socijalnoj situaciji u BiH, broj 6.

Tko je za, pitam sve?

Tko je protiv?

Od 30 nazočnih – 10 je glasovalo za – 11 protiv. Prema tome, ni ovaj prijedlog nije prošao.

Klub poslanika SDP-a, točka 3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama, koji je nedavno bio.

Tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 31 nazočnog – 17 za – 11 protiv. Iz Federacije BiH, 14 za, iz RS, 3. Nije prošao ni ovaj prijedlog.

Idemo programu dodati ovdje pod sljedećom točkom, pod broj 2. Deklaracija o prihvatanju Bijele knjige, tko je za.

Tko je za to da se ide na Vijeće ministara BiH.

Tko je za?

Tko je protiv?

Po etitetima, iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 31 nazočnih – 17 za – 8 protiv. Iz Federacije BiH, 13 za, iz RS, 2 za. Nije prošao.

Točka 3. Inicijativa o usklađivanju Ustava BiH, itd.

Ne radi se o obvezama, radi se o programu rada koji mi možemo ili ne možemo ispuniti, molim vas. Nije ovo protiv ovoga, nego da li je u programu rada provodivo. Glasa se sad, molim vas.

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od ukupno 32 nazočna – 14 je za- 12 protiv. Iz Federacije BiH, 14 za, iz RS, 3 za. Prijedlog nije prošao.

Izborni zakon je prihvaćen.

Sada imamo Rasimove prijedloge za koje smatramo da su neki već uvršteni u dnevni red, a ostali, nažalost, nisu prihvaćeni. Prema tome, želite li da glasamo? On odustaje od glasanja, ne znam koje je obrazloženje.

Gosodine Čaršimamoviću, odustajete li Vi od svojih prijedloga? Prihvatili smo 1 i 4, glasamo za broj 2.

Broj 2. zakon iz oblasti energije

Tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna – 13 za – 13 protiv. Prema tome, iz Federacije BiH, 11 za – iz RS, 3 za. Prema tome, nije prošao ni ovaj prijedlog.

Broj 3. Zakon o izmjeni zakona, to je glasovano već. Hvala lijepa.

Imamo prijedloge gospodina Abdurahmana Malkića. Gospodine Malkiću, je li Vi odustajete od nekih svojih prijedloga? Ne odustajete. Mi nismo usvojili broj 1.

Broj 1. Zakon o državnim cestama i putevima BiH, sličan zakon smo već i usvojili, u stvari.

Tko je protiv, pitam sve?

Broj 2., 3., 4., 5. su prihvaćeni.

Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture, tko je za.

Oprostite, molim vas, na točku 1. gospodina Abdurahmana Malkića.

Po entitetima, iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna, 17 za – 13 protiv. Iz Federacije BiH, 12 za i iz RS 3 za. Nije prošao.

Imamo točku 6. Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture u BiH

Tko je za, pitam sve?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna – 16 za – 12 protiv. Iz Federacije BiH, 9 za, iz RS, 3 za. Nije prošao.

Broj 7. Tko je za Zakon o osnovama sigurnosti željezničkog transporta, ako želite?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna – 17 za – 12 protiv – 11 protiv. Iz Federacije BiH, 12 za, iz RS, 4 za. Nije prošao ni ovaj prijedlog.

8. Zakon o ugovorima o prevozu u željezničkom transportu

Tko je za? Pitam sve.

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 32 nazočna – 15 za – 11 protiv. Iz Federacije BiH 13 za, iz RS 3 za.

Zakon o pošti je već prihvaćen. Prema tome, mislim da se o ovome nemamo razloga izjašnjavati.

Zakon o športu u BiH – prihvaćen je, hvala.

Zakon o Crvenom krstu ili križu

Tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Za prijedlog gospodina Mirsada Kurtovića, mi smo, evo, samo da proglasim ovdje.

Od 32 nazočna, 16 je bilo za – 10 protiv. Iz Federacije BiH, 13 za – iz RS, 3 za. Nije prošao.

Ima li tko primjedbe na glasovanje?

Ja vas lijepo molim da ne budemo maliciozni. Ovdje se na radi o tome da li ste za zakon ili protiv zakona, nego se ovdje samo radi o realnosti programa rada koji će se vama kasnije tući o glavu. Ovim zaključujem ovu točku. Tokiću, šta treba? Ne mogu Vam sad ja to reći. Dobit ćete točno u programu šta je prihvaćeno.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, veći dio današnjeg vremena, dobar dio današnjeg vremena, jeste razgovor oko diskusije zamjenika predsjedavajućeg, čiji smo stenogram dobili. Ja ne dozvoljavam da se ova diskusija, da se preko nje pređe, obzirom da ona ovako napisana, djeluje još opasnije za poziciju BiH spram zamjenika predsjedavajućeg i ne bih želio da zaključim ovu tačku dnevnog reda dok se Predstavnički dom ne izjasni o zaključku za izglasavanje nepovjerenja gospodinu Banjcu.

Molim vas, ovdje gospodin Banjac, u svojoj diskusiji, autoriziranoj diskusiji, govori o zloupotrebi odluke Ustavnog suda BiH. Odluka Ustavnog suda BiH nije zloupotrijebljena, ona je konačna i obavezujuća. I sve ove formulacije koje idu u pravcu preglasavanja predstavnika dva naroda, ne mogu se tretirati drugačije nego nepoznavanje zamjenika predsjedavajućeg Ustava BiH i svjesno dezavuiranje odluke Ustavnog suda BiH, koji je, prema članu 6., i u proceduri a i u

PERO SKOPLJAK

Koja je ovo točka dnevnog reda, ja Vas molim?

SEJFUDIN TOKIĆ

Govorim o zaključku koji ćete Vi staviti na dnevni red.

PERO SKOPLJAK

Ne treba ga farbati prije vremena.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dozvolite da obrazložim, molim Vas. Tražili smo stenogram i dobili smo ga. U rečenici koja govori, dakle, gospodo, morate da shvatite, preglasavanje je dalo dosta nesreće, vi hoćete još

PERO SKOPLJAK

Molim Vas, prestanite, sad nije rasprava o

SEJFUDIN TOKIĆ

Dozvolite, predsjedavajući, Vi hoćete još. Ja tražim da se u ovom Predstavničkom domu kaže ko hoće još, koja je to prijetnja.

MIRKO BANJAC

Ti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Koja je to prijetnja? Nije vam dosta nesreće piše ovdje. Nego SDS-ovac ponavlja prijetnje koje su bile i ranije i ne može, po mom moralnom dignitetu i po mojoj političkoj opciji, sjediti na funkciji zamjenika predsjedavajućeg. Ovo su bitne stvari. Nemate pravo da prekidate ovu diskusiju. Ja ću je završiti.

PERO SKOPLJAK

Prekidamo raspravu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Tražim da predsjedavajući da na izglasavanje povjerenje, jer se radi o prijetnjama i o nepoznavanju Ustava BiH. Radi se o decidnim prijetnjama. Pročitajte, novinari, ovu sramotu koju doživljavamo danas, nakon deset godina. Ko to hoće još? Je li to prijetnja uoči godišnjice Srebrenice, ko hoće još nesreće?

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim, ja ću prekinuti sjednicu, ako se ovako nastavi, u ovakom tonu. Mislim da nema smisla ovako voditi sjednicu.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo, vi vidite rječnik mržnje koji se danas ovdje govori. Ja ponovo hoću, javnosti radi, da pročitam ono što sam rekao. Rekao sam i iza ovoga

stojim. Zloupotrebljava se odluka Ustavnog suda BiH. Evo, vidite, spominje se, ko zna šta se ovdje danas sve ne spominje iza ove govornice, iza ovih riječi i ponovo mislim da se zloupotrebljava odluka. Ona treba da prođe proceduru i neka prođe proceduru. Molim vas, ko je ovdje mijenjao? Ova odluka se ne odnosi na Ustav BiH. I molim vas, mi smo ovdje da štitimo Ustav BiH. Ovdje smo se zakleli. Vidite li šta ovaj čovjek ovdje radi. To je taj čovjek, koji je na prošloj sjednici osporio tri srpska imena, sad ponovo osporava Srbina samo. To je taj multietničar koji samo hoće da bude to. Neka te je sramota, poslanice.

PERO SKOPLJAK

Ma dozvolit ću vam ja do ujutru, ali ovo ne vodi ničemu, zaista ne vodi, civilizacija je ovo u pitanju. Nema smisla.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja moram repliku, jer ovo pokazivanje i vaše ćutanje, ćutanje gospode iz SDA, ćutanje ja otrpiti neću. Dozvolite, pred polupraznom salom ili punom salom, hoću da vam podcrtam, pročitajte diskusiju. Ne dozvolite vratolomije i gimnastike koje su se dešavale ovdje, prepoznatljive su i ranije u ovom području. Ko hoće još?

Preglasavanje je donijelo dosta nesreće. Hoće se reći da je Odluka Ustavnog suda BiH, tri najmeritornija međunarodna predstavnika iz oblasti ustavnog prava, oni hoće da izazivaju nesreću. Pokazalo se na mene i kazalo vi hoćete još. Gospodo iz koncepta vlasti koji ste kreirali '90. Godine, opametite se 2000. godine. Ovo je javna prijetnja. I

bez obzira na ovo, ja sam gledao to ustajanje i izlaženje i vaninstitucionalno odlučivanje svih ovih 10 godina. Ovdje treba da raspravimo ovo, jer ovo je puno bitnije od programa za koji su poslanici, neki iz ovog reda, već rekli da nema veze, usvojili ili ne usvojili. Mi smo usvajali ovdje programe jednoglasno. Nijedna tačka nije udvojena. Mi smo danas usvojili program u kojem piše da ćemo dosljedno provoditi njujoršku, briselsku deklaraciju, pa smo glasali protiv unošenja zakona o mogućnosti jedinstvenog pasoša. Koga se ovdje farba. Tražim da se izglasa, glasa o nepovjerenju gospodinu Banjcu. Ja ću ponosno biti za nepovjerenje. On ne može biti zamjenik predsjedavajućeg sa ovakvim stavovima, sa ovakvim interpretiranjem odluka i konstitutivnosti i multietničnosti, po meni ne može biti ni poslanik, ali to je stvar OHR-a. Ovo je drastično suprotstavljanje Dejtonskom mirovnom sporazumu.

PERO SKOPLJAK

Bit će stavljeno na izglasavanje na Vašu molbu. Ja bih vas, ipak, molio da budemo dostojanstveni.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, naime, sticajem okonosti, nisam bio u sali kad je gospodin Banjac govorio ovo što smo poslije dobili, i prilično mi je žao što u tom trenutku nisam bio, pošto bih vjerovatno reagirao tada.

Drugo, mi smo obećali, obećali ste nam da ćemo dobiti stenogram i sad smo ga dobili, konačno, i razgovaramo na bazi, dakle, nečega što je već autorizirano. Moram reći da sam razočaran izjavama visokih državnih funkcionera, među koje

spada i gospodin Banjac, a koji se već svrstao na stranu ocjenjivanja, pa čak i optuživanju drugih da zloupotrebljavaju odluku Ustavnog suda BiH, koja još uvijek nije ni objavljena u Službenim novinama u integralnom tekstu da bismo mogli o njoj da raspravljamo.

Drugo, čini mi se da je neprimjereno da se ovdje ispostavlja teza o preglasavanju naroda. To je jedna opasna, ja bih rekao, konstrukcija, koja je došla u zadnja dva-tri dana i koja ponovo vraća na dnevni red, ja bih rekao, već viđene riječi.

Treće, čini mi se da je izrečena rečenica o tome da je mehanizam preglasavanja dao dosta nesreće. Na izvjestan način, to je pokušaj retuširanja povijesti u BiH, jer čini mi se da je i pokušaj, ja bih rekao, simplifikacije događaja u zadnjih deset godina. Ako bih želio da najgrublje tumačim riječi koje je rekao gospodin Mirko Banjac, onda bih gotovo mogao da kažem da je prije deset godina, iza ove rečenice, upućena jedna, iza govornice, koja je bila negdje u blizini, upućena jedna prijetnja, koja je otprilike, za osnovu, imala ono što se sada ovdje govori. Ako preglasate, nestat će vas. Iz odluke Ustavnog suda BiH izvodi se preglasavanje i svojevrsna prijetnja nekom novom nesrećom. Čini mi se da su ovo prevaziđene poruke prošlosti. Volio bih da ih gospodin Banjac nije izgovorio, ali kada ih je već izgovorio, onda, čini mi se da ipak i on sam, a i ovaj Predstavnički dom, morat će da nosi kao političku poruku, i da se o tome izjasni. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Ja vas molim, gospođa Jovanović se javila i ja mislim da su ovo sve replike, gospođa Rađević i Vi ste se javili za repliku, pa onda Mirko Banjac, pa onda Spahić.

BRANISLAVA JOVANOVIĆ

Neću oduzimati puno vremena, žao mi je što je gospodin Tokić izašao, izašla sam samo da reagujem kao ljekar, doduše ginekolog, žao mi je što nisam neuropsihijatar. I ton i prst, mislim sve je neprimjereno i ovome domu i ovim ljudima.

PERO SKOPLJAK

I ja mislim.

DESANKA RAĐEVIĆ

Moja replika je upućena kolegi Kadiću, a radi se o sledećem. Kolega Kadić je sebi uzeo za pravo da ovdje razjasni situaciju u kojoj neko nekoga preglasava i kad poslije toga dolazi prijetnja, i ta prijetnja može da glasi tako i tako. Ja hoću ovdje da kažem, kolega Kadiću, da slažem se sa Vama kad je u pitanju mehanizam preglasavanja u BiH, kada su tri naroda u pitanju, da to stoji tako kako ste Vi rekli, ali ono što ste u drugom dijelu rekli, apsolutno je, sa moje tačke gledišta, neprihvatljivo. Naime, poslije toga ne dolazi stav ili misao, ako preglasate, nestat će vas, nego dolazi stav i misao ako preglasate, mi nećemo sa vama.

MIRKO BANJAC

Gospodine Kadiću, Vas nisam poznao kao netolerantna čovjeka i žao mi je što Vas takvog upoznajem sada. O Vama stvarno do sada sve pohvale. Nemojte stavljati meni u usta ono što nisam rekao, ni pomislio. Na kraju, imidž Mirka Banjca nećete ni popraviti ni pokvariti, on je takav kakav je, a svi oni koji su sa mnom saradivali dobro me poznaju.

Ja Vaš imidž neću kvariti, a Vi moj ne možete. Zašto dodajete ono što ovdje ne piše, možda iz podsvijesti, ali onda to nije moje, onda je to Vaše. Ne vidim razloga da pregrijavate atmosferu, a ja sam rekao samo ono što svako ovdje dobronamjeran mora da prihvati. Još jednom ponavljam, zloupotreba danas je odluke bila ta što se ona povezivala sa našim radom. Mi, gospodo, radimo po Ustavu BiH. I to je ono što sam ja rekao da je zloupotreba i još uvijek stojim iza te riječi. Dalje, ako vi, gospodo, hoćete da kažete da je preglasavanje, ja tvrdim da jeste, bilo je preglasavanje, 5 na prema 4 je uvijek veće petica od četvorke. Zar vas ne muči, gospodo, što je u ta četiri, što su bili predstavnici srpskog naroda, u tom tijelu i predstavnici hrvatskog naroda u tom tijelu. Po principu konstituisanja Ustavnog suda BiH, rečeno je da je on sastavljen od dva predstavnika srpskog naroda, dva predstavnika bošnjačkog, dva predstavnika hrvatskog i tri predstavnika međunarodne zajednice. To tako piše u konstituisanju, gospodo. Zar je stvarno slučajno da su se na drugoj strani, među četiri, našli i predstavnici dva naroda. Ako je to za vas slučajno, za mene nije. I ja ne želim da ni vi budete sami nikad i ovdje sam to lijepo rekao, da neću se osjećati sretnim ako to bude predstavnik jednog, drugog ili trećeg naroda, nisam nikog izdvojio. To što vi hoćete da me povezujete sa ovim ili onim, to je podsvijest, gospodo, koja je u vama, a ne u meni. Zapišite to dobro.

PERO SKOPLJAK

Sve su ovo replike. Ako te hoće pustiti ...

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, u prelomnim istorijskim situacijama, a jedna od tih prelomnih, ja bih rekao situacija, ja bih rekao odluka Ustavnog suda, nije baš pohvalno razgovarati o imidžu, ja nisam ovdje u priči između budućnosti BiH, jednakosti svih građana jedne države. Za mene imidž nije na prvom mjestu, nego to što je jednakost, jednakopravnost svih građana BiH, kao jedne države, bez obzira gdje žive. A što se tiče podsvijesti, gospodine Banjac, ne govorim ja iz podsvijesti, nego govorim iz bolnog istorijskog iskustva koje smo svi zajedno prošli u zadnjih 8, odnosno 9 godina. Mene bolno istorijsko iskustvo uči da na izjave o tome da je preglasavanje uzrok nesreće, a po Vašoj izjavi i ovo je jedno od preglasavanja, pa je logičan zaključak da će to biti uzrok nesreće.

MIRKO BANJAC

To Vi zaključujete.

RASIM KADIĆ

Molim Vas, gospodine Banjac, Vi tvrdite da je preglasavanje bilo uzrok nesreće i da se desilo i prije dva dana. Mene moje bolno istorijsko iskustvo u zadnjih deset godina uči da moram reagirati na takve riječi da bih spustio temperaturu i da ne bismo ponovili nesreću u kojoj sam potpuno uvjeren da nije preglasavanje bilo uzrok nesreće, nego neki drugi koncepti, koji su počesto bili i izvan ove zgrade u kojoj se odlučivalo. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Gospodin Spahić, pa onda Dokić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, predstavnici Vijeća ministara BiH i međunarodnih organizacija, moram da izrazim, prije svega, zadovoljstvo što se dogodila, pored ove činjenice da smo imali tako dugu raspravu o Programu, jedna odluka koja je, koliko sam ja razumio, konsenzusom u Kolegiju donesena, a odnosi se na zahtjev našeg parlamenta, danas to i formalno, u programu se nalazi, da se usvoji Zakon o manjinama. Smatram da je to zaista jedan politički događaj i želim da izrazim zadovoljstvo što se tako nešto dogodilo, da bez problema je predočeno Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, da se ne glasa o nečemu što je jedno temeljno ljudsko pravo i želio bih to istaći prije ove intervencije.

Drugo, drugi dokument koji je prihvaćen bez diskusije i o kojem sam ja govorio u nekoliko navrata i za koji sam pripremio tekst rezolucije, kao što znate, o povjerenju i pomirenju, ali sam tražio da uđe formalno u program, za mene je bila druga potvrda da se ovdje stvara sasvim nova politička klima danas u toku drugog dijela rada ove skupštine. Ove dvije stvari sam htio navesti zbog toga što one temelje, na neki način, sadašnjost i budućnost BiH. Radi se o sadašnjosti i budućnosti BiH, i radi memorije, ja nisam čovjek koji je baš nespreman da reaguje na način koji bi mogao da izazove drugačije tenzije, osim jednog racionalnog razgovora o pitanjima koja su od suštinskog značaja za BiH. Zato vidim da je u ovom stenogramu koji sam sad dobio moje reagovanje i ovdje se kaže, gospodin Pero Skopljak, ja pretpostavljam da repliku ima Spahić, pa Tokić, imate raspravu i repliku, itd.

Ja imam dva zahtjeva u odnosu na tekst gospodina Banjca i u odnosu na vlastiti tekst koji počinje, ali ne završava. Isto kao gospodin Banjac, u skladu sa Poslovníkom, i kao gospodin Tokić, zahtijevam da se moja intervencija, u vezi sa ovom diskusijom gospodina Banjca, meni stavi na raspolaganje, parlamentu i javnosti, da ja, takođe, imam pravo autorizirati, što je sasvim normalno i da se ona predoči javnosti i da ne bi bilo velikih nesporazuma. Ako pratite, moje reagovanje je bilo vrlo precizno i žao mi je što sada nema podloge, osim intervencije gospodina Banjca, kojom se bavimo.

Naime, kada se vodi jedna rasprava, jedna diskusija o prijedlogu koji je dao gospodin Tokić, koji je pozitivno prihvatio gospodin Banjac, tražeći i sam da se izjasni o njegovom istupu i da se glasa u toku prijepodnevné diskusije, ja sam smatrao da je to jedan racionalan i normalan odnos, ako jedan poslanik nešto predloži, radi se

o poslaniku na kojeg se to odnosi, on prihvata tu raspravu, to smatra jednim korektnim odnosom i zato se ne treba glasati, nego treba pristupiti tom procesu.

Ukoliko ja vidim sada da rasprava ide drugim tokom, ja insistiram da se i ta moja intervencija, takođe, stenogramski obezbijedi za parlament i za javnost. Zašto? Zato što se iz nje sasvim jasno vidi, što ste vi čuli, što ja ne želim ponavljati, da u stvari mi smo ušli u ovu raspravu iz jednog prostog razloga što je stvorena nervoza, bilo na ovom državnom parlamentu, bilo u Federalnom parlamentu, juče cijeli dan, vjerovatno za neki dan kad bude Parlamentarna skupština RS i tamo, u izjavama pojedinih funkcionera, političkih predstavnika, što je normalno, zašto, ljudi, konačno odluka na koju se tako dugo čekalo da se donese, sa ovakvim ili onakvim rezultatom, kad je donesena normalno.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, ove tačke dnevnog reda nema.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja tražim da, radi konzistentnosti rasprave, o problemu koji pokrenut, radi korektnosti, ako sam dobro pratio da je gospodin Banjac prihvatio da se o povjerenju za njega, kao potpredsjednika Kolegijuma raspravlja, ako sam ga dobro pratio. Ima i tu stenogram. Ako nisam, ako neće se pristupiti tome, ja insistiram, ne mora to na ovoj sjednici, možemo sačekati to sve skupa ili sljedeće, ali bih želio da se objavi magnetogram rasprave koju sam ja imao povodom toga, koju je imao gospodin Tokić, koju su imali drugi poslanici. Bilo da je riječ o replikama, bilo o intervencijama, i tada ćete vidjeti, ovo što je gospođica ginekolog, naša kolegica, gospođa izvinjavam se, naša gospođa ginekolog, kao poslanik istakla prvo svoju profesiju, kao ljekar, i intervenciju kao, je li, poslanik. Ja, znate, bio je jedan vrlo dobar, da i ja napravim jedan pristup, kako će doći do rasprave, ne može se voditi rasprava, molim Vas, gospodine Skopljak, ne može se voditi rasprava samo na tome što će stajati ovdje jedan izvod iz diskusije gospodina Banjca. Jer ako gospodin Banjac u svojoj diskusiji prepoznaje, znaju, vidi kako znaju ko su. Obično, vidite kako se javljaju i mislim da mora, itd., znači, ako je gospodin Banjac sve prepoznao prije nego što sam se ja i javio i ne znam ko je se drugi poslije javio, ja vas molim, da bi parlament ozbiljno odlučivao, mora imati magnetograme kompletne rasprave po ovoj temi, i na osnovu toga, mislim da bismo trebali znati jednu ozbiljnu, normalnu proceduru. Ja sam rekao da ne upetljavamo taj problem, zbog toga što sam smatrao kad dođe na dnevni red provedba Ustavnog suda da će, normalno u skladu sa Ustavom, to ovaj parlament poštovati, kao i entitetski parlamenti i niže organizirane parlamentarne skupštine i sa određenim značenjem, ne mislim niže vrijednosti. Prema tome, gospođu ginekologa i našeg poslanika želim podsjetiti da je reakcija ljudi impulzivna na neke diskusije koje su ovdje došle, nije stvar medicinskog slučaja, nego je stvar osjećaja. Ovdje se ljudi već počinju prepoznavati. Ja Vam se zahvaljujem što ste Vi napravili intervenciju ljekara, ali neprijatno mi je što u tom trenutku gospodin Tokić nije tu bio i što smatram da nije u redu

PERO SKOPLJAK

Molim Vas, gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Molim Vas, i ja da podignem jednom prst, ali nije u redu da Vi ili bilo ko drugi procjenjujete profile ljudi, to nije jednostavno dobro. Ni ja to ne volim raditi nikome, zato tražim da dostupan bude magnetogram javnosti u povodu ove rasprave, a što se tiče povjerenja ili nepovjerenja, gospodin Banjac se izjasnio. Ako je on povukao svoj stav i sad ne želi da se o tome raspravlja, neka nam to kaže, ako želi da nas rastereti ove muke glasanja, nadmudrivanja, itd. Ako ne želi da znamo o čemu se radi, molim vas, nemojte nas dovoditi u situaciju da ispada to neki personalni sukob, jer se ne radi o personalnom sukobu, nego ozbiljnim temama koje su se upetljale, eto, povodom programa rada. Moglo je biti povodom nekog drugog bezazlenijeg pitanja. U životu se riječi otkotrljaju i onda vrijeđaju. U svakom slučaju, hvala kolegama i Kolegijumu, što je prihvatio da raspravlja o manjinama i o pomirenju i povjerenju, vjerujem da će u toj trasi ova diskusija koju smo otvorili povodom Ustavnog suda i njegove odluke, u skladu sa onim što smo izjavili, svako od nas pojedinačno, biti dovedena do kraja i molim vas za tačku dnevnog reda, kao poslanik, predlažem na sljedećoj sjednici Parlamenta da se sa magnetogramom i sa svim elementima rasprave, koja će doći u javnost, o tome razgovara. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, ove točke dnevnog reda o čemu mi sad raspravljamo nema. Možda je to moja greška. Molim vas, zato vas molim, dajte, što se tiče ovoga zaključka, ja ću ga dati na izglasavanje. Prema tome, prekidam raspravu o tom.

BRANKO DOKIĆ

Predsjedavajući, meni ćete, ipak, dozvoliti da intevenišem, nakon zaista jedne pozorišne predstave, ja bih ipak rekao tragične. Moram da priznam, u posljednjih godinu dana, mislio da smo tu napravili jedan veliki iskorak u ovom parlamentu upravo, ali mislim da sam se prevario.

Asociranje gospodina Kadića, šta je pisac htio da kaže, me podsjetilo na jednu anegdotu ili vic kako hoćete, o pozdravljanju dvojice Italijana. Svako jutro, srećući se, dvojica komšija, ovaj je jedan svog komšiju počeo da pozdravlja mjau, mjau Mario. I ovome je to bilo sumnjivo, zbog čega ga pozdravlja sa mjau Mario i onda je, asociirajući, kao gospodin Kadić, došao do sledećeg zaključka. A, znate, mjao to je glas mačke, a mačka pije mlijeko, a mlijeko daje krava, a krava ima rogove i vidi ti on meni hoće da kaže da spava sa mojom ženom. Sve bi to moglo da stane, da smo mi negdje na nekom drugom mjestu iza neke druge govornice, a ne iza skupštine. Što se tiče ove odluke, ja se sad moram vratiti na ono zbog čega ovo govorim, da je odluka Ustavnog suda BiH krajnje ispolitizovana, to najbolje pokazuje današnja rasprava, koja je bila puna emocija. Dakle, to je svima jasno da je to politička odluka, a ne sudska odluka. Stvar je samo toga i pomalo pitanje obraza nekih koji nas ovdje uče demokratiji i slobodnom sudstvu, koji su svoj autoritet upotrijebili u to da ubjeđuju pojedine sudije u to kako trebaju da glasaju.

Dakle, za ovu odluku je stvorena politička atmosfera, puna naboja i emocija. Da je to tako, najbolje govori činjenica što smo mi ovoliko vremena i ovoliko žući,

upotrijebili ovdje gdje uopšte nije mjesto, još jednom ponavljam, nije promijenjen Ustav BiH. Ovo je još jedna potvrda, gospodo, i dokaz da smo se mi više ovdje sporili oko onih stvari koje nisu naš posao, nego oko stvari koje su naš posao. Najveće sukobe smo mi imali upravo tada kad smo se miješali u entitetske stvari, a zanemarili smo one stvari koje smo ovdje trebali da raspravljamo. Moj prijedlog je, predsjedavajući Vama, ovo što ste meni omogućili da diskutujem, nije trebalo da mi omogućite, jer poslije ovog glasanja, trebalo je da glasamo o povjerenju, odnosno nepovjerenju i ja Vas molim da ne dozvolite više diskusije, ne zato što sam ja sada poslednji pa predlažem da se o ovome glasa na sledeći način.

Da se, prije svega, glasa o postavljanju tačke dnevnog reda o izglasavanju nepovjerenja gospodinu Banjcu, pa ako se to izglasa, kao tačka dnevnog reda, onda eventualno možemo i raspravu dalju otvoriti, iako je rasprave dovoljno bilo. Mislim da na taj način možemo okončati ovu jednu veoma mučnu atmosferu. Ja molim da se glasa o postavljanju tačke dnevnog reda. Ovo je vrlo važna stvar. Ne može svaki poslanik kad mu padne na pamet, makar imao i povoda, da izađe i da kaže usred jedne tačke dnevnog reda, hajmo glasati o povjerenju ovome ili onome. To mora biti tačka dnevnog reda, pa ako se uvrsti u dnevni red, onda ćemo o tome raspravljati.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Prekidam raspravu o ovome. Prekidam sada i sad vas pitam, tko je, prekidam raspravu, ne dajem više riječ. Izglasavanje nepovjerenja zamjeniku predsjedavajućeg gospodina Mirka Banjca, na osnovu Vašeg prijedloga koje ste Vi dali. Ko je za to da se to uvrsti kao tačka dnevnog reda. Pravni osnov ćete vi dati izglasavanjem, molim vas. Gospodine Bičakčiću, izvolite Vi sad.

EDHEM BIČAKČIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ako analiziramo naš današnji rad, vidjet ćemo da smo puno vremena potrošili na pitanjima koja nisu na dnevnom redu i to je Vaša odgovornost, gospodine predsjedavajući, da i po starom i po novom Poslovníku kanališete rad na tačke dnevnog reda. Mi smo prvo ovdje bili prisutni činjenici jedne propagande druga Tokića koji, uzgred budi rečeno, nije ni doprinio da se podnese aplikacija Ustavnom sudu BiH, a ta njegova rasprava ima za cilj da blokira implementaciju te odluke. Nažalost, našao je dobrog sagovornika u gospodinu Banjcu. I drug Tokić i gospodin Banjac danas nam ovdje blokiraju rad, a Vi to, gospodine predsjedavajući, omogućavate. Zaključak koji predlaže gospodin Tokić je u cjelosti neustavan i neutemeljen. Ja ne prihvatam ni po kom osnovu objašnjenje gospodina Banjca, ali ne može nijedan poslanik zbog svoje riječi ili izgovorenog stava za ovom govornicom biti kažnjavaan, osuđivan i na taj način isključeno mu pravo da se brani. To je nastup jedne ekstremne ljevice koja ima odgovor ekstremne desnice i na toj osnovi mi ovdje ne možemo normalno raditi. Ja vas molim da nam omogućite uslove da radimo po dnevnom redu i po tačkama koje jesu na dnevnom redu. Hvala.

PERO SKOPLJAK

To zavisi i od vas, molim vas. Ja Vas molim, gospodine Tokiću, čekajte, onda idemo po redu, kako ste se javljali, pa ako je prekršaj, moj je prekršaj. Gospodin Raščić pa onda Tokić.

/upadica sa mjesta/

Po kojoj tački dnevnog reda.

PERO SKOPLJAK

Ne znam ni ja. Po kojoj vi hoćete. Ja vam mogu samo zabraniti ili prekinuti sjednicu, drugo ne mogu ništa uraditi.

RIJAD RAŠČIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi poslanici, uvaženi članovi Ministarskog vijeća. Zaista je nedopustivo da mi u okviru dnevnog reda raspravljamo o ovakvim bitnim stvarima koje nisu u domenu ove skupštine. Naime, raspravljati o tome da li je odluka Ustavnog suda korektna ili nekorektna i hoćemo li je potvrditi ili ne potvrditi je zaista infantilna i ona nije primjerena ovom domu. Ako nekome treba tirada naspram tih odluka, mislim da bi to trebalo biti predmet nekih institucija, ali van ovoga parlamenta. Ja ne želim da budem uvučen u raspravu i u zaključak za gospodina Banjca, bez obzira šta je on rekao. Ja imam pravo da se sa njim ne slažem. Ovo je skupština u kojoj se mi ne možemo preglasavati. I ne znam uopšte o čemu govorite Vi kad govorite o preglasavanju i šta podrazumijevate pod tim. Zato Vas molim da u skladu sa onim što smo usaglasili pređemo na dnevni red, a ako ima problema oko izjašnjavanja, mi poslanici, koji smo bili u ovom parlamentu i koji imamo neko istorijsko pamćenje i neke prijetnje, pa mislim da bismo mi trebali malo fleksibilnije da uzimamo tu raspravu sa nekom rezistencijom. Mislim da nismo inferiorni i mislim da smo pokazali da nemamo razloga da se plašimo da li će nekoga nestati ili će neko postati. Ja bih vas zamolio, zaista, da pređemo na dnevni red. Gospodine Skopljak, ja znam da je Vama zaista teško, treba sve uvažiti, ali ja insistiram da Vi pređete, u skladu sa Poslovníkom, na dnevni red, uostalom, ako treba neki drugi dnevni red, na neku drugu skupštinu, u skladu sa Poslovníkom. Hvala vam.

PERO SKOPLJAK

Hvala. Prekidam ovu raspravu. Gospodine Tokiću, ostani sad. Ostani tu, nemate riječi od mene, ja Vam ne mogu dati. Ja ne dajem ovu tačku dnevnog reda, ako treba, onda Vi, ja dajem pauzu pola sata.

/PAUZA/

Imamo kvorum, mi se sad, zapravo, nalazimo u nekoj raspravi koja je, po meni, izvan tačke dnevnog reda. Ja vas molim, ovo moramo uokviriti, ovu raspravu, odnosno, staviti je pod neku tačku dnevnog reda. U tom kontekstu, očekujem od vas, zaista, korektnu pomoć. Ja ću vam dati na izglasavanje da li će biti tačka dnevnog reda o izglasavanju povjerenja, odnosno nepovjerenja dopredsjedavajućem, gospodinu

Mirku Banjcu, ili neće. Kad se izjasnite, čut ćemo zaključak gospodina Tokića i izjasniti se po potrebi i o njemu. Zato vas molim, Tokiću, ja Vas molim da izglasamo ovu

SEJFUDIN TOKIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje/

PERO SKOPLJAK

Gospodine Tokiću, bojim se onda ćemo ući u raspravu do ujutru. To bi mi isto mogao dati i Bičakčić prije toga. Dobro, izvolite, izvolite reći svoju objekciju i završavamo raspravu. Gospodo, ovdje je i moje pravo ugroženo, ja prekidam iza ove replike raspravu, a onda vi tražite neko rješenje, da li sam ja sva ograničenja promašio ili nisam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, dozvolite mi da se osvrnem na diskusiju gospodina Bičakčića i da, zbog javnosti koja je prisutna ovdje, putem novinara, putem televizijskih kamera, jasno naznačim da je diskusija gospodina Bičakčića, nazivanja mene ekstremnom ljevicom, identična diskusiji prije deset godina, kada je on i Irfan Ljubijankić, na sličan način kao što je to Rapčić danas uradio, tražio zaštitu lika i djela i autoriteta Momčila Krajišnika, koji je danas u Hagu.

Želim napraviti tu paralelu, jer smatram da je ovo vrlo važan trenutak. Mnogima će izgledati da je bitnija rasprava o programu za koji su se poslanici već izjasnili da neće provesti, ja smatram da je ovo krunska politička rasprava. Gospodinu Bičakčiću, gospodi iz SDA kažem jesam ekstremna ljevica, na takav način. Neka vam je na sreću i podrška koju ste dali tada Krajišniku, koju ćete sada, vjerujem, dati gospodinu Banjcu. U tom konceptu, nije bilo ni prije deset godina Socijaldemokratske partije, neće je biti ni sad. Pokušaj da se isključi javnost iz ovog sramnog događaja i pokušaj da se sitnim šalama, upadicama, ublaži diskusija, gospodina Banjca u kojoj se jasno okrenuo i uputio na ovu stranu “preglasavanje, nije vam dosta nesreće, hoćete još” je poruka o kojoj ovaj parlament mora zauzeti stav. Ja samo na tome insistiram. Vjerujte, imamo podršku birača za to i tražim da se zbog diskusije Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, iznesenih stavova u diskusiji, pa da ne ponavljam čitavu diskusiju, imate je pred osobom, donese zaključak o izglasavanju nepovjerenja zamjeniku predsjedavajućeg, Mirku Banjcu iz SDS-a, shodno Poslovniku i Ustavu i da se to uradi pod tim odredbama. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Pustit ću ja do ujutru svima, idemo u raspravu do ujutru. Ako vi meni nećete dati prava da ja prekinem raspravu bilo gdje, a vi stalno se vrijeđate jedni druge.

MIRKO BANJAC

Ja mislim da je dobro da je narod BiH čuo što govori ovaj gospodin, nazovi demokrata i nazovi građanska orijentacija. Naravno da on i ne zna drugačije. Ali, ovo treba da se čuje i volio bih da sve novinske kuće i volio bih da sve televizijske kuće

prenesu ovu diskusiju. Ja govorim da je ova diskusija na tragu nesreće i ondašnje i možda, ne daj Bože, današnje.

PERO SKOPLJAK

Neće biti. Ja o nesreći neću razmišljati. Špiriću, izvolite. Neka se sam predstavi. Nemojte molim vas, ako ćete vi opstruirati rad ovog doma.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, ja mislim da suštinska rasprava u ovom parlamentu može početi tek onda kad se pojedinci umore. Kad se umore u opstrukcijama. BiH, nažalost, poslije Dejtonskog mirovnog sporazuma izgleda još nije izašla iz predizborne kampanje i građanima BiH još uvijek nije pružena šansa. Ja moram jasno da kažem da ovdje, iz ovih rasprava, je posve jasno da je gospodinu Tokiću cilj da uslika SDA, da to nema nikakve veze sa gospodinom Mirkom Banjcem. I ja mislim da smo mi izašli van tačke dnevnog reda i mislim da je ovaj parlament više puta prekršio vlastiti poslovnik, a da ne kažem da je ušao u raspravu o odluci Ustavnog suda, a svi se zalažemo da tu odluku nije dobro komentarisati, pogotovo nije dobro voditi raspravu o njoj na ovom parlamentu. Ali bi dobro bilo stvarno da svima bude jasno da se na ovom ne iscrpljujemo, ja mislim da ovo ne može biti tačka dnevnog reda, ali, evo, molim lijepo da se postavi kao tačka dnevnog reda, ako prođe, hvala lijepa, da se izjašnjavamo, ali dajte, molim vas, stvarno, ostalo je do izbora još 4-5 mjeseci. Mnogima je stalo da se predizborna kampanja već sada vodi i vodi. Uzaludno je priče pričati kako su radnici bez posla, kako su gladni, kako nema ekonomskih reformi, kako nema privrednih, sistemskih reformi, kako nema političkih reformi. Džaba mi pričamo da će možda tih reformi biti, ako neka od opcija, pa i socijaldemokrati pobijede, ali ostalo je nama do 11. novembra da užurbano radimo. Oni kojima se gadi ova poslovnička rasprava, oni kojima, eventualno, neko iz savjeta, pa i predsjedavajući, ne odgovara, ja im tu ne mogu pomoći, stvarno. Tu pomoći nema. Ali, dajte da se držimo tačke dnevnog reda i mislim da je ova današnja rasprava, hoću da kažem sigurno ostavila gorak ukus kod građana BiH, bez obzira što mnogi misle da su poentirali, ali dajte jednom da predemo stvarno na suštinsku raspravu. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, pitam sve, ko je za to da stavimo kao tačku dnevnog reda, donošenje zaključka o izglasavanju nepovjerenja zamjeniku predsjedavajućeg, gospodinu Mirku Banjcu?

Tko je za? Presuđujem ja ovako pa se vi žalite onda. Tko je za?

Tko je protiv?

Od 28 nazočnih – 10 je bilo za – 12 protiv. Prema tome, ova tačka dnevnog reda nije prošla.

Idemo na sljedeću tačku.

Ad.4. Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, predlagači poslanici Nikola Špirić i Ibrahim Đedović

Stavljam na raspravu ovu točku. Gospodine Kadiću, izvolite.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, cijenjeni poslanici, podržavam donošenje Zakona o finansiranju političkih stranaka. Smatram da ovaj zakon treba da pretrpi određene izmjene.

Naime, mislim da bi predlagači trebali da u zakon uvrste i obrazloženje zakona, odnosno pojedinih rješenja iz zakona, a drugo, sugeriram predlagačima zakona da član 3. i član 18. Zakona izbalansiraju. Naime, u članu 3. rečeno je da će višak sredstava koje dobiju političke stranke, po osnovu nedozvoljenih transfera i poklona itd. biti, da će stranke proslijediti humanitarnim, dobrotvornim i ostalim organizacijama.

U članu 18. se predviđa da će od kazni naplaćenih zbog prekršaja stranaka za određene stvari, da će sredstva od kazni biti preusmjerena tako da će 70% para ići za finansiranje političkih stranaka, a 30% za inspekciju, reviziju itd. političkih stranaka.

Naime, zamislite, jednostavno smatram da to nije dobro rješenje. Stranke će napraviti prekršaj, zatim će po osnovu prekršaja uplatiti pare na neki račun, a onda će iz tih para prekršajnih dobiti 70% para i raspodijeliti na neke stranke. Smatram da je to jedno nepraktično rješenje i mislim da treba član 18. poistovijetiti sa članom 3. Što znači da sva sredstva koja stranke ostvare, mimo ovog zakona, i sva sredstva koja stranke budu uplaćivale kao kaznu, da idu u dobrotvorne, odnosno humanitarne svrhe i da to bude jedna vrsta linije u zakonu.

Drugo, čini mi se da bi nam trebalo obrazloženje, što možda nije predmet ovog zakona, da li će dobrovoljni prilozi građana biti oporezovani ili neće biti oporezovani, to je jedno pitanje koje postavljam.

Treće, šta je sa donacijama međunarodnih organizacija i stranaka ili nekih drugih političkih asocijacija izvan BiH, to nije predviđeno kao oblik mogućeg finansiranja stranaka u BiH.

Četvrti, možda jedno više teoretsko pitanje. Odnosno, prethodno, šta je rukovodilo predlagača da maksimalnu visinu dotacije stranci odredi na iznosu od 8 prosječnih plaća na bazi Agencije za statistiku BiH? Zašto osam, a ne sedam ili devet?

I možda jedno praktično pitanje. Sredstva članarine u stranci nisu limitirana. Može li članarina biti fiktivno tako velika da ona bude pokriće za iznose, ograničene iznose dotacije? Ili u prevodu, može li stranka fiktivno donijeti iznos članarine mnogo veći od onoga što predstavlja donaciju, pa onda to prikazivati kao članarinu. Mislim da bi trebalo utvrditi neku vrstu kako bismo mogli izbjeći zloupotrebu u ovom zakonu.

Na kraju smatram da ove moje sugestije, možda još nekih kolega, mogu pomoći u izradi prijedloga zakona koji nam je neophodan da bismo uredili ove

principe i još jednom izražavam žaljenje što Parlamentarna skupština BiH, ovaj Predstavnički dom i Vijeće ministara BiH u starom sazivu nisu našli za shodno da danas u Budžetu BiH imamo stavku finansiranje političkih stranaka. Ovo je jedini budžet, na svim nivoima, u kojima ne postoji stavka za finansiranje parlamentarnih stranaka i ispada užasna situacija, a to je da stranke ne postoje na nivou BiH i da se završava njihovo postojanje na nivou entiteta. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Zahvaljujem. Gospođa Muminagić, pa gospođa Havel, pa gospodin Špirić.

SUADA MUMINAGIĆ

Pošto je ovo rasprava o Nacrtu zakona, želim da dam neke opšte primjedbe i nekoliko konkretnih, a iz ovih opštih primjedbi se mnoge od njih odnose i na konkretne, oni koji budu dalje radili na zakonu, mislim da bi trebali uzeti u obzir i te načelne primjedbe, tako da kažem.

Klub SDP-a podržava donošenje zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, kojim bi se regulisali izvori finansiranja aktivnosti političkih stranaka i obezbijedila transparentnost u načinu prikupljanja i u načinu raspolaganja sredstvima od strane političkih stranaka. Vjerujemo da bi to bio jedan od načina u sprečavanju netransparentnog korištenja sredstava državnih organa i preduzeća u državnom vlasništvu za finansiranje stranaka na vlasti, koje u njima imaju odlučujući uticaj. S obzirom na ulogu političkih stranaka u demokratskom pluralističkom sistemu, u principu, smatramo da bitan izvor finansiranja stranaka trebaju biti sredstva budžeta na svim nivoima, koja bi se javno odobravalala, time bi se stvarali uslovi za izvjesnu sigurnost i nezavisnost stranaka od uticaja raznih prikrivenih centara moći.

Pored ovog izvora, znači, budžeta, budžetskih sredstava, političke stranke trebaju da mogu da koriste i druge izvore sredstava, koje mogu prikupljati u skladu sa zakonskim propisima i na transparentan način. Te izvore, po našem mišljenju, ne bi trebalo ograničavati. Treba onemogućiti posezanje za tzv. državnim sredstvima, a da to nije javno i da nije transparentno. Treba onemogućiti vezivanje, odnosno ostvarivanje interesa davalaca sredstava za djelovanje političkih stranaka i ostvarivanje njihovih interesa kroz djelovanje političkih stranaka.

Drugim riječima, zalažemo se da prikupljanje sredstava bude transparentno, ali da se ostavi široka mogućnost strankama da mogu da iskoriste ono do čega dođu, šta mogu da urade s tim što ne mogu sredstva vezati za svoje djelovanje u parlamentima i u drugim organima koji djeluju.

Ja bih, prije nego što predem na neke konkretne primjedbe, dala jedan, tako da kažem, osvrt na dio zakona, drugi dio zakona kojim se reguliše, na koji način će se vršiti kontrola finansiranja stranaka. Moje lično mišljenje, a, evo, uzimam sebi za pravo da u ovoj oblasti nešto malo više znam, jer sam ekonomista koji se bavi finansijama, ukazala bih na to da su političke stranke, kao svako drugo pravno lice, a one su pravna lica, da se na njih primjenjuju propisi o finansijskom poslovanju, propisi u računovodstvu, propisi o reviziji. Propisi o računovodstvenim standardima i drugi propisi koji se odnose na finansiranje, te da bi rješenja u ovom zakonu trebalo

temeljito sagledati, i ona bi morala korespondirati sa rješenjima koja su data ovim osnovnim zakonima o finansiranju svih pravnih lica, ja govorim sad o Federaciji BiH, a pretpostavljam da je tako isto i u RS, tek onda, na taj način, bi u tom zakonu trebalo ugraditi ove odnose između izborne komisije, kao kontrolnog organa i samih stranaka. Bojim se da se u ovom zakonu nije polazilo od zakona o finansiranju i u ovim drugim zakonima iz oblasti računovodstva i revizije, pa da se ovdje neracionalno uvode neke nove institucije kojima nije primjereno da se bave pitanjima finansiranja. Moje je mišljenje da bi u principu sva sredstva koja neka stranka primi, iz bilo kog izvora, morala biti evidentirana i oprihodovana, prema propisima, a svi rashodi, takođe, moraju biti evidentirani, utrošeni, odnosno, sredstvima raspolagati u skladu sa zakonom.

Sve stranke su kao pravna lica dužne da pripremaju finansijske izvještaje svake godine, tzv. finansijske iskaze, kako se kaže u zakonu i ti finansijski iskazi su dostupni javnosti, znači, javni su dokumenti i podliježu reviziji na zahtjev korisnika. Prema tome, mi to imamo regulisano u našim propisima, samo bi propise trebalo, zapravo, ovaj zakon bi sad trebalo prilagoditi tako da budu propisi o finansijama, o finansijskom poslovanju inkorporirani u zakon. Ovo govorim zbog toga što mislim da neka rješenja, u drugom dijelu zakona koja su data, vuku na to da se Izborna komisija stavlja, kao organ, iznad svih ovih finansijskih organa koji postoje u sistemu. Moje lično mišljenje je da to ne bi bilo dobro, eto, slobodna sam da to mišljenje iznesem, jer kad sam pokušala sebi da rastumačim kako će se ovaj zakon primjenjivati, došla sam do zaključka da bi on mogao doći u suprotnost sa nekim od zakona o kojima govorimo.

Ako su budžetska sredstva koja zagovaramo da budu izvor finansiranja u pitanju, onda vi znate da mi imamo formiranu reviziju, odnosno glavnog revizora, i instituciju koja se bavi revizijom. Prema tome, postoji mogućnost u sistemu da se kontroliše korištenje budžetskih sredstava, da se ti izvještaji dostavljaju parlamentu i drugim organima, ukoliko donesemo zaključak, odnosno, ukoliko se zakonom utvrdi da se izvještaj o korištenju budžetskih sredstava, o reviziji korištenja budžetskih sredstava, dostavljaju.

Znači, predlažem da onaj ko je pripremao ovaj zakon sagleda ovaj dio u svjetlu ovih propisa i da taj dio zakona prilagodi ovim propisima.

Lično moje mišljenje je da bi se nadležnost Izborne komisije u ovoj oblasti mogla svoditi na provođenje izbora i na sredstva koja se koriste za izbornu kampanju, a da svo drugo finansiranje stranaka i kontrola finansiranja stranaka ide u skladu sa propisima i svako od nas, ne svako od nas, nego svaka institucija, ima pravo da traži uvid u svaki izvještaj, i drugo, može da traži reviziju tog izvještaja.

Dat ću sad neke konkretne primjere, primjedbe na članove, kao što je gospodin Kadić maloprije dao. Mislim da se u članu 2., kod definisanja političkih stranaka, ne bi trebala ostaviti mogućnost za formiranje stranaka čije bi djelovanje bilo usmjereno na izazivanje nacionalne i vjerske mržnje, na propagiranje fašizma, na rušenje cjelovitosti BiH i otcjepljenje dijelova BiH i slična pitanja.

U članu 3., pored navedenih izvora, tu se govori o izvorima sredstava, pretpostavljam da imate zakon pred sobom, da možete to vidjeti, treba uključiti, pored

priloga i donacija, pravnih i fizičkih lica, nevladinih organizacija, itd., a smatram, također, da ne bi trebalo ograničavati prihode, ni sužavati djelatnosti kojima se mogu baviti firme koje formira politička stranka, kao što je to dato u ovom u članu 3.

U članu 4., stav 3. bi trebalo brisati, jer se on ne odnosi na priloge, a i nejasan je, pravo da vam kažem, ja ga nisam mogla pojasniti ni kao prilog, nešto se htjelo reći, a nije jasno rečeno šta je.

U članovima 4., 5., 6. i 7., ja ovako brzo govorim, ne navodim šta u njima piše, da bih skratila vrijeme, pa molim vas da pogledate, da treba napraviti razliku između priloga koje redovno daju članovi rukovodstava i zastupnici političkih stranaka i da ih ne treba svoditi na jednokratne priloge, mislim da ti prilozima mogu biti sukcesivni, mogu se vezati za mjesečni prihod, ne moraju zakonom, to se može uraditi odlukama organa stranke, ali zakonom ne bi se trebale tretirati kao jednokratni prilozima. Jednokratni prilog, daš ga jednom i onda više ne možeš. Ukoliko se ocjenjuje da je potrebno ograničiti visinu tih priloga, oni mogu biti sukcesivni, ali ukupna njihova visina može da se ograniči jednim iznosom ukoliko se smatra da je to neophodno. Ja sam to prihvatila iako ne vidim neki veliki razlog.

Ono što smatramo da treba da bude uključeno u zakon je, da prilozima pravnih i fizičkih lica, odnosno pravnih lica, a za fizička, ako se radi o odlukama organa stranke, trebaju biti praćeni odlukama organa koji su nadležni kod tih lica da donose odluke o davanju tih priloga, znači da nisu neki tajni prilozima u kojima niko od organa upravljanja i rukovođenja u firmama, o pravnim licima o kojima se govori da niko o njima ne zna.

U članu 10. trebalo bi prvo utvrditi, radi se o budžetskim sredstvima. U članu 10. trebalo bi prvo utvrditi obavezu izdvajanja budžetskih sredstava za stranke, čega nema, trebalo bi utvrditi način obezbjeđivanja sredstava u budžetu, znači da se obezbijedi nekakav kriterij, recimo, mogu se sredstva obezbjeđivati za redovnu djelatnost. Mogu se sredstva obezbjeđivati posebno kao stavka za izbore, za izbornu aktivnost, onda kad provodimo izbore. Mogu se sredstva obezbjeđivati po stvaranju uslova za rad stranaka. Stranke nemaju uslova prostornih i ostalih da rade, to može biti neki kriterij za obezbjeđivanje budžetskih sredstava, naravno, zavisno od bilansnih mogućnosti, to bi bilo prvo, a onda tek da dođe način raspodjele sredstava. Mi ovdje imamo sad način raspodjele sredstava, a nismo rekli kako ćemo obezbijediti sredstva, ne znam šta dijelimo.

Mislim, također, da bi trebalo predvidjeti mogućnost uskraćivanja budžetskih sredstava u slučajevima nepridržavanja određenih propisa, izbornih pravila, itd. za stranke koje se tih propisa ne pridržavaju.

Predlažem da se članovi od 11. do 20. preispitaju u cjelini, u skladu sa načelnim primjedbama koje sam na početku dala. Znači da se usklade sa postojećim propisima o finansiranju pravnih lica, o računovodstvu, računovodstvenim standardima i reviziji. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Imat ćemo mi šanse davati i amandmane, itd., ovo je Nacrt zakona. Gospođa Havel, gospodin Špirić, gospodin Neimarlija pa gospodin Dokić.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, smatram obaveznim uz nacrt nekog zakona dostaviti i obrazloženje, i mislim, predlažem, dakle, kad budemo imali prijedlog da dobijemo i obrazloženje, sve već izneseno u primjedbama, ali u tom obrazloženju da postoji i ustavni osnov. Ovdje ga nema. Inače, podržavam donošenje ovog zakona i skrenula bih pažnju samo na jedan član, na jedan stav, to je zadnji stav člana 11. Detaljan način raspodjele sredstava bit će reguliran poslovníkom Parlamentarne skupštine BiH. Očito da ova odredba ne može stajati, dakle, treba se promijeniti.

PERO SKOPLJAK

Hvala, kvorum ima.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, ja želim vašoj pažnji da skrenem način na koji se došlo do Nacrta zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH. Vi znate da je 18. maja u kancelariji visokog predstavnika, sa predstavnicima OHR-a, održana jedna rasprava sa predstavnicima svih političkih partija, dakle, svih političkih partija koje politički participiraju u ovom parlamentu. Tokom tog razgovora, ispoljena je, rekao bih, visoka saglasnost, ili najviša saglasnost o potrebi donošenja zakona o finansiranju rada političkih partija u BiH.

Poslanik Đedović i ja lično smo se obavezali da ćemo, znajući kakva je poslovnička procedura, jedan takav radni materijal, uz pomoć OHR-a, uputiti u parlamentarnu raspravu, što smo i učinili.

Ja moram, također, da vam skrenem pažnju da je i Ministarski savjet BiH na današnjoj sjednici, vi ste dobili taj materijal, uputio jedan dopis u kojem kaže da je Vijeće ministara BiH, na sjednici od 4.7.2000. godine, razmotrilo Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, čiji su predlagači Ibrahim Đedović i Nikola Špirić, poslanici u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

S tim u vezi, obavještavamo vas da je Vijeće ministara podržalo predloženi Nacrt zakona, ocjenivši da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona i potreba da se istim urede načini i uslovi pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koje djeluju u njihovo ime, obezbjeđuju sredstva za rad.

To je, dakle, stav Vijeća ministara BiH. Ja moram da kažem, također, da je u raspravi ispoljeno viđenje u kojem se zahtjeva da se vidi koliko će finansiranje političkih stranaka na nivou BiH opteretiti budžet BiH, ali mislim, ovo je ujedno i odgovor poslaniku Kadiću da, ukoliko se bude radio rebalans budžeta, da poslanici imaju pravo da se dogovore, koliko sredstava se odnosi na finansiranje rada i aktivnosti političkih stranaka, a ovim zakonom je uređen način raspodjele tih

sredstava, tako da te stvari nisu toliko nejasne, koliko se na prvi pogled možda nekom čini.

Ja želim da kažem, također, da smo mi, kao predlagači, jutros imali jedan sastanak na kojem smo se dogovorili da možda i sami na Nacrt predložimo izvjesne korekcije, koje bi postale sastavni dio predloga zakona, na kojem će svaki poslanik imati prvo da amandmanski djeluje. Tako u članu 3., umjesto tačke 4., predlažemo dopunu gdje piše „državnog budžeta za finansiranje parlamentarnih grupa“, da stoji, pošto je to ustavna odredba budžeta BiH, za finansiranje parlamentarnih grupa i da dalje tekst slijedi kako imate u prijedlogu. Isto tako, u članu 8., gdje se govori o visini učešća javnog kapitala, kod javnih korporacija, javnih ustanova, gdje je bilo rečeno 50%, predlaže se da stoji 25%, dakle, to je zabranjeni prilozi, a da do 25% to je naime usaglašen nivo sa odlukom Privremene izborne komisije od marta mjeseca, i ono što, također, želimo predložiti, jeste, to je dopuna novog člana, iz razloga što Predstavničko vijeće Parlamentarne skupštine BiH, na nesreću, nije usvojilo stalni izborni zakon, da bi se do tog usvajanja privremeno morale regulisati neke stvari i, evo, mi predlažemo da član 21. glasi „Dok se ne uspostavi stalna izborna komisija, prema članu 5. Aneksa 3. Opšteg okvirnog sporazuma za mir, Privremena izborna komisija može preuzeti sve ili samo dio nadležnosti i poslova koji se ovim zakonom dodjeljuju Izornoj komisiji BiH. Žalbe na odluke Privremene izborne komisije, mogu se uložiti izornoj potkomisiji za žalbe, na osnovu člana 16. ovog zakona i pravilnika o radu Izborne potkomisije za žalbe. Nadležnost koja je ovom stavu data potkomisiji, zadržat će se dok odgovarajuće institucije BiH ne preuzmu te nadležnosti“. Naime, da ne bi bilo problema u prelaznom periodu, ovaj član 21. je predložen. Ja vas, dakle, volim da u okviru jedne opšte rasprave pomognete da dođete do prijedloga zakona na koji ćemo moći amandmanski djelovati i ono što mene raduje jeste da je ispoljena bezrezervna podrška, u smislu da se dođe do zakona o finansiranju političkih stranaka na nivou BiH, da je vrijeme, zbog raznih špekulacija i priča, borbe protiv kriminala i korupcije, transparentnosti utroška sredstava, pojedinih političkih stranaka, da bi dobro bilo da na narednom zasjedanju imamo predlog ovog zakona i da pre godišnjih odmora ovaj zakon usvojimo, jer, evo, danas smo vidjeli u predlogu Programa rada Predstavničkog vijeća da je akcenat stavljen na stalni izborni zakon. Ja sam imao toliko i hvala vam.

HILMO NEIMARLIJA

Gospodine predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, ja sa svoje strane podržavam ovaj nacrt, međutim, držim da on ima jedan vrlo ozbiljan nedostatak, jer ne uključuje ni najovlašnju naznaku pravnog definiranja porijekla imovine stranaka s kojim one danas raspolažu, s obzirom na različito porijeklo imovine i različite finansijske, imovinske pozicije stranaka, imajući u vidu, prije svega, imovinu iz vremena jednopartijskog sistema u BiH. Držim da ovaj zakon neće moći do kraja valjano izregulirati finansiranje političkih stranaka, ukoliko se ne regulira otvoreno pitanje porijekla imovine i potpuno nejednakih šansi političkih stranaka u BiH, s obzirom na raspolaganje, odnosno na neraspologanje imovinom iz vremena jednopartijskog sistema.

Ovo je isuviše ozbiljno pitanje i ja, naravno, reguliranje te imovine, kao što je vrlo ozbiljno političko pitanje danas, osiguranje jednakopravnosti i jednake pozicije stranaka, s obzirom da upravo na te njihove nejednake šanse, jer nemaju jednaku

imovinu od prije, ali tražim da predlagači ovog zakona, u svakom slučaju, pronađu pravni instrument kojim će pravno, bar tako da kažem, osigurati jednakost kakvu takvu, koliko je moguće, šansi, političkih stranaka u BiH, s obzirom na ovu ogromnu nepravdu koju sada imamo u nejednakosti tih imovinskih i finansijskih pozicija stranaka. Zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Zahvaljujem, izvoli Dokiću.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući, ako mi dozvolite, ja bih gospođi Desi odgovorio da, i to je moj prijedlog, da danas radimo dok ne okončamo dnevni red ove sjednice, zaista, bez obzira dokle. U tom kontekstu, ja predlažem da budemo ekspeditivni kad je ova tačka dnevnog reda u pitanju. Ovaj nacrt je dobra osnova za donošenje jednog zakona i ja bih molio predlagača da sluša, ovaj nacrt je dobra osnova za donošenje predloga, koji ćemo onda poslije razmatrati, predlažem da ga usvojimo, uz obavezu, naravno, predlagača da na bazi ovih diskusija koje smo čuli i prethodnika, gospodina Neimarlije, s tim se slažem, dobrim dijelom, da se uzmu u obzir ove diskusije, a ko želi da dostavi pismeno svoje prijedloge i sugestije na dopunu i doradu, da se na osnovu toga sačini jedan prijedlog, koji će onda ući u proceduru kroz amandmane, do konačnog usvajanja. Mislim da na ovaj način možemo ovu tačku okončati sa zadovoljstvom i preći na sledeću i na taj način završiti danas dnevni red.

PERO SKOPLJAK

Bit će mi drago ako tako uradimo, od vas zavisi.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, ovaj nacrt zakona je dobrodošao, naravno, šteta je što ovaj zakon nije u kontekstu jednog zakona koji je, navodno, u proceduri u OHR-u ili u Vijeću ministara BiH, to je o djelovanju udruženja građana, nevladinih organizacija, fondacija, itd.

S druge strane, uopće zakon koji se tiče djelovanja političkih partija, ja bih onda utemeljio neke stvari na drugoj, vjerovatno, osnovi. Moram da kažem da je to velika šteta, jer je civilno društvo u BiH potpuno blokirano odlaganjem donošenja zakona o udruženjima građana, fondacija i različitim drugim oblicima tog društva, to je prvo što želim reći. Želio bih da se potrudimo da i OHR, ako je to kod njih još i Vijeće ministara BiH, koncentriraju svoju pažnju na karakter demokratskog i civilnog društva u BiH. Zato što donošenje zakona o finansiranju političkih partija, na neki način, stvara dojam kao da se bavimo sami sobom. Dobro je da uredimo odnose i da se bavimo sobom povremeno.

Drugo što bih želio reći jeste utisak, naravno, u javnosti, mnogobrojnih stotina i stotina organizacija, udruženja građana i fondacija i ljudi koji bi htjeli po struci da se udruže da rade nešto na razini BiH, da sarađuju sa svijetom, blokirani su jer naš

parlament takav zakon nije donio, eto, to je moj pledoaje, u čijem kontekstu bih želio reći samo jednu riječ.

Ja se potpuno slažem sa gospodinom Neimarlijom za njegovu sugestiju da se razmotri kontekst finansiranja političkih partija. Zašto? Zato što će se onda ustanoviti da se radi o jednoj opštoj otmačini imovine političkih partija i stranaka, da su neki što su prešli iz jedne partije u drugu smatrali da su ponijeli sa sobom automobile, da su ponijeli sa sobom opremu za štampu, ponijeli sa sobom sve moguće dokumente, a zna se da je '90. godine, kad je usvojeno višestranačje u BiH, Ustavom Parlamenta Republike BiH, jasno garantirano, pošto mora biti pravna sigurnost. Mora zakon biti prema svima jednak. Garantirano svim političkim partijama, da ono što je njihova imovina jeste zaštićeno. Nije ta stvar bila, tad je bio prijedlog, s obzirom na previranja u društvu, na lomove koji su nastali, čak je bio jedan džentlmenski sporazum, da se napravi ponovo izbor za dvije godine, sjećate se, ali je krenuo '92. godine rat.

Ja hoću da upozorim na jednu činjenicu, ako je ovaj zahtjev racionalan, taj zahtjev podrazumijeva, ne jednu, dvije ili pet političkih partija. On podrazumijeva sve političke partije. Podrazumijeva ono što ima, recimo, danas SDS, SDA, HDZ, SDP, GDS, Liberali, itd. Ja znam da se ta politička moć uglavnom ispunjava tako što je netransparentno političkim sredstvima obezbijeđeno finansiranje i različiti oblici pobjeda različitih političkih opcija u BiH. To je sasvim jasno. Da bismo mi uredili ovaj odnos, zato sam se ja javio za riječ, nemoguće je urediti jedan odnos samo tim zakonom o finansiranju stranaka. Možemo mi sto djelatnosti dati strankama. Mi moramo imati jedan društveni kontekst za razvoj civilnog i demokratskog društva. To sam već rekao, jedan argument za to. Mislim da to stoji u programu da ćemo doći do tog zakona i mislim da će OHR, kao naš partner u radu i razvoju, to poštovati.

Drugi zakon, naravno, jeste onaj koji se tiče direktno jedne volje ljudi da se udružuju, i oni odlučuju kome će dati podršku, kakvu, i na koji način. Znači, taj drugi oblik slobode udruživanja, kao i slobode govora, čini manjkavim ovaj zakon zbog toga što, u suštini, i ovaj nacrt, nažalost, jer je debata generalna, možemo u amandmanima poslije, kad bude došlo do prijedloga, čini ga manjkavim, zato što se stiče utisak da mi to hoćemo sad riješiti, da ćemo urediti, da postoji politička volja, itd.

Međutim, kad pogledate strukturu bh. društva, vidite da, zapravo, najveći problem jeste što je određen broj političkih faktora, političkih partija, izmjestio tu političku moć, demokraciju iz Parlamenta BiH, iz Vijeća ministara BiH ili valjda i prenio ih na političke aparature, centrale, itd. Zašto se to dogodilo? Dogodilo se, nije bilo zakona koji se odnosi jednako na sve političke partije i zato ja podržavam napor da se dođe do zakona, ali ne može se doći do zakona, bez ovog o čemu sam govorio u vezi sa OHR-om o finansiranju, ne može doći bez zakona o javnom mnijenju, odnosno o zakonu o informisanju. Zato što ne postoji ništa transparentnije nego što ovaj parlament, koji ima direktni javni televizijski prijenos ili nema, ne postoji ništa transparentnije nego da se vidi moć ili nemoć političkih partija koje imaju finansijsku podlogu ili nemaju. Međunarodna zajednica je sasvim svjesna te situacije u BiH. Ona je tražila transparentnost u odnosu na odvajanje od javnih preduzeća, od monopolnih preduzeća, itd. i to je korektno od strane međunarodne zajednice i složile su se sve političke partije, povukli su se ljudi koji su držali 2-3 javna preduzeća i pozicije u

parlamentu. Vrlo pozitivni, u tom pogledu, su neki, neki su i negativni, ali ne može taj proces odjednom da dođe do izražaja.

Zato bi, mislim, trebalo ove tri komponente imati u vidu

- a) zakon o organizaciji udruženjima građana i fondacijama
- b) zakon o informiranju javnosti, odgovornosti javnih funkcionera i političara i političkih partija i
- c) naravno, ovaj zakon koji će biti konsekvencija o finansiranju i koji će u neke druge kontekste smjestiti ovaj zakon i neka rješenja koja su ovdje ponuđena.

Ja bih mogao mnogo toga da prigovorim ovom zakonu, ali vas molim da ovaj zakon bude poticaj da OHR uradi što je moguće prije ono što čini demokratski temelj za utvrđivanje djelovanja naše sredine. Ako to ne može OHR, neka pusti u proceduru prema Vijeću ministara BiH, koje se očito pokazuje vrlo ambiciozno na početku i, evo, na kraju je izdržalo, moj je prijedlog da povodom zakona o finansiranju potaknemo rješenja koja će globalno stvari sagledati. Nikako da ne atakiraju jedni protiv drugih da je to besmisleno.

Recimo, npr. u RS ili u Federaciji BiH, mnoga imovina je oduzeta silom SDS-a ili, recimo, SDA ili HDZ-a ili SDP-a ili GDS-a i treba vidjeti ko je to oduzeo i na osnovu kojih to zakona od '90. godine pa do danas, jer divlje je vladanje od '92. do '95. i '96. godine nastavljeno do današnjeg dana, bez zakona, uvodi u stvari nas da se ponašamo ovako neodgovorno kad je riječ o našim političkim pozicijama. Zato molim da se uradi na taj način.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepo na iscrpnoj diskusiji. Malkić.

ABDURAHMAN MALKIĆ

U svakom slučaju, donošenje zakona ide u prilog ovom parlamentu, a i BiH. Međutim, čini mi se da ovi izvori finansiranja nisu primjereni situaciji. Naime, dozvoljava se mogućnost formiranja preduzeća i to samo iz dvije djelatnosti, za kulturu i izdavačku djelatnost, a gore se omogućuje ubiranje prihoda od imovine u vlasništvu. To nije ništa drugo do izdavanje u zakup, odnosno, omogućavanje nekom da ubire nekakve kirije, rente ili zakupnine, što je, takođe, bavljenje jednom vrstom djelatnosti koja nije uokvirena.

Ja smatram da bilo kakva djelatnost ne treba da bude kamen spoticanja, da ima politička stranka u svom, da se bavi svojom djelatnošću.

Zatim, rad pojedinih članova političke stranke da bude neplaćeni rad, a činjenica je da mi u okviru stranaka imamo itekako i zaposlenih, i ako ih možemo finansirati iz ovih izvora finansiranja, što da ne, što ne imati tamo zaposlene.

Zatim, finansiranje kroz ova budžetska izdvajanja, čini mi se da se favorizuju stranke, a ne i predizborne koalicije. Također, smatram da ih treba uključiti i treba kroz ovaj zakon o finansiranju političkih stranaka omogućiti stimuliranje formiranja i

predizbornih koalicija. Također, detaljan način raspodjele sredstava bit će regulisan poslovníkom, ja smatram da je to bolje budžetom regulisati. Budžet se donosi na početku godine, a poslovník, čini mi se, da je on trajniji. Toliko sam ja imao, načelno.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa, budući da se niko nije javio, mislim da smo umorni, ali mislim i da smo ovu raspravu privedi kvalitetno kraju, uostalom ovo je nacrt, pa vam predlažem da ovako sa ovim opaskama koje imamo vratimo ovaj nacrt predlagaču, da nam da on svoje mišljenje, a onda ćemo mi imati opet šansu dati svoja mišljenja u amandmanima. Evo, ako nisam bio precizan, ovaj nacrt usvajamo, sugestije stavljamo na znanje predlagaču i da u prijedlogu zakona imamo šansu amandmanski se još izraziti o ovom nacrtu zakona.

Tko je za? Mi trebamo početi od kraja sjednicu.

Tko je protiv?

Ima li iko protiv?

Jednoglasno. Ovaj nacrt zakona jednoglasno je usvojen. Od 24 nazočna – 24 za. Hvala vam lijepa.

Ad.5. Davanje suglasnosti o ratifikaciji ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske

Otvaram raspravu. Izvolite, gospodine Dokiću.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući, ako se sjećate, ja sam na prošloj sjednici imao jednu intervenciju koja je rezultovala u prijedlogu, sugestiji da se ovo skine s dnevnog reda, ali poslije sam shvatio da je možda bolje da ide u proceduru i zbog toga sam odustao od takve inicijative, ali bih sad, u tom smislu, sugerisao sljedeće.

Naime, u junu mjesecu prošle godine, ili julu mjesecu prošle godine, nakon potpisivanja Sporazuma koji je prethodio, donesen je jedan sporazum koji se zove ovako „Sporazum o prioritetima u provođenju ugovora o državnoj granici između Republike Hrvatske i BiH“. U tom ugovoru, u tom sporazumu stoje obaveze 1,2 i 3 možda je najbolje da vam se kopira ovaj sporazum, da ja ne čitam koje su to obaveze koje su trebale da se izvrše do kraja 1999. godine, dakle, do januara ove godine, da bi se stvorili uslovi za ratifikaciju ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske.

Nijedan od ova tri uslova, iz kojekakvih razloga, nešto zbog bolesti visokih funkcionera, s jedne strane, nešto zbog drugih stvari, uglavnom, nijedan od ovih zaključaka, od tri zaključka iz ovog sporazuma do danas nije proveden.

Budući da je, otprilike ovaj sporazum, evo, prije godinu dana i usvojen i potpisan i da je ostavljeno, otprilike pola godine, otprilike do kraja 1999. godine, da se realizuju ove stvari kako bi se stvorili uslovi za ratifikaciju ugovora. Moj prijedlog je da ova skupština zaključi da se zatraži od odgovarajućih institucija da priđu

provođenju ovih zaključaka i da se opet stavi rok do kraja, ali ove godine, dakle, do kraja 2000. godine, kako bi onda bili ostvareni uslovi za ratifikaciju ugovora. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Tko se dalje javlja? Ima li netko? Je li time završeno? Možemo li, uz ovu konstataciju, izglasati ovaj, odnosno uz ove napomene koje je gospodin Dokić dao.

BRANKO DOKIĆ

/govori sa mjesta i djelimično se čuje/

Moj prijedlog je da skupština zatraži od odgovarajućih institucija BiH i Republike Hrvatske da se provede ovaj sporazum koji je proveden u junu – kao uslov za potpisivanje ugovora i da se da rok kao što je i prije bilo šest mjeseci, odnosno, do kraja ove godine, a da se tek onda raspravlja o ratifikaciji ugovora.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, sad poslije ovog što je kolega Dokić iznio, mene zanima jedna stvar, a to je da li je ratifikacija sporazuma o granicama između dvije države, uslovljena ovim dogovorom, ovim ugovorom, da li to tamo piše. Ako jeste, onda ću ja ovaj prijedlog podržati. A ako nije, onda ću dobro razmisliti, jer se radi o vrlo ozbiljnim stvarima. Radi se o granicama dvije suverene države, granicama dvije zemlje koje trebaju da razvijaju prijateljske odnose. Ja i gospodin Dokić i još neki smo bili skupa u posjeti, kao parlamentarna delegacija, Saboru Republike Hrvatske i najvišim predstavnicima te zemlje i tamo smo svi skupa izrazili želju i nadu i namjeru da razvijamo te odnose do kraja. To je razvijanje odnosa sa svim susjednim zemljama, kao prvi prioritet naše vanjske politike. Prema tome, ja bih molio da, zaista, te stvari do kraja raščistimo, jer bojim se da počinjemo da igramo igru u kojoj se stalno ovaj sporazum stavlja na dnevni red i potreba donošenja se ovdje prezentira, a onda ga stalno odlažemo iz nekih razloga, eto, toliko.

MIRKO BANJAC

Molim vas, radi se o sasvim preciznim, o sasvim jasnim stvarima. To je sporazum o prioritetima u provođenju Ugovora o državnoj granici između Republike Hrvatske i BiH. Radi se o tri stvari. To je u dolini rijeke Une, granica prelazi trinaest puta tamo i nazad i obe države su ovim sporazumom bile saglasne, da ga ne čitamo, možemo ga i umnožiti, da se izvrši peglanje državne granice u tom dijelu, drugi dio je u području Begluka Tiškovaca i Uništa, to je na području, ja mislim da je to tamo negdje oko Bihaća i nizvodno još, jeste, imate pravo na tom dijelu i treće da se utvrdi režim mekog prelaska državne granice za građane Republike Hrvatske i BiH, koji imaju zemlju na jednoj strani, a žive na drugoj strani, to je režim mekog prelaska, da mogu sa ličnom kartom ti građani, ili ne znam čim, preći državnu granicu. To su tri prioriteta i sporazumje potpisan na engleskom jeziku, a garant, svjedoci, u stvari, svjedok je bio Ured visokog predstavnika za BiH, evo, ja imam ovdje što je potpisao potpredsjednik Vlade Ostoja Kremenović, ako on, ovdje postoji potpis. Prema tome,

hoće da se to uradi i izvrše pripreme da se ta granica verifikuje na način kako je to u interesu obje države.

Ne vidim nijednog razloga, slažem se sa poslanikom Čaršimamovićem, niko zdrav ne bi komplikovao, to je svršena stvar što se tiče toga, ali ako se može poboljšati i ako su države voljne, nema ovdje potrebe reći neki organi, to se zna da je to nadležnost Ministarstva za civilne poslove i komunikacije, mislim da se sasvim jasno precizira i adresira obaveza na onog ko to treba da uradi. Da on vodi tu aktivnost, a da se potpišu oni koji to mogu da urade, mislim da nema nikakvog osnova da se to ne ...

PERO SKOPLJAK

Repliku ima gospodin Čaršimamović, pa onda gospođa Ana Havel.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Ne znam hoće li se to baš zvati replika, jer je pozitivna, znate. Meni je jako drago da se kolega Banjac kar-blanc? sa mnom slaže. Jer kad se tako slaže, mislim da će onda u ovoj BiH ići dobro naprijed. Tako da ja nisam ništa rekao nego što sam samo digao ruku, ali hoću da kažem koliko sam kolegu Banjca razumio, ovo je sporazum o provedbi ugovora. Ako je to sporazum o provedbi ugovora, mislim da ga mi trebamo prvo ratificirati, da on postane punovažan, a onda i da se to provodi. Ja koliko sam Vas razumio, ali nisam imao priliku da to vidim, ali mi Vi možete objasniti, ne smatram to uslovom za ratifikaciju i smatram da bi bilo dobro da mi to ratificiramo, a da onda, normalno, podržimo to i da im damo rok kako je rekao kolega Dokić da to postavimo, rok od šest mjeseci da se to provede.

MIRKO BANJAC

Ratifikacija, to postaje zvanično. Vratili bismo se još jednom na istu stvar.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Hoćete li Vi pročitati ili sam ja pogrešno razumio, pitanje je bilo, odnosno, Vi ste rekli da je to sporazum o provedbi ugovora. Ako je sporazum o provedbi ugovora.

MIRKO BANJAC

O prioritetima provođenja.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Ako je o prioritetima u provođenju, to znači da on prethodno mora stupiti na snagu.

MIRKO BANJAC

Pazite, ovdje se kaže da će ova pitanja biti riješena pa ratificirana. Tu je taj.

TARIK ČARŠIMOAMOVIĆ

Pa onda nam pročitajte do kraja.

MIRKO BANJAC

Ako ratificiramo nešto, onda to postaje ...

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Kolega Banjac, danas smo imali primjedbu na Vaše ponašanje, da govorite iza govornice, a ne sa tog mjesta, pa bih Vas zamolio kad govorim da mi dozvolite da završim, pa onda Vi možete izaći. Ja sam samo postavio pitanje, ako je to sporazum o provedbi, o prioritetima u provedbi, po mom shvatanju, ugovor mora prvo biti ratificiran pa da se onda primjenjuju te. Ako nije tako, ja Vas molim da nam date u cijelosti i da nam objasnite.

IVO DIVKOVIĆ

Ja zaista nisam mislio voditi raspravu o ovoj tački dnevnog reda, moram biti iskren. Ovo me pomalo zateklo, ali, evo, ja sam uzeo ovaj ugovor i vidim da u naslovu stoji Predsjedništvo. Znači Predsjedništvo je uputilo Parlamentarnoj skupštini, ovom domu na ratifikaciju taj sporazum.

Ukoliko mi to dovodimo u pitanje, moramo imati vrlo jasan argument, a to je da su ovi uvjeti za ratifikaciju, to bi, po meni, bilo logično pa da odustanem od ratifikacije, a ako to nije, onda nam preostaje ili da se izjašnjavamo o ratifikaciji ili, u trećem slučaju, i to bih mogao prihvatiti i to samo do naredne sjednice, da Predsjedništvo BiH da tumačenja koji od ovih akata je prioritet i da taj problem riješimo, jer nisam za to da se pomalo neozbiljno igramo sa ugovorom o granici između dvije države, bez obzira o koje se dvije države radi. Suviše su ozbiljne stvari u pitanju da bi smo se mi ponašali tako da tražimo razlog, eventualno, da nešto odgodimo, itd. i zbog toga ja kažem imamo tri mogućnosti. Ja ću prihvatiti i ovu treću, da do naredne sjednice, Predsjedništvo BiH, koje nam je i ovo uputilo u proceduru, znači, ono je stalo iza toga da ovo treba ratificirati, ali da još jednom provjerimo da li je ratifikacija ovoga prvi prioritet, a onda idu ovi uvjeti realizacije tog ugovora koji je ratificiran ili obratno. Toliko i hvala.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, ja ću se odmah izjasniti da mislim da trebamo na ovoj sjednici danas ratificirati ovaj ugovor. Međutim, s obzirom na dosadašnju raspravu, cijenim da određen broj zastupnika će biti, ukoliko ne bi bio donesen ovakav zaključak, kao što je sad predloženo? Naime, da se o tome izjasni predlagač. Pa bih predložila da se davanje ratifikacije odgodi za prvu narednu sjednicu, a da u međuvremenu pribavimo mišljenja o tome od predlagača.

MIRKO BANJAC

Ja bih htio da vam pročitam ono što je kolega Čaršimamović tražio. Ovdje se, sasvim je jasno da mora da postoji državna granica da bismo je mogli ratificirati, to je sasvim logično, a ovdje lijepo stoji jedan pasus koji kaže ovako. Prijedlog izmjena državne granice, između Republike Hrvatske i BiH u navedenim područjima, navode se područja što sam vam ranije čitao, međudržavno diplomatsko povjerenstvo izvršit će u što kraćem roku, a najkasnije do kraja 1999. godine. Sve ono što je Branko govorio da su im ostavili rok od šest mjeseci, da se to uradi, da bi se ta državna granica mogla, i prihvatam i ovo, mislim da treba Predsjedništvu BiH poslati ovaj prevod sporazuma i postaviti ovo pitanje koje je ovdje rečeno. Nikome nije stalo da to komplikuje, taman posla. Ali, nikome nije stalo ni da komplikujemo ono što se može riješiti.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Ima li još neko za raspravu? Dobro. Slažete li se da ovo vratimo Predsjedništvu i objašnjenje za sljedeću sjednicu, da se izjasnimo o ovoj ratifikaciji.

Tko je za?

Tko je protiv?

Molim vas, ovu riječ nemojte shvaćati vraćanje, da mi odbijamo, nego da mi tražimo od njih rješenje. Evo, ja se tu korigiram.

Od ukupno 24 nazočna – 21 je bio za ovaj prijedlog – dvojica protiv. Prema tome, ovaj prijedlog je prošao.

Imamo konačno 6. točku.

Ad.6. Odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika

Što imamo, vi ste dobili, što ćete pitati, izvolite. Gospodine Čaršimamoviću, izvolite, pa onda gospođa Muminagić, pa gospođa Perkanović.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Ja bih jedan konkretan prijedlog htio samo da dam, mada mislim da smo zato trebali imati. Ja imam jedan konkretan prijedlog. Mi smo danas, na moje lično zadovoljstvo, i uz pomoć SDA, usvojili Program rada ovog parlamenta, normalno, uz sve sugestije koje su bile korisne i istodobno smo dobili kalendar aktivnosti u ljetnom periodu. Htio bih da izrazim svoje nezadovoljstvo ovakvim kalendarom, jer mi pravimo pauzu od dva mjeseca rada u ovom parlamentu, a nama je ostalo dosta posla nezavršenog.

PERO SKOPLJAK

Zašto dva? Od 1.8. do 1.9.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

A kad je sljedeća sjednica? Zbog toga ja predlažem da mi, s obzirom da imamo već u nacrtu nekoliko zakona, koje smo, i danas nismo raspravljali, i prošli put nismo raspravljali, evo, vrlo značajan ugovor nismo ratificirali danas, a mislim da je i uslov za rad ove granične policije da imamo taj ratificiran ugovor. Moj prijedlog je da sljedeću sjednicu zakažemo najkasnije za sedam dana i da u tu sjednicu uvrstimo ove zakone koje nismo do sada, nacрте zakona koje do sada nismo imali u raspravi, kao što su Zakon o ombudsmenima, Zakon o međuentitetskim i međudržavnim komunikacijama. Svi ti zakoni koji su bili, i da ne ostavljamo ovako otvoren datum, jer smo usvojili program koji je vrlo obiman i ambiciozan, trebali bismo ga ispuniti i, normalno, da ta sjednica bude najkasnije u roku od sedam dana jer, koliko se sjećam, prethodno smo dobili jedan isti ovakav kalendar koji je govorio da nam je sljedeća sjednica 11. – 24. sjednica.

PERO SKOPLJAK

Ali smo tada kontaktirali, da smo iscrpili sve prijedloge koji su išli u redovitu proceduru, bar su tako mene Tajništvo i moje službe obavijestile, a da ćemo, čim bude materijala, i ako bude materijala, zakazati sjednicu.

PERO SKOPLJAK

Ima li još netko? Suada Muminagić i Mara Perkanović.

SUADA MUMINAGIĆ

Ja bih zamolila jedan odgovor na poslaničko pitanje, od Kolegija, Poslovníkom Predstavničkog doma stvorena je mogućnost za formiranje stalne komisije parlamenta za praćenje i ostvarivanje jednakosti polova. Može li Kolegij za narednu sjednicu predložiti sastav ove komisije? Moje požurivanje za formiranje ove komisije je iz sljedećih razloga. Poslije održavanja specijalne sjednice Generalne skupštine UN, koja se zvala Peking plus pet, imamo dosta obaveza koje bismo trebalo programirati i organizovano rješavati. Da vas ne bih dalje zadržavala oko toga, mislim da bi komisija trebala, koliko sutra, početi sa radom, jer nešto moramo da i uradimo, ako smo se već opredijelili da imamo stalnu komisiju.

Ja bih zamolila, ako možete, za narednu sjednicu predložiti sastav, a što se mene tiče, ja se stavljam na raspolaganje da pomognem, s tim što, naravno, zna se da se to radi sa klubovima poslanika.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospođo Muminagić. Gospođa Perkanović, pa onda gospodin Spahić. Prijedloge vaše pismeno dostaviti, ja vas molim.

MARA PERKANOVIĆ

Prvo pitanje je zašto nema odgovora na moje poslaničko pitanje koje se tiče Zakona o privatizaciji stanova u Federaciji BiH, po kojem se vrši diskriminacija

izbjeglih i raseljenih lica, nosilaca stanarskog prava, postavljanjem samo njima poznatih uslova za privatizaciju, za koju moraju čekati najmanje dvije godine. To nije u skladu sa Zakonom o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH, član 2., gdje im se garantuje da neće biti diskriminisani od uživanja bilo kojeg prava po bilo kojoj osnovi.

Ovo pitanje je bilo upućeno Vladi Federacije BiH, Ministarstvu za izbjegla i raseljena lica i Ministarskom savjetu BiH, kao i OHR-u.

Današnje moje pitanje upućeno je OHR-u. Kako je moguće da izbjegla i raseljena lica iz Federacije BiH, na zahtjev za povrat stanarskog prava u Federaciji BiH, dobiju rješenja sa negativnim odgovorom? Mnogi čak i rješenja o oduzimanju stanarskog prava.

I još jedno pitanje, isto upućeno OHR-u.

Zašto se spori izbjeglim i raseljenim licima da slobodno, po svojoj volji, bez uslovljavanja, raspoložu sa svojim stanarskim pravom?

IBRAHIM SPAHIĆ

Samo jednom rečenicom, poštovani gospodine predsjedavajući, ja tražim da gospođa Bisera Turković, s obzirom na izražene razlike u javnosti, koje smo imali prilike čuti od ministra vanjskih poslova i gospođe Turković, a, inače, ocjene javnosti o provedbi Pakta o stabilnosti, da dobijemo na sljedećoj sjednici vrlo ozbiljnu informaciju o tome kakvo je učešće BiH u projektima na sva tri okrugla stola. Prvo.

Drugo, zahtijevam da se ubuduće novinarima u ovoj prostoriji obezbijede normalni uvjeti za rad, to sam tri puta do sada zahtijevao i molim Kolegij da sa generalnim sekretarijatom razmotri uslove njihovog rada.

Treće, zahtijevam zvanično da se učini sve što je moguće da se sa kanalom 1, 2, i 3, s kim god hoćete, da Kolegij zatraži sastanak sa predstavnicima radiotelevizija na nivou BiH, entiteta, kako god hoćete, da se riješi sa OBN-om pa da bude direktni televizijski prijenos radi zaštite jedne od ...ih tekovina parlamentarne demokratije, to je javnost rada.

Treće, očekujem da ćemo imati, kako ste obećali, u 8. mjesecu, odmah temu o ekonomskoj i socijalnoj politici, na kojoj smo danas postigli potpuni konsenzus i, molim vas, za kraj, obavezao sam se da ću prenijeti zahtjev da BiH, podvlačim to, izgubilo se u prvoj mojoj diskusiji BiH, podnese zahtjev za pridruženo članstvo u Parlamentarnoj skupštini NATO Pakta i molim da predstavnici parlamentarnih stranaka osiguraju da tri poslanika budu gosti od 9. do 16. jula u NATO Paktu u Briselu. Riječ je o susretu na najvišem nivou i mi smo se obavezali na to i molim Kolegij da izvrši tu odluku. Imaju već kandidati iz svih poslaničkih klubova i molim da to uradite kako treba.

PERO SKOPLJAK

Zaključujem ovu sjednicu. Hvala na suradnji i prijatno.
Sjednica je završena u 19.05 sati.